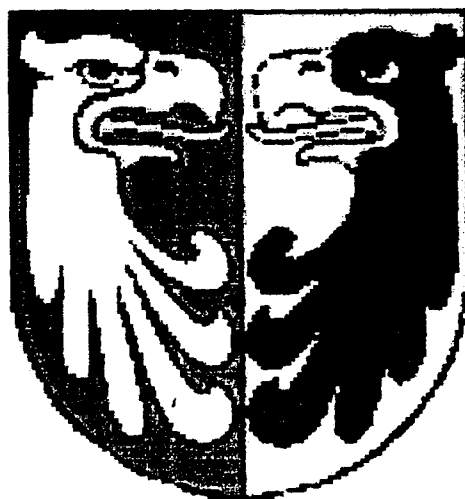

RADA I ZARZĄD GMINY RASZYN

**STRATEGIA ROZWOJU GMINY RASZYN
DO 2020 ROKU**

RASZYN, sierpień 2002 r.

RASZYN, sierpień 2002 r.

FUNDACJA PROMOCJI GMIN POLSKICH

„BAŁTYCKI INSTYTUT GMIN” - GDAŃSK

Autorzy:

Michał Górski
Janusz Barchański
Joanna Barchańska
Katarzyna Górka

Spis treści

Spis treści		
1.	Wstęp	
	1.1. Cel opracowania	1
	1.2. Przedmiot opracowania	2
	1.3. Podstawa opracowania	3
	1.4. Zakres opracowania i metodologia wykonania	5
2.	Charakterystyka Gminy Raszków	
	2.1. Cechy charakterystyczne położenia geograficzno - przestrzennego	6
	2.2. Charakterystyka elementów środowiska przyrodniczego	8
	2.3. Charakterystyka elementów dziedzictwa kulturowego	10
	2.4. Struktura administracji samorządowej	17
	2.5. Współpraca zagraniczna	18
3.	Demografia	
	3.1. Ogólna charakterystyka procesów demograficznych	19
	3.2. Charakterystyczne cechy demografii gminy	21
4.	Infrastruktura techniczna	
	4.1. Drogi publiczne	22
	4.2. Transport publiczny	23
	4.3. Łączność, elektroenergetyka, gazownictwo, ciepłownictwo	23
	4.4. Zagospodarowanie przestrzenne terenu	25
	4.5. Budownictwo mieszkaniowe	27
5.	Infrastruktura społeczna	
	5.1. Oświata i wychowanie	30
	5.2. Kultura	32
	5.3. Sport	34
	5.4. Ochrona zdrowia	35
	5.5. Pomoc społeczna	36
	5.6. Bezpieczeństwo publiczne	38
	5.7. Organizacje pozarządowe	40
6.	Ochrona przyrody, krajobrazu i środowiska	
	6.1. Ochrona przyrody i krajobrazu	42
	6.2. Gospodarka wodno-ściekowa	45
	6.3. Gospodarka odpadami stałymi	46
	6.4. Ochrona powietrza	47
	6.5. Ochrona przed hałasem	48
7.	Gospodarka i rynek pracy	
	7.1. Podmioty gospodarcze	49
	7.2. Charakterystyczne cechy funkcji gospodarczych	51
	7.3. Bezrobocie i rynek pracy	53
8.	Rolnictwo	
	8.1. Warunki agroprzyrodnicze	56
	8.2. Warunki społeczne, techniczne ekonomiczne	58
9.	Turystyka i rekreacja	
	9.1. Baza turystyczna	59
	9.2. Trasy i atrakcje turystyczne	60
10.	Dochody i wydatki budżetu gminy	
	10.1. Dochody osób fizycznych	61
	10.2. Dochody i wydatki budżetu Gminy Raszków	61

11.	Główne problemy gminy i analiza SWOT	
11.1	Główne obszary i problemy rozwojowe	64
11.2	Wewnętrzne uwarunkowania rozwoju Gminy Raszyn	65
11.3	Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju Gminy Raszyn	67
12.	Wizja rozwoju Gminy Raszyn w 2020 roku	69
13.	Uwarunkowania i cele rozwoju	
13.1	Cele strategii Gminy Raszyn do 2020 roku	71
13.2	Badanie zgodności celów strategicznych Gminy Raszyn ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego i z Narodowym Planem Rozwoju na lata 2004 – 2006	77
14.	Misja Gminy Raszyn	80
15.	Mierniki, wskaźniki monitoringu strategii rozwoju	81
16.	Rekomendacje <i>BALTYCKIEGO INSTYTUTU GMIN</i>	87
17.	Lista programów operacyjnych – harmonogram prac	90
18.	Wyniki prac seminarium diagnostycznego	
18.1	Identyfikacja pojęcia gmina	96
18.2	Określenie głównych problemów rozwojowych gminy	97
18.3	Wizja Gminy Raszyn w 2020 roku	98
18.4	Ocena potencjału gminy – silne i słabe strony	102
18.5	Cele strategiczne	106
18.6	Misja gminy	110
18.7	Hasła promujące Gminę Raszyn	111
19.	Załączniki do strategii	112

1. WSTĘP

1.1 CEL OPRACOWANIA

Celem niniejszego opracowania jest sformułowanie „Strategii Rozwoju Gminy Raszyn do 2020 roku”.

Strategia rozwoju gminy to koncepcja systemowego działania, polegająca na: formułowaniu długookresowych celów rozwoju i ich modyfikacji w zależności od zmian zachodzących w otoczeniu, określaniu zasobów i środków niezbędnych do realizacji tych celów oraz sposobów postępowania zapewniających optymalne ich rozmieszczenie i wykorzystanie w celu elastycznego reagowania na wyzwania otoczenia i zapewnienia gminie korzystnych warunków egzystencji i rozwoju.

Gmina Raszyn jest już dzisiaj jedną z wyróżniających się inicjatywą i osiągnięciami gmin w Województwie Mazowieckim.

W celu systematycznej poprawy warunków życia niezbędna jest kontynuacja szybkiego rozwoju Gminy Raszyn. Dla sprostania tym wymogom i oczekiwaniom społeczności lokalnej niezbędnym stało się opracowanie strategii rozwoju.

Zapewnienie zrównoważonego rozwoju gminy wymaga planowania strategicznego, które łączy problematykę społeczną, ekologiczną, gospodarczą i przestrzenną. Strategia rozwoju powinna być podstawowym dokumentem decyzyjnym kierującym działalność organów samorządu terytorialnego w dłuższych okresach czasu.

Niniejsza strategia będzie podstawą aktualizacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz opracowania programów operacyjnych, przedsięwzięć rozwojowych i planów inwestycyjnych, w tym corocznych budżetów gminy.

Wraz z kontynuowaniem przygotowań do wstąpienia Polski do Unii Europejskiej oraz utworzeniem samorządu regionalnego, planowanie strategiczne zyskało nowy wymiar. Jest bowiem warunkiem niezbędnym dla dostępu gmin, powiatów i regionów do funduszy przedakcesyjnych i strukturalnych Unii Europejskiej.

Planowanie strategiczne należy rozumieć jako świadomy, systematyczny i ukierunkowany na przyszłość proces ciągłego przygotowania i podejmowania decyzji dotyczących przyszłego poziomu rozwoju danego obszaru oraz koordynację i integrację działań podejmowanych na rzecz realizacji uzgodnionych i przyjętych celów, zadań i strategii.

„Strategia Rozwoju Gminy Raszyn do 2020 roku” jest dokumentem otwartym, który powinien być uzupełniany o nowe treści, pomysły i sposoby rozwiązywania problemów. Uchwalenie strategii nie zamyka dalszych prac, lecz otwiera kolejną fazę polegającą na opracowaniu programów operacyjnych oraz weryfikację i aktualizację celów i priorytetów rozwoju.

1.2 PRZEDMIOT OPRACOWANIA

Przedmiotem opracowania jest:

- ogólna charakterystyka gminy,
- diagnoza istniejącego potencjału gminy,
- perspektywy rozwojowe gminy wynikające z przewidywanego kształtowania się sytuacji w otoczeniu,
- misja gminy oraz wizja jej rozwoju do 2020 roku,
- cele strategiczne rozwoju gminy, oraz propozycje programów operacyjnych i kluczowych przedsięwzięć do realizacji,
- badanie zgodności celów strategicznych gminy ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego
- badanie zgodności celów strategicznych gminy z Narodowym Planem Rozwoju na lata 2004 - 2006
- lista wskaźników monitoringu realizacji strategii rozwoju gminy.

1.2 PRZEDMIOT OPRACOWANIA

Przedmiotem opracowania jest:

- ogólna charakterystyka gminy,
- diagnoza istniejącego potencjału gminy,
- perspektywy rozwojowe gminy wynikające z przewidywanego kształtowania się sytuacji w otoczeniu,
- misja gminy oraz wizja jej rozwoju do 2020 roku,
- cele strategiczne rozwoju gminy, oraz propozycje programów operacyjnych i kluczowych przedsięwzięć do realizacji,
- badanie zgodności celów strategicznych gminy ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego
- badanie zgodności celów strategicznych gminy z Narodowym Planem Rozwoju na lata 2004 - 2006
- lista wskaźników monitoringu realizacji strategii rozwoju gminy.

1.3 PODSTAWA OPRACOWANIA

Niniejsze opracowanie powstało na podstawie wyników prac seminarium diagnostyczno – projektowego nt. „Strategia Rozwoju Gminy Raszyn do 2020 roku”, prowadzonego przez Fundację PGP – *BAŁTYCKI INSTYTUT GMIN* z Gdańska, które odbyło się we wrześniu 2002 roku w Raszynie.

Uczestnikami seminarium byli przedstawiciele Zarządu i Rady Gminy oraz przedsiębiorstw, organizacji, instytucji i miejscowych środowisk gospodarczych, społecznych, kulturalnych i opiniotwórczych.

W niniejszym opracowaniu uwzględniono również wszystkie udostępnione BIGmin przez Zarząd Gminy opracowania analityczne, programowe, planistyczne, projektowe, sprawozdawcze i promocyjne dotyczące gminy.

W opracowaniu korzystano także z dokumentów zewnętrznych dotyczących Województwa Mazowieckiego oraz całego kraju, w tym także związanych z procesem integracji Polski z Unią Europejską.

Wymienić tutaj należy następujące opracowania:

- Podstawowe informacje o gminie do diagnozy stanu istniejącego
- Ankieta wypełniona przez administrację gminy wg układu ustalonego przez *BAŁTYCKI INSTYTUT GMIN*.
- Agroturystyka szansą wsi – stan i perspektywy. Urząd Wojewódzki w Gdańsku - 1998 r.
- Cele polityki regionalnej Unii Europejskiej – PARR - maj 2001 r.
- Polityka regionalna w Polsce. Cele, procedury i instytucje. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów - wrzesień 1998 r.
- Rozwój regionalny w Polsce – podstawowe informacje. PARR -1998 r.
- Narodowa Strategia Integracji. KIE - styczeń 1997 r.
- Regionalny Program Restrukturyzacji Gospodarki i Przeciwdziałania Bezrobociu w Województwach Polski Północnej. Zespół Zadaniowy ds. Polityki Strukturalnej w Polsce.
- Region Bałtycki. Rozwój przestrzenny, programy, instytucje. Rządowe Centrum Studiów Strategicznych – 1999 r.
- Konkurencyjność Regionu Polski Północnej. Holenderski Instytut Ekonomiczny – grudzień 1997 r.
- AGENDA 2000 Rozszerzenie Unii Europejskiej. Nowe Wyzwania. Komitet Integracji Europejskiej.
- Polska 2025 – Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju. Lipiec 2000 r.
- Strategia finansów publicznych i rozwoju gospodarczego – Polska 2000 – 2010.
- Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju. Październik 1999 r.
- Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2001 – 2006.
- Strategia wzrostu zatrudnienia i zasobów ludzkich w latach 2000 – 2006.

Kwiecień 2000 r.

- Narodowa strategia ochrony środowiska na lata 2000 – 2006.
 - Pakt dla rolnictwa i obszarów wiejskich.
- Wrzesień 2000 r.
- Strategia Rozwoju Turystyki w Latach 2001 – 2006.
 - Narodowa Strategia Rozwoju Transportu.
 - Strategia Rozwoju Krajowego Produktu Turystycznego do 2004 roku.
- UKFiT 1997 t.
- Rządowy Program Wspierania Rozwoju Turystyki w latach 2001 – 2006.
 - Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich – 1880
 - Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego – 2000 r.
 - Wojewódzki Program Rozwoju Regionalnego Mazowsza na lata 2001 – 2006
 - Kontrakt Regionalny Województwa Mazowieckiego
 - Rocznik Statystyczny Województwa Mazowieckiego 2000, 2001, 2002
 - Rocznik Statystyczny Województw 2001
 - Raport o stanie środowiska w województwie mazowieckim w roku 1999.
- WIOŚ – Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie. 2000 r.
- Regiony Polski – Województwo Mazowieckie
- Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, Gdańsk-Warszawa 2000
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Raszyn. w Warszawie 1999 r.

1.4 ZAKRES OPRACOWANIA I METODOLOGIA WYKONANIA

Niniejszą strategię opracowano na podstawie informacji zawartych w analitycznym zestawieniu charakterystyki gminy (podstawowe informacje o gminie) oraz wyników prac zespołów roboczych na seminarium diagnostyczno – projektowym.

W ramach seminarium zrealizowano pełną technologię planowania strategicznego z wykorzystaniem analizy SWOT, wg ustaleń metodycznych określonych przez specjalistów z *BAŁTYCKIEGO INSTYTUTU GMIN*. Wpierw sformułowano wizję gminy w 2020 roku, następnie przeprowadzono analizę SWOT i na bazie wyników tej analizy sformułowano cele strategiczne i cele średniokresowe oraz programy operacyjne dla poszczególnych celów.

Opracowanie zawiera również rekomendacje *BAŁTYCKIEGO INSTYTUTU GMIN*, które nasunęły się w trakcie prac podczas seminarium i przy redagowaniu jego wyników.

Strategię sformułowano przy zastosowaniu podejścia ekspercko – partycypacyjnego zalecanego przez środowiska naukowe. Projekt dokumentu końcowego opracowany przez *BAŁTYCKI INSTYTUT GMIN* poddany został szczegółowej weryfikacji przez władze gminy a następnie przedstawiony Radzie Gminy do zatwierdzenia.

Budowanie strategii to proces, w którym uczestniczą zarówno przedstawiciele samorządu jak i mieszkańcy, zainteresowani rozwojem swojej gminy. Strategia jest wspólnie budowana począwszy od nakreślenia wizji rozwoju, poprzez ocenę stanu wyjściowego, wybór celów i sposobów ich realizacji, aż po wdrażanie przyjętych koncepcji. Zapisanie tego procesu w postaci dokumentu umożliwia stałą ocenę postępów i korygowanie błędów przez wszystkich jego uczestników.

Proces budowania i wdrażania strategii nie ma charakteru liniowego. Jest to cykl zamknięty, w którym nakreślone cele realizują się poprzez działania i po upływie lat dojdzie do stanu docelowego umożliwia rozpoczęcie kolejnego cyklu planowania.

2. CHARAKTERYSTYKA GMINY RASZYN

2.1 CECHY CHARAKTERYSTYCZNE POŁOŻENIA GEOGRAFICZNO - PRZESTRZENNEGO

I. Położenie geograficzne

Gmina Raszyn leży w środkowej części województwa mazowieckiego, na Równinie Warszawskiej.

Gmina Raszyn położona jest na przedmieściu Warszawy (9 km od centrum), wzdłuż najruchliwszej w Polsce magistrali drogowej Warszawa-Kraków-Katowice-Wrocław. W bliskim sąsiedztwie znajduje się lotnisko Okęcie.

Powierzchnia Gminy wynosi 43,89 km², liczba mieszkańców 18.516. Gmina położona jest w pradolinie rzeki Raszynki, w bezpośredniej bliskości pasma lasów chronionych Sękocin i Rezerwatu Przyrody Falenty.

Gmina Raszyn ma charakter handlowo-rzemieślniczo-rolniczy a jej lokalizacja wpływa korzystnie na rozwój inwestycji krajowych i zagranicznych.

Według fizyczno-geograficznego podziału regionalnego Polski, opracowanego przez J.Kondrackiego obszar gminy znajduje się w obrębie mezoregionu Kotlina Warszawska oznaczonego symbolem 318.73 wchodzącego w skład makroregionu Nizina Środkowomazowiecka – 318.7, podprowincji Niziny Środkowopolskie i prowincji Niż Środkowoeuropejski – 31.

II. Ukształtowanie powierzchni

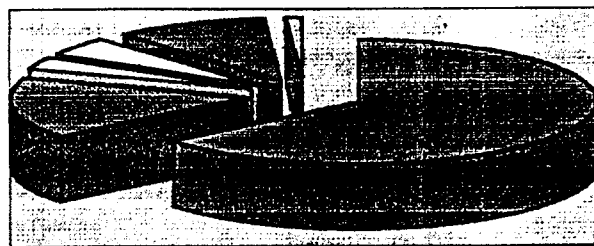
Gmina Raszyn wykonuje swoje zadania na obszarze 4.389 ha (stan na dzień 31.12.2001 r.), a w tym:

	ha	%
Powierzchnia geodezyjna	4.389	100,00
- użytki rolne	2.827	64,40
- grunty pod lasami i zadrzewieniami	709	16,10
- grunty pod wodami	138	3,10
- tereny komunikacyjne	210	4,80
- tereny osiedlowe	462	10,60
- tereny różne	12	0,27

- nieużytki	29	0,70
- powierzchnia wyrównawcza	2	0,03

*Podstawa: dane Urzędu Gminy Raszyn

uytki rolne
 lasy
 wody
 komunikacja
 osiedla
 pozostałe

Stan istniejący gminy Raszyn w 2001 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	RASZYN	POWIAT	WOJEWÓDZTWO
1.Powierzchnia w km kw.	43,89	246	35.715
2.Ludność ogółem	19.441	136.948	5.068.000
3.Mężczyźni	9.373	64.916	2.440.876
4.Kobiety	10.068	72.032	2.631.459
5.Gęstość zaludnienia osoby/km kw.	443	556	143
6.Współczynnik feminizacji	107	111	108
7.Urodzenia na 1000 ludności	10,1	8,5	9,5
8.Zgony na 1000 ludności	8,9	10,6	10,3
9.Przyrost naturalny na 1000 osób	1,2	-2,2	-0,8
10.Ludność w wieku przedprodukcyjnym	b.d.	21,0	22,7%
11.Ludność w wieku produkcyjnym	b.d.	63,8	60,8%
12.Ludność w wieku poprodukcyjnym	b.d.	15,2	16,5%
13.Saldo migracji na 1000 ludności	5,6	8,6	+1,7
14.Stopa bezrobocia w %	5,2	11,3	19,1**
15.Struktura edukacji - Uczniowie szkół podstawowych	1.470	9.906	387.383

- Gimnazjów	671	5.321	216.565
- Liceów ogólnokształcących	-	2.356	63.963
- Średnie techniczne i zawodowe	-	435	37.933
16. Użytki rolne w % a powierzchnia ogółem - ha	64,4	65,4	23,9
17. Lasy i grunty leśne w % a powierzchnia ogółem - ha	16,1	10,8	21,9
18. Zarejestrowane podmioty gospodarcze na 10.000 ludności	1.706	1.297	1026,4

*Podstawa: Dane Urzędu Gminy Raszyn

*Podstawa: rocznik statystyczny Województwa Mazowieckiego 2001

2.2 CHARAKTERYSTYKA ELEMENTÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Obszar Gminy Raszyn przez dolinę Raszynki i Lasy Sękocińsko – Chojnowsie [lasy ochronne] stanowi ogniwo ponadlokalnego ciągu ekologicznego objętego Obszarem Chronionego Krajobrazu województwa warszawskiego.

W pobliżu Raszyna znajduje się od 1978 rezerwat Stawy Raszynskie, o powierzchni 110 ha, obejmujący stawy rybne stanowiące tereny lęgowe ok. 100 gatunków ptaków błotnych.

Na terenie Gminy Raszyn funkcjonuje podstawowy system przyrodniczy, zapewniający zachowanie i ochronę kompleksów przyrodniczych o najwyższym potencjale biotycznym oraz wiążący przestrzeń gminy z regionalnymi układami ekologicznymi, tworzą lasy, cieki ich doliny oraz ciągi powiązań przyrodniczych.

Gmina Raszyn położona w sąsiedztwie Aglomeracji Warszawskiej i ważnych arterii komunikacyjnych zachowała w niewielkim stopniu dotychczasowe walory przyrodnicze i krajobrazowe. Dogodne położenie w pobliżu głównych ciągów komunikacyjnych jest przyczyną intensywnej urbanizacji gminy, szczególnie jej północnej części na styku z wielką Warszawą.

Pozostała część jest intensywnie wykorzystywana przez rolnictwo, szczególnie w latach 70-tych, gdy powstawały ферmy hodowlane. Na terenie gminy powstały duże ферmy w pradolinie Raszynki. Inwestycje te spowodowały gwałtowną degradację środowiska naturalnego. W chwili obecnej powróciło życie biologiczne w rzece Raszynka.

Najbardziej wartościowe tereny pod względem przyrodniczym położone są w centralnej części gminy. Jest to dolina rzeki Raszynki oraz jej boczna pradolina. Główną wartością tego terenu jest rezerwat przyrody Stawy Raszynskie, przylegający do niego niewielki, ale cenny park pałacowy, a także źródłiska i ich otoczenie zasilające w wodę stawy rezerwatowe.

Rezerwat Stawy Raszynskie obejmuje swymi granicami zespół stawów rybnych zbudowanych na początku XVIII w., wraz z fragmentami olszyn i szuwarów. Został on utworzony w celu ochrony ostoi i miejsc lęgowych ptaków, a także miejsc odpoczynku i żerowania ptaków w okresach wędrówek i przelotów.

Z występujących tu gatunków należy wymienić szczególnie lęgowe: perkozy, dwuczuby, zusznik, rdzawoszyi, mewa śmieszka i inne. Ogółem gniazduje tu około 120 gatunków ptaków. Od zachodu z rezerwatem graniczy zespół parkowo

– dworski w Falentach z wiekowym drzewostanem złożonym z lip, dębów, grabów oraz wiązów i klonów.

Znajdują się tam cztery drzewa uznane za pomniki przyrody.

W odległości kilkuset metrów, na południe od rezerwatu znajdują się źródliska, bijące spod niewielkiego wzgórza porośniętego lasem różnogatunkowym.

Całość o powierzchni 5,50 ha jest uznana za pomnik przyrody.

Znaczne walory zarówno przyrodnicze jak i krajobrazowe całego omawianego obszaru spowodowały objęcie go statusem Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Drugim ważnym elementem przyrodniczym gminy jest Las Sękociński, rosnący na terenach wydmowych – we wschodniej części i zastoiskowych w zachodniej.

Szata roślinna.

Pod względem stopnia lesistości, który wynosi ok. 16 % Gmina Raszyn klasyfikują się powyżej średniej powiatowej.

Na terenie gminy występują także zbiorowiska roślinne, które w znacznej mierze zachowały swój naturalny charakter – są to zbiorowiska na siedliskach skrajnie wilgotnych – lasy łęgowe, kwaśne łąki, i szuwały w bezodpływowych nieckach terenowych, a także zbiorowiska roślinne suchych piaszczystych nieużytków (bory sosnowe) i wydm szarych.

Sieć rzeczna i wody powierzchniowe oraz podziemne.

Głębokość poziomu wód gruntowych na obszarze gminy jest zróżnicowana i uwarunkowana budową geologiczną. Generalnie woda gruntowa zalega dość płytko. Obszary suche z wodą występującą głębiej niż 2,5 m stanowią niewielkie enklawy na terenie gminy. Przeważają tereny z wodą gruntową na głębokości od 0,5 do 1,5 m poniżej terenu.

– dworski w Falentach z wiekowym drzewostanem złożonym z lip, dębów, grabów oraz wierzów i klonów.

Znajdują się tam cztery drzewa uznane za pomniki przyrody.

W odległości kilkuset metrów, na południe od rezerwatu znajdują się źródliska, bijące spod niewielkiego wzniesienia porośniętego lasem różnogatunkowym.

Całość o powierzchni 5,50 ha jest uznana za pomnik przyrody.

Znaczne walory zarówno przyrodnicze jak i krajobrazowe całego omawianego obszaru spowodowały objęcie go statusem Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Drugim ważnym elementem przyrodniczym gminy jest Las Sękociński, rosnący na terenach podmokłych – we wschodniej części i zastoiskowych w zachodniej.

Szata roślinna.

Pod względem stopnia lesistości, który wynosi ok. 16 % Gmina Raszyn klasyfikują się powyżej średniej powiatowej.

Na terenie gminy występują także zbiorowiska roślinne, które w znacznej mierze zachowały swój naturalny charakter – są to zbiorowiska na siedliskach skrajnie wilgotnych – lasy łęgowe, kwaśne łąki, i szuwały w bezodpływowych nieckach terenowych, a także zbiorowiska roślinne suchych piaszczystych nieużytków (bory sosnowe) i wydm szarych.

Sieć rzeczna i wody powierzchniowe oraz podziemne.

Głębokość poziomu wód gruntowych na obszarze gminy jest zróżnicowana i uwarunkowana budową geologiczną. Generalnie woda gruntowa zalega dość płytko. Obszary suche z wodą występującą głębiej niż 2,5 m stanowią niewielkie enklawy na terenie gminy. Przeważają tereny z wodą gruntową na głębokości od 0,5 do 1,5 m poniżej terenu.

2.3 CHARAKTERYSTYKA ELEMENTÓW DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Historia Gminy Raszyn

Raszyn w XIV w. **Raszyńce**, XVI w. - **Raszyniec** a od XVII w. - **Raszyn**, to jedna z najstarszych i niezwykłych miejscowości na Mazowszu, która rozwinęła się w zaskakującym tempie przy końcu drugiego tysiąclecia.

IX tysiąclecie przed Chrystusem	Pierwsze ślady pobytu człowieka w Raszynie, Jaworowej i Starym Sękocinie, które pozostawiły grupy łowców z późnej epoki kamienia. Obozowiska odkrył Stefan Woyda w 1984 i 1985 r.
4500-1800 lat przed Chrystusem	Znaleziono stanowiska osadnictwa pierwszych hodowców i rolników w Jaworowej i Raszynie, pochodzące z wczesnego okresu neolitu (epoka kamienna). Stanowiska zbadał i opisał w 1971 r. S. Woyda.
Ok. 2500 lat przed Chrystusem	Odkryto miejsca stałego osadnictwa z epoki brązu w Raszynie, Jaworowej i Michałowicach wiążące się z początkiem kultury łużyckiej.
700 lat przed Chrystusem	W Raszynie pomiędzy ulicami: Ogrodową, Wodną i Niską odkryto ślady osadnictwa z okresu halszackiego, stwierdzono także miejsca produkcji żelaza z rudy damiowej (kultura przeworska, okres późny lateński).
Ok. 400 lat przed Chrystusem (epoka żelaza)	W Puchałach, Jaworowej i Raszynie, pomiędzy ul. Szkolną i Sportową, zlokalizowano kilka stanowisk grobów kloszowych w 1852, 1958, 1972 i 1975 r.
II w. przed Chrystusem	Odkryto starożytną osadę produkcji żelaza w Raszynie. Badania prowadzili S. Woyda i L. Gajewski.
Na przełomie ery	W 1967 r. w Falentach odkryto kilkaset pieców hutniczych zw. dymarkami, wykorzystujących miejscowe rudy żelaza - limonity. Odkrycie licznych osad hutniczych i prace badawcze prowadzone od 1967-1985 r. świadczą o wytapianiu żelaza na szeroką skalę w Falentach, Raszynie i nad rzeczką Raszynką.
Wczesne średniowiecze XIIIw.	Położenie Raszyna i Falent przy ważnych szlakach komunikacyjnych, żyzne gleby oraz bogactwo rud żelaza sprzyjały ciągłemu wzrostowi osadnictwa.
28 VII 1395	Powstanie parafii w Raszynie, należącej do rycerstwa herbu Łada.
1428	Najstarszy znany dokument pisany, potwierdzający istnienie parafii Raszyn wraz z wymienionym plebanem Pawłem z Raszyńca.
1448-1481	Córka Małgorzata i spadkobierczyni dziedzica Falent, Szczepana z rodu Ładów, wniosła w posiadanie mężowi Stanisławowi Borucie z Modły herbu Rogala swoje dobra, a ten powiększył je o dobra Słomino. Boruta był wieloletnim chorążym ziemi warszawskiej, zmarł jako cześnik warszawski ok. 1472 r.
1450-1479	Andrzej z Raszyńca z rodu Ładów (zwany Malek, później Milanowski) zostaje starostą, a następnie kasztelanem warszawskim - najważniejszy dygnitarz książęcego Mazowsza.
1497	Mikołaj Raszyniecki z Raszyńca krewny Andrzeja, dr prawa kanonicznego, kanonik płocki, archidiakon, wikariusz i oficjał generalny w archidiakonacie warszawskim.
Ok. 1502	Konsekracja kolejnego (drugiego lub trzeciego) drewnianego kościoła w Raszynie pod (tym samym) wezwaniem św. Szczepana i św. Anny, przez biskupa sufragana poznańskiego Wojciecha z Bydgoszczy. Patronat kościoła sprawują Ładowie z Raszyna i okolicy. Liczba wsi należących do tego rodu zmniejszyła się.
1533	Dobra Falenty przeszły w posiadanie rodu Wiśniewskich. Pierwszym właścicielem Ratoł z Wiśniewa herbu Rogala, stolnik płocki. Powiększono je o dobra Łazy.
26 I 1549	Dobra Falenty i po raz pierwszy Jaworowa i Raszyn, stały się własnością Mikołaja Wolskiego herbu Półkozic, współpracownika królowej Bony.
	Uzyskanie przez swnów Mikołaja Wolskiego: Stanisława. Zvamuńta i Mikołaja.

- dworzan królewskich, od króla Zygmunta Augusta na sejmie w Piotrkowie przywileju do jednego jarmarku w roku (8 maja) oraz do cotygodniowego targu niedzielnego w Raszynie.
- 1580 W rejestrze poborowym w składzie parafii Raszyn odnotowano 28 osad.
- Koniec XVI i cały XVII w. Przed 1598 r. Opaccy herbu Prus III z pobliskiej wsi Opacz, zostają właścicielami Raszyna i Falent. Ok. 1622 r. Zygmunt Opacki, starosta piaseczyński, następnie podkomorzy warszawski, a później wojewoda dorpacki i wielkorządca zamku krakowskiego, zaufany króla Zygmunta III Wazy i Władysława IV wybudował w Falentach murowany pałac, reprezentacyjną siedzibę magnacką, w którym gościł obydwu królów. W 1625 r. na podstawie działu z braćmi przejmuje Raszyn i dobra te powiększa przez wykup części od ponad 20 właścicieli ziemskich w siedmiu wsiach wokół Raszyna. W 1654 r. w Raszynie wznosił również barokowy, murowany kościół parafialny. Ufundował prepozyturę i dwie mansjonarie, na których utrzymanie jeszcze jego ojciec Mikołaj zapisał 7000 złp. W 1630 r. przekazał również kościołowi w Raszynie darowiznę w postaci części ziemi szlacheckiej wsi Górki. Z. Opacki to jeden z najjaśniejszych i najhojniejszych szlachciców w naszej historii.
- 4 III 1646 Przybycie do Falent królowej Marii Ludwiki Gonzage de Nevers i stąd 20 III nastąpił uroczysty wjazd do Warszawy.
- 1654 Po śmierci ojca Z. Opackiego, olbrzymie dobra przejął syn Wojciech (Olbracht) Opacki, chorąży warszawski, a potem podkomorzy warszawski i wojewoda dorpacki. Cieszył się względami i przyjaźnią króla Jana Kazimierza, pełnił, podobnie jak ojciec, odpowiedzialne funkcje państwowe. Był dobrodziejem nowego kościoła. Jemu m.in. zawdzięczamy rzeźbione w drewnie, snycerskiej roboty i sztukaterią wyłacane dwa ołtarze oraz obraz w ołtarzu głównym Chrystusa na krzyżu, a także ozdobną ambonę, dzwonnice i mur wokół kościoła.
- 20 VII 1655 Konsekracja murowanego obecnego kościoła pod wezwaniem św. Szczepana i św. Anny przez bpa Stanisława Hiacynta (Jacka) Świącickiego - sufragana żmudzkiego, od 1663 r. archidiacona warszawskiego, zarazem późniejszego bpa chełmskiego.
- Od 27 III 1665 Z prezenty Wojciecha Opackiego, proboszczem w Raszynie był ksiądz Mateusz Orliński - wcześniej prof. matematyki w Akademii Lubrańskiego w Poznaniu, później zarazem sekretarz królewski, doktor teologii, kanonik warszawski (w 1675 r.) - wybitna postać w dziejach parafii raszynskiej.
- 1660-1661 Wojna ze Szwedami. Szczególne zniszczenia okolic Warszawy. Miasteczko Piaseczno i wsie Chyllice, Jastrzębia, Łazy, Janczewice, Sękocin, Słomin prawie całkowicie zniszczone i spalone przez Szwedów.
- 8-9 III 1670 Wojciech Opacki gościł w Falentach przybyłą do Polski na koronację arcyksiężniczkę austriacką Eleonorę, po którą przyjechał z Warszawy król Michał Korybut Wiśniowiecki.
- 1676 Sejm koronacyjny króla Jana III Sobieskiego ustanowił cło grobelne w Falentach, jako zwrot nakładów Opackiego na stałe poprawianie drogi wiodącej przez podmokły teren.
- 22 VI 1680 Śmierć Wojciecha Opackiego. Został pochowany w podziemiach kościoła parafialnego w Raszynie obok ojca. Po lewej stronie głównej nawy wdowa ufundowała marmurowe epitafium z portretem Wojciecha Opackiego.
- 1683 Przyrodni brat Wojciecha, Stanisław Opacki przyjął w Falentach udającego się pod Wiedeń króla Jana III Sobieskiego.
- 1685 Zarząd nad dobrami Falenty z Raszynem przejął Władysław Łoś, wojewoda pomorski. Zmarł jako wojewoda malborski w 1694r.
- Ok. 1700 Dobra Falenty nabył Andrzej Chryzostom Załuski, biskup warmiński i powiększył je o Okęcie.
- 1717 Dobra Falenty przeszły w ręce Franciszka Jana Załuskiego, wojewody czernihowskiego, który odbudował pałac po zniszczeniach kolejnej wojny ze Szwedami. Odbudowę pałacu upamiętnia tablicą z czarnego marmuru.

- 1720-1750 Dobra Falenty nabyli Szaniawscy: Konstanty Fenicjan Szaniawski, biskup krakowski, czołowy współpracownik króla Augusta II Mocnego i Fabian Kazimierz Szaniawski, łowczy Wielkiego Księstwa Litewskiego.
- 1750 Falenty na krótko wróciły znów do Załuskich.
- 1759 Dobra Falenty kupił Ignacy Franciszek Przebendowski, starosta mirachowski i solecki, wojewoda pomorski, marszałek Rady Nieustającej, członek Komisji Edukacji Narodowej, generalny dyrektor poczt koronnych, zaliczany do znaczących magnatów skupionych wokół króla Stanisława Augusta.
- Od 1778-1782 Właścicielem dóbr falenckich był Franciszek Rzewuski, marszałek nadworny koronny.
- 1782 Falenty z Raszynem, Sękocin, Gołków, Głusków, Janki, Bobrowiec, Wolę Gołkowską oraz Derdy kupił Piotr z Fergussonów Tepper Starszy, najbogatszy bankier, zarazem kupiec warszawski, kasjer króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.
- 11 III 1783 Piotr Tepper Starszy uzyskał przywilej targowy dla wsi Raszyn od króla Stanisława Augusta (targ poniedziałkowy), planował przekształcenie Raszyń w miasteczko.
- 1784 Do prac projektowych zatrudniony został znany architekt warszawski Szymon Bogumił Zug. Według jego projektu przebudowano barokowy kościół w Raszynie, wybudowano nową klasycystyczną plebanię wraz z budynkami gospodarczymi. W bezpośrednim otoczeniu kościoła powstał kompleks budynków w stylu klasycystycznym: zajazd pocztowy zw. austerią, poczta ze stajnią, karczma i kuźnia. Całość miała układ rynku i stanowiła zaczątek założenia miejskiego. Przebudowie uległ również neorenesansowy pałac w Falentach wraz z otaczającym go ogrodem. Piotr Tepper stworzył w Falentach wiejską rezydencję magnacką. Piotrowi Tepperowi Starszemu (zm. 1790) jest poświęcona tablica pamiątkowa w kościele w Raszynie.
- 21 VII 1787 W Falentach przebywał król Stanisław August Poniatowski. Goszczony z wielką wystawnością przez Tepperów.
- 11 IV 1794 Szewc warszawski płk. Jan Kiliński, dowódca 20 pułku piechoty, zaprezentował pułk, który sformował w obozie pod Raszynem, naczelnikowi Tadeuszowi Kościuszce. Przegląd odbył się na miejscu.
- 7-10 VII 1794 Bitwa na przedpolach Warszawy. Walki na linii Jeziorki - Mrowy - Utraty. Pod Raszynem walczył Tadeusz Kościuszko.
- Od 16 VII 1801 Po trzykrotnej licytacji dobra Falenty stały się własnością Zofii Anny z Krauzów i Tomasza Michała Danglów, przemysłowca powozów w Warszawie, rodziny zaprzyjaźnionej z Tepperami.
- 1801-1833 Wykonana została przez geodetę J. Kryńskiego (za T. Dangla) pierwsza mapa dóbr Falenty - plan kolonizacji z 1801 r. po podziale gruntów chłopskich (kopia z 1833 r.). Powstały pierwsze kolonie rolników niemieckich.
- 19 IV 1809 Wielka bitwa pod Raszynem stoczona przez wojska Księstwa Warszawskiego dowodzone przez księcia Józefa Poniatowskiego z austriackim VII korpusem arcyksięcia Ferdynanda d'Este. Siły polskie liczyły ok. 14 000 ludzi i 32 działa, austriackie - ok. 32 000 ludzi i 94 działa.
- Ok. 1817 Wytyczenie nowego traktu krakowskiego (obecnie al. Krakowska), którego budowę zakończono za właścicieli Ręgów.
- W 1818 Dobra Falenty i Raszyn nabywa major wojsk polskich Michał Ręga.
- Koniec lat 20. XIX w. Okres rozwoju przemysłu w Raszynie. Działali pierwsi fabrykanci, na szeroką skalę rozwinęło się rzemiosło. Raszyn przybrał cechy miasteczka i wymieniany jest w tym okresie jako miasto.
- 1824 Jan Sparman otrzymał na własność majątek Raszyn z Puchalami (jako darowiznę) obejmującą 3 włóki ziemi, dworek z ogrodem, stajnię, wozownię i stodołę po bramę wjezdzną na dziedziniec do austerii, pod warunkiem spłaty długów ciążących na dobrach Falenty.
- 1830-1833 Falenty stały się stonowo własnością hr. Anastazego Ostrowskiego herbu

- Rawicz, kanonika warszawskiego. Hr. Ostrowski dokupił Sękocin z przyległościami.
- 1831 Przeszło miesięczne biwakowanie wojska rosyjskiego przed szturmem Warszawy od strony Woli, na polach dóbr Raszyna i Falent - zniszczeniu uległo 158 budynków mieszkalnych i gospodarczych. Okolica stała się terenem działań ćwiczeń strzeleckich.
- 1832 W Raszynie stała Legia Litewska armii carskiej, która opuściła to stanowisko 11 XI 1832 r.
- 1839-1844 Właścicielem dóbr Falenty, Raszyna i Sękocina był Jan Augustyn Spiski, znany warszawski kupiec winny i korzenny, filantrop, zarazem były sędzia Trybunału Handlowego i członek Towarzystwa Dobroczynności. Wprowadził on w Falentach i rozwinął hodowlę ryb, uprawę warzyw i egzotycznych kwiatów. Zbudował oranżerię, podziw wzbudzały swoją wielkością rododendrony, kamelie i azalie.
- 5 I 1845 Olbrzymie dobra falenckie (225 wótk i 178 morgów) nabyli hr. Maria z Tyzenhauzów herbu Bawoł, słynąca z działalności filantropijnej i hr. Aleksander Przeździecki herbu Roch III, który był zasłużonym historykiem, literatem, wydawcą źródeł historycznych, archeologiem. On pierwszy odkrył w 1852 r. w Puchalach grób kłoszowy z okresu ok. 400 lat przed Chrystusem.
- 1852-1857 Przebudowa pałacu w Falentach według projektu włoskiego arch. Franciszka Marię Lanciego, na zlecenie hr. Aleksandra Przeździeckiego.
- 1867 Rozpoczął swoją działalność Urząd Gminy Falenty z siedzibą w Raszynie, obejmował wsie, osady i folwarki (w sumie 43).
- 3/15 maja 1868 Zgodnie z decyzją o uwłaszczeniu chłopów i wcześniejszym ukazem carskim o urządzaniu i uwłaszczeniu włościan (z 19 II/2 III 1864 r.) w dobrach falenckich powołano Gubernialną Komisję Włościańską, która stosownie do decyzji z 14 XII 1867 r. i na mocy aktu z 3/15 maja 1868 r. przekazała obszar gruntów (ponad 1686 morgów) z dóbr falenckich na własność włościan w siedmiu wsiach tego majątku).
- 1881 i 1896 Podarowanie przez Gustawa Przeździeckiego, na prośbę swojej matki hr. Marii z Tyzenhauzów, folwarku Derdy Zgromadzeniu Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia. Piętnaście lat później za wstawiennictwem swojej żony, hr. Marii z Czapskich, ofiarował również sąsiedni majątek Walendów.
- 1 IX 1901 Oddanie nowej, murowanej, parterowej szkoły w Raszynie - od 1953 r. Przedszkola nr 1.
- Od 1909 Dobra Falenty należały do córki G. Przeździeckiego Zofii Marii Barbary, księżnej Czetwertyńskiej, żony księcia Seweryna (Światopełka) Czetwertyńskiego herbu Pogoń Ruska.
- 1914-1915 Zniszczenia podczas walk rosyjsko-niemieckich w okresie I wojny światowej. Uszkodzony został kościół w Raszynie. Renowacja trwała przez cały okres międzywojenny.
- 1918 Powstanie w Raszynie Polskiej Policji Państwowej.
- 1920-1923 Przeprowadzenie pierwszej dużej parceli gruntów w dobrach klucza Falenty.
- 1927-1928 Przebudowa drogi krakowskiej przez firmę włoską "Puricelli" i dostosowanie jej do ruchu kołowego.
- 1930-1938 Przeprowadzenie przez księżną Z. Czetwertyńską i jej zięcia hr. Adama Remigiusza Grocholskiego następnej dużej parceli. Całkowita likwidacja pierwotnej wsi Falenty Małe, powstanie wsi Falenty Nowe i Nowe Grocholice.
- 24 V 1931 Oficjalne otwarcie położonej koło wsi Łazy radiostacji tzw. "Raszyńskiej", usytuowanej na dobrach należących do właścicieli Falent.
- 1931-1939 Istnienie Hufca Pracy w osiedlu zw. "Raszynem Poduchownym", w którym przebywało ok. 300 dziewcząt. Hufcem kierowała Aleksandra Piłsudska, żona marszałka Józefa Piłsudskiego. Pomagało jej kilka pań z jej kręgu.
- 1932-1935 Zorganizowanie w Raszynie Ochotniczej Straży Pożarnej. Ośrodka Zdrowia Kasv

- Chorych, spółdzielczości pod nazwą Spółka Spółdzielcza.
- 1934-1939 Działanie męskiego Związku Strzeleckiego, Oddział Raszyn.
- 1939 Podczas oblężenia Warszawy częściowe zniszczenie kościoła w Raszynie. W obiekcie tym przez dwa tygodnie przetrzymywano jeńców.
- 1939 Zajęcie pałacu w Falentach przez funkcjonariuszy Gestapo z Al. Szucha w Warszawie i wyższych oficerów SS. Przejęli oni również gospodarstwo rolne, w którym utworzyli podobóz pracy.
- 1943 Egzekucje więźniów z Pawiaka oraz zakładników z okolicznych miejscowości na zadrzewionym terenie falenckim przy grobli między stawami. Miejsce upamiętnione pomnikiem.
- 1945 Przejęcie dóbr falenckich przez Skarb Państwa. Pałac wykorzystany był na ośrodek szkoleniowy: Najwyższej Izby Kontroli (od 1945), Rady Państwa (od 1952), Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Warszawie (1954-1964). Mieściły się tam również: Szkoła Rolnicza, Technikum Ogrodnicze i Podstawowa Szkoła Wieczorowa dla dorosłych. Od 1 VII 1964 r. pałac, budynki pomocnicze i gospodarstwo wraz z przynależnym gospodarstwem rolnym przekazano IMUZ-owi.
- W 1945 Powstanie w Raszynie Spółdzielni Samopomoc Chłopska.
- 1949 Założenie Biblioteki Gminnej w Raszynie.
- 5 VII 1950 Powołanie Kasy Spółdzielczej - obecnie Bank Spółdzielczy w Raszynie.
- 1952 Oddanie do użytku nowego dwupiętrowego budynku szkolnego w Raszynie.
- 1957 Połączenie Raszyna z Warszawą linią autobusową MZK nr 130. z końcowym przystankiem na rynku koło kościoła.
- od 1960 Zasiedlanie Raszyna, Rybia i Nowych Grocholic przez ludność utrzymującą się z pracy poza rolnictwem (głównie w zakładach przemysłowych Warszawy oraz pracujących we własnych zakładach rzemieślniczych).
- 1967 Otwarcie Przedszkola w Sękocinie.
- 1968 Oddanie do użytku szkoły w Ładach.
- 1970 W Raszynie modernizacja tranzytowej szosy w kierunku Krakowa i Katowic.
- 1976 Otwarcie Przedszkola w Falentach.
- 1977 Oddanie do użytku w Raszynie przy ul. Sportowej 1A budynku Ochotniczej Straży Pożarnej oraz przekazanie nowego budynku Ośrodka Zdrowia przy ul. Szkolnej.
- 1978 Przekazanie do użytku w Raszynie stadionu sportowego wybudowanego w czynie społecznym.
- 1978 Utworzenie Gminnego Ośrodka Kultury przy Urzędzie Gminy w Raszynie.
Utworzenie w Falentach rezerwatu przyrody "Stawy Raszkańskie".
- 1980 Gmina Raszyn "zagłębieniem rzemieślniczym" - powstało około 700 zakładów.
Najliczniejszą grupę stanowiła branża skórzana.
- 29 IX 1981 Uroczyste poświęcenie przez J.E. ks. Józefa Glempa nowej nawy kościoła parafialnego w Raszynie jako łącznika architektonicznego.
- 1982 Otwarcie w Raszynie Przedszkola nr 2 przy ul. Poniatowskiego.
- 1984 Zamontowanie kładki nad al. Krakowską.
- 1985 Powstanie Cechu Rzemiosł Różnych w Raszynie przy ul. Sportowej 30.
- 1 III 1988 Powstanie nowej parafii na Rybiu pod wezwaniem św. Bartłomieja Apostoła.
- 1989 Utworzenie na przestrzeni 5 km² jednego zespołu urbanistycznego zw. "trójwieś", w skład którego weszły Raszyn, Rybie i Nowe Grocholice, obejmującego ponad 13 tys. mieszkańców gminy.
- 27 V 1990 Pierwsze po II wojnie światowej wybory do Rady Gminy w ramach Samorządu Terytorialnego.
- 1 IX 1991 Oddanie do użytku nowego skrzydła Szkoły Podstawowej w Raszynie przy ul. Szkolnej 2.

- 24 V 1993 Powstanie drugiej nowej parafii pod wezwaniem bł. Faustyny w Sękocinie Starym.
- 1993 Przeniesienie Urzędu Pocztowego w Raszynie z al. Krakowskiej do nowego gmachu przy ul. Szkolnej 15.
- 1994 W lipcu otwarcie drugiej apteki zw. "Raszyńską" przy al. Krakowskiej 44.
- 1997 Uruchomienie w marcu Stacji Opieki Caritas przy kościele w Raszynie.
- 1998 Generalny remont i przebudowa obiektu Banku Spółdzielczego w Raszynie
- 3 II 1999 Nadanie herbu Gminie Raszyn.
- 1 IX 1999 Powstanie Gimnazjum nr 1 w Raszynie (reforma oświaty).
- 9 X 1999 Zdobywanie złotego medalu na Mistrzostwach Polski Seniorów w podnoszeniu ciężarów przez atletę z Raszyna, Sławomira Ruszczyka.
- 4 XI 1999 Uhonorowanie gminy Raszyn, jako jednej z 41 gmin w Polsce, dyplomem i medalem "Gospodarny samorząd - najlepsze gminy III Rzeczypospolitej Polskiej". Dyplom wręczył Marszałek Sejmu wójtowi gminy Raszyn, Januszowi Rajkowskiemu, piastującemu tę funkcję przez 10 lat. Gmina Raszyn otrzymała również dyplom Prymasa Glempa "Za wspieranie działalności charytatywnej w 1999r."
- 11 X 2000 Wmurowanie aktu erekcyjnego pod nowe Gimnazjum w Raszynie.
- 31 XII 2000 Uroczysta pasterka w kaplicy w Dawidach, w Noc Wigilijną Roku Jubileuszowego.
- Ostatnie dziesięciolecie XX w.**
- Gmina Raszyn przeżywa dynamiczny rozwój urbanistyczny, ludnościowy, posiada doskonałą infrastrukturę komunalną: drogi, sieć wodociągową, kanalizacyjną, telefoniczną i oddaną do eksploatacji (4 XI 1999) oczyszczalnię ścieków. Doskonałe położenie w strefie metropolitamej Warszawy, czyste ekologicznie środowisko z terenami o dużych walorach przyrodniczych zwróciło uwagę światowych inwestorów. Powstało tu jedno z największych w Europie centrów handlowych z hipermarketami: IKEA, GEANT, PRAKTIKER, EUROO ELEKTROLAND oraz wytwórnia sprzętu gospodarstwa domowego FRANKE w Sękocinie Nowym, w Puchałach wielkie centrum logistyczne (dwie hale o łącznej powierzchni 60 tys. m²), w Jaworowej zakład produkcyjny - drukarnia dziennika "Rzeczpospolita" a także duże ośrodki handlowe motoryzacji jak AUTOHAUS SĘKOCIN i Dixi-Car S.A. marki OPEL w Raszynie i inne mniejsze obiekty, co umożliwia uzyskanie pracy miejscowej i przybyłej ludności. Mimo wiejskiego statusu "trójwieś" ma zdecydowany miejski charakter. Przyszły jej rynek (aktualnie w budowie) znajduje się w nowym centrum Raszyna. Bogactwo inwestycji (m.in. gimnazjum i basen) cieszy i napawa dumą.
- 31 V 2001 Wójt Gminy Janusz Rajkowski, odebrał z rąk marszałka Sejmu, Macieja Płażyńskiego, dyplom Złotej Setki Samorządów 2001, który został przyznany w uznaniu za inwestycje w rozwój lokalny w latach 1998-2000 przez Centrum Badań Regionalnych oraz dziennik Rzeczpospolita.
- 16 VI 2001 Erygowanie parafii św. Mateusza Ewangelisty w Dawidach, dokonane przez prymasa Polski ks. Józefa Glempa.
- 1 IX 2001 Przekazanie do użytku nowoczesnego budynku oświatowego dla Gimnazjum Nr 1 w Raszynie. Cieszący architektonicznie obiekt powstał w okresie jednego roku. Wyposażony w nowoczesną bazę dydaktyczną spełnia i wyprzedza standardy europejskie.
- 20 IX 2001 Uroczyste otwarcie i poświęcenie nowego gmachu Gimnazjum Nr 1 w Raszynie przy ul. Pożarnej. Poświęcenia dokonał Prymas Polski Kardynał Józef Glemp.

Chronologia dziejów Raszyna i Falent w oparciu o książkę:
Dzieje Raszyna i Falent
Autor Honorata Kaszuba
W.A.W., W-wa 1999.

Znajdujące się na terenie Gminy Raszyn obszary i obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz objęte ochroną konserwatorską:

- obszary i obiekty wpisane do rejestru zabytków:
 - ✓ Raszyn – zabytkowy zespół rynku nr rejestru 1096/712, 1097/743, 1387 tj:
 - Raszyn – kościół p.w. Św. Szczepana i Św. Anny,
 - Raszyn – ratusz, zaprojektowany przez Bogumiła Zuga
 - Raszyn – plebania, al. Krakowska 6, zaprojektowana przez Bogumiła Zuga
 - Raszyn – dawny zajazd, ul. Godebskiego 1,
 - ✓ Raszyn – zespół przestrzenny związany z bitwą pod Raszynem nr rej. 1306 Falenty [obręb ZDMUZ Falenty] nr rejestru 1012/334
 - Zespół pałacowo – parkowy [pałac, oficyna, dom mieszkalny, oranżeria, park [9,7 ha] brama z kordegardą, brama neogotycka],
 - ✓ Falenty [obręb ZDMUZ]
 - Cmentarz Katolicki
- obiekty objęte ochroną konserwatorską:
 - ✓ układ przestrzenny rynku raszyńskiego z zachowanymi budynkami stanowiącymi zachodnią pierzeję dawnego rynku.
Budynki usytuowane frontem do rynku posiadały bramy wjazdowe wśród nich austeria – dawny zajazd pocztowy, budynek poczty ze stajnią, budynek dawnej szkoły [dzisiaj przedszkole]. Pomiędzy budynkiem poczty a ratuszem znajdowała się szeroka brama przez którą przejeżdżało się groblą do Puchał. Dalej w kierunku południowym znajdują się budynki dawnych kramów i dawna karczma zwana Poniatówką. Ostatnim na południe obiektem, który stał w zachodniej pierzei rynku był młyn. Przez teren na którym stał młyn przechodzi Aleja Krakowska. Po wschodniej stronie dawnego rynku oprócz zabytkowej plebani nie zachował się żaden budynek. Na miejsce kuźni rozebranej w 1979 r. oraz na południe od plebani postawiono kilka współczesnych budynków, warsztat.
 - ✓ zespół przestrzenny związany z bitwą pod Raszynem – reduta raszyńska znajdująca się po zachodniej stronie Alei Krakowskiej jest wpisany do rejestru konserwatora zabytków pod nr 1306 dnia 17 kwietnia 1997 r.
Do zespołu przestrzennego związanego z bitwą należy historyczna grobla – dawny trakt krakowski obecnie znajdują się w obrębie Falenty ZDMUiz przy której postawiono figurę przydrożną Boga Ojca, oraz pamiątkowy kamień.
 - ✓ w zespole pałacowo – parkowym Falenty wpisanym do rejestru konserwatora zabytków pod nr 1012/334 z dnia 15 stycznia 1962 r. znajdują się obiekty objęte ochroną konserwatorską, min. dom mieszkalny, brama z kordegardą, miejsca pamięci.
 - ✓ Park w Dawidach Bankowych.
 - ✓ Zabudowa mieszkaniowa Raszyna sprzed 1945 r.
- Stanowiska archeologiczne i strefy obserwacji archeologicznej.
 - ✓ Stanowiska archeologiczne, reprezentowane są przez pozostałości dawnych obozowisk, osad i cmentarzyk – datowane na ok. 2.500 lat przed naszą erą do XIV w. naszej ery. Na terenie gminy zlokalizowanych jest 30 stanowisk archeologicznych zlokalizowanych we wszystkich wsiach gminy Raszyn z

wyjątkiem Słomina, Sękocina Nowego i Dawid. W Sękocinie Lesie i Nadleśnictwie Chojnów znajduje się 7 stref obserwacji archeologicznej.

- Obszary i obiekty spełniające warunki do objęcia ochroną konserwatorską.
 - ✓ Proponuje się rozszerzenie ochrony konserwatorskiej na cały układ przestrzenny centrum Raszyń w celu zachowania charakteru zabudowy i układu urbanistycznego. Dotyczy to terenu od „Bramy Raszyńskiej do ulicy Krótkiej, pomiędzy ulicą Godebskiego a Aleją Krakowską
 - ✓ Alei Krakowskiej dla zachowania układu przestrzennego traktu i charakteru zabudowy budynki mieszkalno – usługowe do wysokości 2 – 3 kondygnacji
 - ✓ Budynków wzniesionych przed 1945 r
 - ✓ Alei prowadzących do pałacu w Falentach
 - ✓ Kapliczek, rzeźb [w Rybiu Chrystusa Króla] i krzyży przydrożnych.

2.4 STRUKTURA ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ

Gmina wykonuje zadania publiczne zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Powyższe zadania są realizowane przez powołane, w wyniku wyborów władze samorządowe, które przedstawiają się następująco:

- Rada Gminy - władza uchwałodawcza (15 radnych, w tym przewodniczący i 1 zastępca),
- Władza wykonawcza - Wójt Gminy
- Komisje Rady Gminy (6 komisji)

Ponadto w strukturze miasta działają następujące jednostki organizacyjne:

- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Gminny Ośrodek Kultury
- Biblioteka Publiczna
- Przedszkole
- Zespół Szkół nr 1
- Szkoła Podstawowa nr 1

Rada Gminy o herbie

"Dla wyrażenia woli wspólnoty lokalnej mieszkańców Gminy Raszyn (...) ustanawia się herb Gminy. Nawiązując do przeszłości Gminy, nakazując czujność o kształt przyszłości, jest on otaczany najgłębszą czią mieszkańców gminy. Herb Gminy stanowi symbol naszej wspólnoty, przywiązania i lokalnego patriotyzmu, wyraża gotowość do podejmowania wysiłków dla obrony samorządności i budowania wspólnego dobra."

Heraldyk o herbie

"Mój tok rozumowania był następujący: Raszyn kojarzy się pokoleniom: Polaków z bitwą stoczoną 19 IV 1809r. która na stałe wpisała do dziejów chwały polskiego oręża Wcześniej, bo w końcowej fazie powstania kościuszkowskiego okolice Raszyna były terenem walk z maszerującym na Warszawę korpusem generała Fersena. We wrześniu 1831 r. wyruszały stąd oddziały rosyjskie do szturmumocnień Woli. Cesarstwo Austriackie i Imperium Rosyjskie używały jako herbu czarnego dwugłowego orła na złotym polu tarczy. Pozwoliłem zatem sobie wykorzystać motyw walki dwu orłów, który w chwili obecnej może stanowić pewną analogię do zmagania na płaszczyźnie ekonomicznej, rozgrywających się na "przedpolu" Warszawy. Zrezygnowałem z tzw. "tarczy amazonek" jako symbolu używanego do chwili obecnej przez siły zbrojne. Mając na uwadze fakt, iż herb powinien być łatwo rozpoznawalny i prosty do zapamiętania, opracowałem "prostsze" wersje znaku: dwie orle głowy zwrócone ku sobie i cięcie w orle głowy."

Opis herbu

"W polach tarczy dwudzielnej w słup dwa walczące orły. W polu pierwszym czerwonym orzeł biały ze złotym dziobem, profilem w lewo. W polu drugim złotym orzeł czarny ze złotym dziobem"

Opis Flagi

Stanowi prostokąt o stosunku wysokości do długości jak 5:8. Składa się z dwóch równych poziomych pasów: czerwonego i żółtego, przedzielonych pasem białym z czarnym o łącznej szerokości 1/5 wysokości flagi.

Zarówno herb, jak i flaga są autorstwa księdza Pawła Dudzińskiego, heraldyka, autora "Alfabetu Heraldycznego"

2.5 WSPÓŁPRACA ZAGRANICZNA

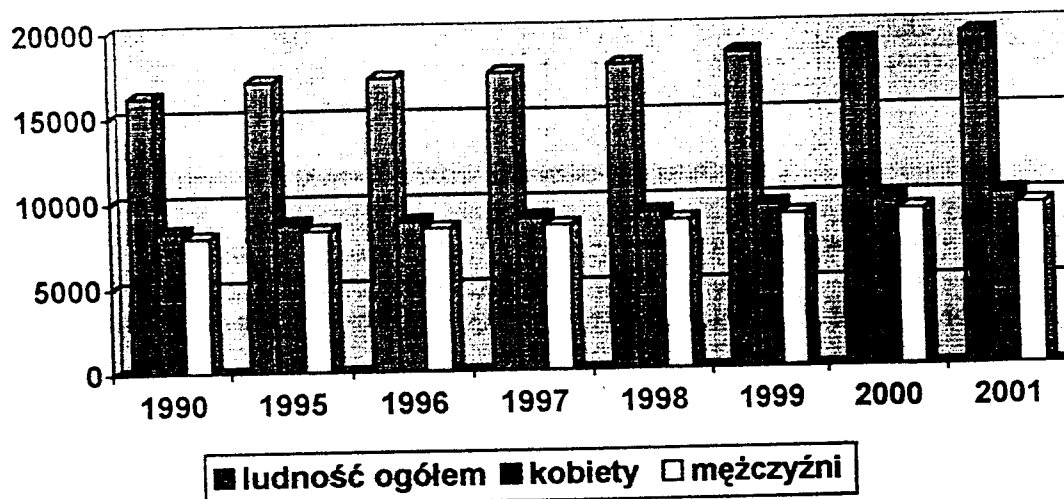
Obecnie Gmina Raszyn nie posiada żadnej podpisanej umowy o współpracy z partnerskim miastem europejskim.

3. DEMOGRAFIA

3.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROCESÓW DEMOGRAFICZNYCH

Ludność Gminy Raszyn w latach 1990 - 2001

Struktura wiekowa ludności Gminy Raszyn – 1998 r.

Wyszczególnienie	Grupy wiekowe					Ludność ogółem
	3 – 6	7 – 14	15 – 18	19 – 64m/60k	65m/60k	
Raszyn	373	745	473	4.500	991	7.394
Rybie	243	486	263	2.663	617	4.454
Nowe Grocholice	76	154	78	805	172	1.344
Pozostałe	128	715	311	3.164	660	5.038
Ogółem	820	2.100	1.125	11.132	2.440	18.230

*Podstawa: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Raszyn

Dynamika wzrostu zamieszkania w latach 1978-1988-1998

Wyszczególnienie	1978	1988	1998
Ludność	15.503	16.368	18.230
Dynamika wzrostu Rok poprzedni = 100	b.d.	105,6	111,4

*Podstawa: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Raszyn

Taka dynamika była efektem dodatniego salda migracji oraz dodatniego przyrostu naturalnego.

Pomigracyjna prognoza ludności – 2015 r.

Wyszczególnienie	Grupy wiekowe					Ludność ogółem
	3 – 6	7 – 14	15 – 18	19 – 64m/60k	65m/60k	
Raszyn	360	810	370	5.230	1.040	8.150
Rybie	260	530	250	3.430	640	5.300
Nowe Grocholice	90	180	90	1.160	200	1.800
Pozostałe	540	1.080	470	6.400	800	9.750
Ogółem	1.250	2.600	1.180	16.220	2.680	25.000

*Podstawa: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Raszyn

Opracowana prognoza rozwoju liczby ludności wykazuje:

- względną stabilizację liczebności młodzieży w grupie wiekowej 15 – 18 lat
- nieznaczny wzrost liczebności roczników najstarszych
- znaczny przyrost liczby mieszkańców w grupie wieku 3 – 6 lat i w wieku produkcyjnym

Położenie w sąsiedztwie Warszawy i związana z tym atrakcyjność zamieszkania w Gminie Raszyn powoduje stały napływ ludności [bliski dojazd, wolne tereny inwestycyjne i stosunkowo niskie ceny gruntów].

Obecnie gęstość zaludnienia jest stosunkowo wysoka, wynosi 415 osób/ km² i znacznie [blisko dwukrotnie] przekracza średnią gęstość gmin podwarszawskich, która kształtuje się na poziomie 237 osób/ km².

Świadczy to o dużej absorpcji ruchów migracyjnych.

Czynnikiem powodującym wzrost liczby mieszkańców w Gminie Raszyn jest sąsiedztwo Warszawy. Mieszkańcy stolicy zmęczeni zgiełkiem wielkiego miasta osiedlają się na terenach, gdzie jest spokój, dba się o ekologię, środowisko naturalne i przyrodnicze.

Wskazują na ten fakt również dane dotyczące migracji. Jest ona dla Gminy Raszyn dodatnie i wynosi 8,6% co znacznie przekracza średnią powiatową, która wynosi 1,7%.

3.2 CHARAKTERYSTYCZNE CECHY DEMOGRAFII GMINY

Najważniejszymi przesłankami dalszego rozwoju demograficznego Gminy Raszyń są:

- tempo i struktura przyrostu naturalnego
- skala migracji

Do najważniejszych cech demograficznych mających wpływ na rozwój społeczno - gospodarczy na obszarze miasta należy:

- ❖ utrzymanie się średniego wskaźnika gęstości zaludnienia
- ❖ wyższy przyrost naturalny niż w powiecie i województwie odpowiednio o 3,4% i 2,0%
- ❖ zmieniająca się struktura wieku ekonomicznego ludności z utrzymaniem się ponadprzeciętnego udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym, utrzymującym się procentowym udziałem ludności w wieku produkcyjnym i występowanie pozytywnego (niskiego) procentowego udziału ludności w wieku poprodukcyjnym,
- ❖ utrzymanie się względnej równowagi płci z przewagą kobiet.

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Bez rozwiązania niektórych problemów, wspólnym wysiłkiem społeczności gminy, szanse rozwoju otwierające się przez obecne procesy ekonomiczne nie będą w pełni wykorzystane. Zagospodarowanie wszystkich wolnych przestrzeni gminy, zanim upora się ona z problemami w sferze infrastruktury, komunikacji i usług podstawowych, zwłaszcza zabudową mieszkaniową, doprowadzić może do obniżenia wartości potencjalnych terenów zagospodarowania.

4.1 DROGI PUBLICZNE

Powiązania komunikacyjne Gminy Raszyn odbywają się w oparciu o układ dróg krajowych i wojewódzkich na który składają się następujące elementy sieci drogowej

- dla powiązań zewnętrznych w skali kraju i regionu:
 - ✓ droga krajowa nr 8 [Warszawa /Janki – Piotrków Trybunalski – Wrocław – Kudowa Zdrój – granica państwa]
 - ✓ droga krajowa nr 7 [Gdańsk – Warszawa – Kraków – Chyżne – granica państwa]
 - ✓ droga wojewódzka nr 721 [Nadarzyn – Piaseczno – Wiązowna – Duchnow],
- dla powiązań z gminami sąsiadującymi oraz dla powiązań w skali gminy układ dróg powiatowych.

Drogi publiczne – długość, stan techniczny, potrzeby i stopień ich zaspokojenia:

Wyszczególnienie	Ogółem w km
Drogi krajowe: Al. Krakowska - 7,774 km Al. Mszczonowska - 2,240 km	10,014
Drogi wojewódzkie:	brak
Drogi powiatowe:	26,789

*Podstawa: dane Zarząd Dróg Powiatowych

Wykaz dróg gminnych

Nazwa drogi	Długość w km	w tym o nawierzchni	
		twardej w km	gruntowej w km
Drogi gminne	159	89	70

*Podstawa: dane Urząd Gminy Raszyn

W istniejącym układzie komunikacyjnym gminy za niekorzystne i nieprawidłowe należy uznać przede wszystkim prowadzenie ruchu tranzytowego ciągiem drogi krajowej nr 7 przez Raszyn. Funkcje te pełnić powinna planowana od wielu lat nowa trasa tzw. Salomea – Janki. Docelowo więc Aleja Krakowska przekształcona zostanie w drogę zbiorczą.

Poza ww. podstawowym problemem komunikacyjnym w gminie do istotnych problemów zaliczyć należy:

- brak jezdni lokalnych wzdłuż dróg krajowych nr 7 i nr 8, co wymusza obsługę przyległego zagospodarowania bezpośrednio od tych dróg,
- brak sprawnych powiązań komunikacyjnych z siedzibą powiatu,
- brak sprawnych lokalnych ciągów komunikacyjnych umożliwiających powiązania wewnątrzgminne z pominięciem dróg krajowych,
- występowanie obszarów o niedostatecznie wykształconym układzie komunikacyjnym.

Przez teren gminy przechodzą trasy o dużym natężeniu ruchu generując hałas o natężeniu przekraczającym 70 dB. Istnieje konieczność obniżenia występującego tu hałasu, który przekracza dopuszczalne normy i przestrzegania szczególnych wymogów użytkowania terenu zawartych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

4.2 TRANSPORT PUBLICZNY

W zakresie komunikacji zbiorowej obsługa gminy opiera się na komunikacji autobusowej z pętlą zlokalizowaną na Okęciu przy pętli tramwajowej.

Transport publiczny realizowany jest przez przewoźników prywatnych i przez samorząd Miasta Warszawy.

Na trasie Raszyn – Warszawa – Raszyn funkcjonują n/w linie autobusowe:

Operator	Prywatny Transport	ZTM Warszawa
Trasa Linia	124	703 706 711 715 804

Mankamentem transportu autobusowego jest zbyt niska ilość połączeń w godzinach szczytu.

Gmina Raszyn nie posiada połączeń kolejowych z Warszawą.

4.3 ŁĄCZNOŚĆ, ELEKTROENERGETYKA, GAZOWNICTWO, CIEPŁOWNICTWO

ŁĄCZNOŚĆ

Sieć telekomunikacyjna obsługiwana jest przez TP S.A, W gminie jest zainstalowana elektroniczna centrala telefoniczna najnowszej generacji. Zapotrzebowanie na stacjonarne odbiorniki telefoniczne jest w pełni zaspokojone.

Głównymi źródłami zasilania w zakresie telekomunikacji są CA Raszyn – Komorów – Piastów.

Gmina Raszyn znajduje się w zasięgu następujących stacji bazowych telefonii komórkowej:

1. PTK Centertel
2. ERA GSM
3. PLUS GSM

ELEKTROENERGETYKA

Stacja elektroenergetyczna 110/15 kV, zasilająca odbiorców znajduje się na terenie Gminy Raszyn w Sękocinie Nowym. Stacja Sękocin Nowy jest przyłączona do dwutorowej linii napowietrznej 110 kV Mory – Piaseczno. Przez teren gminy tranzytem przechodzi też linia elektroenergetyczna najwyższych napięć 220 kV Mory – Kozienice.

Zaopatrzenie Gminy Raszyn w okresie perspektywnym wymagać będzie wybudowania stacji elektroenergetycznej 110/15kV w Wypedach i rozbudowy istniejącej kablowo – napowietrznej sieci elektroenergetycznej SN 15 kV.

Sieć energetyczna obsługiwana jest przez Zakład Energetyczny Warszawa Teren.

Planuje się rozbudowę i porządkowanie sieci energetycznej o nowe linie kablowe i stacje transformatorowe wewnętrzne.

GAZOWNICTWO

Głównymi źródłami zasilania w gaz na terenie Gminy Raszyn są gazociągi wysokiego ciśnienia:

- fi 400 Świerk – Mory,
- fi 300 Sękocin – Radom,
- fi 150 Sękocin – Piaseczno wyprowadzone od stacji redukcyjno pomiarowych I^o Reguły, Sękocin Stary, Janki, Mysiadło
- oraz stacje redukcyjne w Sękocinie Starym i Słominie.

Zarządcą sieci gazowej jest OMZG.

CIEPŁOWNICTWO

Dostawy ciepła na terenie Gminy Raszyn ze zorganizowanego systemu zaopatrzenia w centralne ogrzewanie i ciepłą wodę użytkową ograniczone są do niewielkich zespołów mieszkaniowych oraz wybranych obiektów użyteczności publicznej.

Potrzeby grzewcze pokrywane są i będą z indywidualnych źródeł ciepła wykorzystujących jako surowiec energetyczny gaz, ewentualnie olej niskosiarkowy.

Na terenie Gminy Raszyn brak jest alternatywnych źródeł energii.

Źródła ciepła mają charakter dowolny i stosowane są rozwiązania indywidualne. Obecna tendencja to stosowanie przez mieszkańców ogrzewania budynków mieszkalnych, obiektów usługowych i produkcyjnych gazem lub olejem opałowym.

4.4 ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE TERENU

Zachodzące zmiany gospodarcze przyspieszyły przekształcenia wiejskich gmin graniczących z Warszawą w jej obszar metropolitarny.

Proces ten znalazł swoje odzwierciedlenie w ostatnich latach, w których znaczne obszary rolniczych przestrzeni produkcyjnych tych gmin zostały przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową i działalność gospodarczą.

Procesowi temu podlega również Gmina Raszyn wpisując się w strukturę funkcjonalno – przestrzenną Aglomeracji Warszawskiej, której podstawowe elementy stanowią:

- Warszawa – jako centralny ośrodek regionalny,
- Raszyn, Rybie, Nowe Grocholice – wielofunkcyjny ośrodek miejski Gminy Raszyn,
- siedziba powiatu – jako ponadlokalny ośrodek ciężarów wywołany lokalizacją niektórych urzędów publicznych,
- podlegający ekonomicznej urbanizacji obszar rolniczy dotychczasowego osadnictwa wiejskiego.

Fizyczna, społeczna, gospodarcza i komplementarna obecność Gminy Raszyn jest faktem znaczącym w obszarze Powiatu Pruszkowskiego i Aglomeracji Warszawskiej.

W świadomości społecznej Gminy Raszyn to jedno z największych skrzyżowań komunikacyjnych, wielki ośrodek handlowy w Jankach oraz Aleja Krakowska.

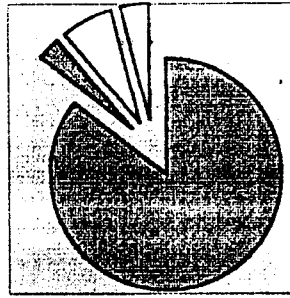
W Gminie Raszyn rozwijać się będą podporządkowane ochronie środowiska przyrodniczego i kulturowego, następujące funkcje:

- mieszkalnictwo w tym wysoko standardowa zabudowa
- działalność gospodarcza
- powszechnie dostępna rekreacja w skali lokalnej i ponadlokalnej dla Aglomeracji Warszawskiej
- wysokotowarowa produkcja rolnicza oraz uprawy warzyw

Struktura powierzchni użytków rolnych:

Wyszczególnienie		Powierzchnia (ha)	% udziału
	Razem grunty orne:	2.414	85,4%
Użytki rolne	Sady	97	3,4%
	Łąki	209	7,4%
	Pastwiska	107	3,8%
Razem		2.827	100,0

* podstawa: dane z Urzędu Gminy Raszyn

■ grunty orne ■ sady □ łąki □ pastwiska

Struktura powierzchni terenów według grup własnościowych [1999 r.]:

- drogi gminne – 89,38 ha
- drogi pozostałe – 20,41 ha
- Skarb Państwa – 23,31
- grunty kościelne – 10,81
- cmentarze – 3,81 ha
- AWRSP – 12,94 ha
- spółdzielnie – 7,66 ha
- PFZ – 14,15 ha
- Nadleśnictwo Chojnów – ca 570 ha
- energetyka i gazownictwo – 1,35 ha
- ZDMUZ Falenty – 371,87 ha
- HR Dawidy – 119,89 ha
- wspólnoty wiejskie – 0,42 ha
- ogrody działkowe – 13,62 ha
- Straż Pożarna – 0,87 ha
- Spółki – 105,65 ha

Gmina Raszyn cechuje się wysokim stopniem zurbanizowania terenu charakterystycznym dla stref pobrzeżnych aglomeracji. Analiza wykorzystania gruntów wykazuje, że ponad 18% powierzchni gminy użytkowanie jest w sposób nierolniczy i nieleśny [w tym tereny osiedlowe zajmują 11% a komunikacyjne 4,8%]. Położenie gminy powoduje, że jej obszar jest atrakcyjny dla lokowania funkcji produkcyjnych, obrotu towarowego i zamieszkania a wysoka cena gruntów „odrolnionych” oraz łatwość ich zbycia są przyczyną wywierania presji społecznej na Władze Gminy o dokonanie przekształceń terenów rolnych i przeznaczenie ich na cele budowlane.

Realizacja celów strategicznych wymaga utrzymania dotychczasowej polityki przestrzennej :

- prawnej
- inwestycyjnej

poprzez:

- budowę przestrzeni publicznych
- udostępnienie terenów dla strategicznych inwestycji o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym
- przekształcenie terenów zabudowanych o niewłaściwej strukturze funkcjonalnej
- rozwój infrastruktury technicznej i komunikacji [dozbrojenie terenów]
- ochrona i wzbogacenie środowiska naturalnego.

Zasoby naturalne

Dominującym typem gruntów budowlanych są:

- piaski i mułki zastoiskowe
- piaski fluwioglacjalne i gliny zwałowe
- piaski
- mułki i żwiry kemowe.

W części przypowierzchniowej grunty te są przeważnie przykryte warstwą pyłową pochodzenia eolicznego miąższości ok. 0,80 m.

Na terenie Gminy Raszyn występują złoża kruszywa naturalnego Janki – Sokołów.

Powierzchnia całkowita złoża wynosi 846 887 m².

Główną kopalinią są piaski wodnolodowcowe i kremowe w formie pokładu, o miąższości śr. 17,6 m.

Kruszywo wydobywane jest doskonałym materiałem dla drogownictwa.

W dolinie rzeki Raszynki występują torfy. Największe złoża torfu Raszyn i Rybie sąsiadują z rezerwatem wodnym Stawy Raszyńskie.

Generalnie grunty budujące wysoczyznę charakteryzują się parametrami odpowiednimi dla posadowienia budowli.

Na terenie gminy istotny problem budowlany stanowią wody gruntowe.

4.5 BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

Rozwój budownictwa mieszkaniowego należy rozpatrywać w dwóch istotnych aspektach:

1. rozwój budownictwa mieszkaniowego dla potrzeb ludności zamieszkującej teren miasta
2. rozwój budownictwa mieszkaniowego dla potrzeb ludności nie będących mieszkańcami miasta lecz pragnących osiedlić się na jego terenie (głównie mieszkańców Warszawy).

Wyżej wymieniony podział jest o tyle uzasadniony między innymi od posiadania (lub ich uzyskania) odpowiednich środków finansowych.

Na terenie Gminy Raszyn mógłby być wdrażany program społecznego budownictwa czynszowego oparty o politykę państwa w zakresie gospodarki mieszkaniowej oraz rozwoju budownictwa mieszkaniowego.

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKU W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM

OKRESY A - analogiczny okres roku poprzedniego = 100 B - okres poprzedni = 100	Mieszkania oddane do użytku						Liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia w budynkach inwestorów indywidualnych	
	mieszkania			powierzchnia użytkowa w m ²				
		spółdzielnie mieszkaniowe	budownictwo indywidualne		spółdzielnie mieszkaniowe	budownictwo indywidualne		
2001	I-XII	27456	9683	7516	2279704	651342	984163	16977
2001	I	2373	696	613	204062	54114	86693	366
	II	1469	871	507	136208	55542	75614	569
	III	2466	1051	600	225989	82127	84421	895
	IV	2459	1057	533	215147	75821	78518	1057
	V	2221	1152	641	189700	80582	75792	1046
	VI	1381	571	599	131133	40124	71530	1178
	VII	1986	449	506	164643	29981	74564	1015
	VIII	2270	884	597	183567	53825	83854	1201
	IX	1838	368	486	150434	23642	70062	1259
	X	2227	675	905	192259	49218	97481	1357
	XI	2779	912	602	202710	50993	81036	1974
	XII	3987	997	927	283852	55373	104598	5060
2002 a	I	1852	584	523	147692	36585	71040	222
	II	1569	358	451	136966	27370	65328	300
	III	1177	559	543	104406	28836	71310	550
	IV	1803	707	595	161086	41765	85684	740
	V	1576	492	485	144962	38071	68523	793
	VI	1724	542	581	138197	30743	77970	941
	A	124,8	94,9	97,0	105,4	76,6	109,0	79,9
	B	109,4	110,2	119,8	95,3	80,8	113,8	118,7

a Dane wstępne. b Dane meldunkowe.

*Podstawa: Urząd Statystyczny w Warszawie – lipiec 2002 r.

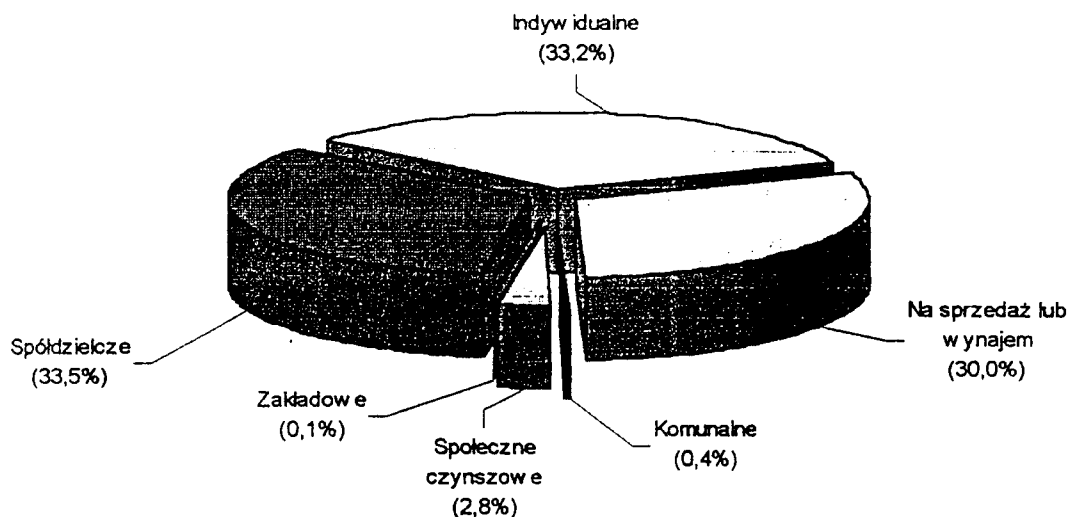
Według danych za 2001 rok w Gminie Raszyn istniały 5.059 mieszkania o 20.776 izbach. Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań wynosiła 413.161 m². Średnio w jednym mieszkaniu mieszkało 3,67 osoby. Na jedną osobę przypadało 22,3 m²,

W Gminie Raszyn mieszka ponad 18.000 osób, głównie w budynkach jednorodzinnych jako zabudowa wolno stojąca, bliźniacza indywidualna w zorganizowanych osiedlach i siedliskach rolniczych. Zabudowa wielorodzinna w

niewielkich skupiskach związana jest z ośrodkami Spółdzielni Rolniczych i ponadlokalnymi ośrodkami doświadczalnymi rolnictwa i leśnictwa.

STRUKTURA MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKU W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM
WEDŁUG FORM BUDOWNICTWA W OKRESIE STYCZEŃ – CZERWIEC 2002 R.

*Podstawa: Urząd Statystyczny w Warszawie - Lipiec 2002 r.

W gminie dominuje miejski zespół osadniczy: „Trójwieś” – Nowe Grocholice, Raszyn, Rybie. Pozostałe tereny mieszkaniowe to dotychczasowe wiejskie ulicówki rozwijające się „grzebieniowo”.

Utrzymanie dotychczasowych zasad parcelacji [zgodnie z obowiązującym planem zagospodarowania] może spowodować wzrost liczby mieszkańców do 30.000 osób. Skala przyjętego wzrostu demograficznego nie narusza zasad ekorozwoju, jednak doprowadzić może do degradacji środowiska mieszkaniowego.

Na terenie Gminy Raszyn występują wszystkie formy budownictwa mieszkaniowego. Część zasobów mieszkaniowych znajduje się w gestii spółdzielni mieszkaniowych:

5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

5.1 OŚWIATA I WYCHOWANIE

Na terenie Gminy Raszyn istnieją 3 publiczne szkoły podstawowe, gimnazjum oraz 5 publicznych przedszkoli i ognisko wychowawcze, tj:

Placówki Oświatowe

- Szkoła Podstawowa im. Cypriana Godebskiego w Raszynie ul. Szkolna 2 tel. 720-25-96
- Szkoła Podstawowa w Sękocinie Sękocin Las ul. Wierzbowa 5, Słomin tel. 720-25-68
- Szkoła Podstawowa im. Księcia Józefa Poniatowskiego w Ładach Łady 3 tel. 720-25-69
- Gimnazjum Nr 1 w Raszynie ul. Szkolna 2 tel. 720 38 68
- Przedszkole Nr 1 Raszyn ul. Godebskiego 1 tel. 720-25-70
- Przedszkole Nr 2 Raszyn ul. Poniatowskiego 3 tel. 720-25-72
- Przedszkole w Falentach Falenty IMUZ tel. 720-05-48
- Przedszkole w Sękocinie Sękocin Stary ul. Sękocińska 20 tel. 720-25-67
- Przedszkole w Dawidach HRS "Czerniaków" w Dawidach 02-800 Warszawa tel. 846-37-37
- Ognisko Wychowawcze w Jaworowej Jaworowa, ul. Warszawska 95 tel. 797-44-18

Ognisko Wychowawcze powstało w 1998 roku w Jaworowej. Jest to placówka samorządowa działająca na rzecz dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych. Głównym zadaniem instytucji jest wczesna profilaktyka. Placówka wykorzystuje strategię odnoszenia dobrych sukcesów przez aktywne działanie.

Na terenie Gminy Raszyn działa **Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Rozwoju Regionalnego** umiejscowiona w Falentach Pałacu.

Szkolnictwo publiczne podstawowe, gimnazja i przedszkola w Gminie Raszyn w 2001/2002 r.

(Rocznik Statystyczny Woj. Maz. 2002)

	Raszyn	Powiat
1. Liczba szkół podstawowych	3	32
2. Liczba uczniów w szkołach podstawowych	1.470	9.906
3. Liczba gimnazjów	1	18
4. Liczba uczniów gimnazjum	671	5.321

5. Razem uczniów	2.141	15.227
6. Przedszkola	5	36
7. Liczba wychowanków przedszkoli	-	3.017

*podstawa: Dane Urząd Gminy w Raszynie

W związku z rozpoczęciem reformy szkolnictwa ponadgimnazjalnego, Rada Powiatu Pruszkowskiego podjęła stosowną uchwałę w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół ponadgimnazjalnych oraz szkół specjalnych mających siedzibę na obszarze Powiatu.

Niestety zauważyć należy brak oferty oświatowej w zakresie szkół ogólnokształcących i policealnych.

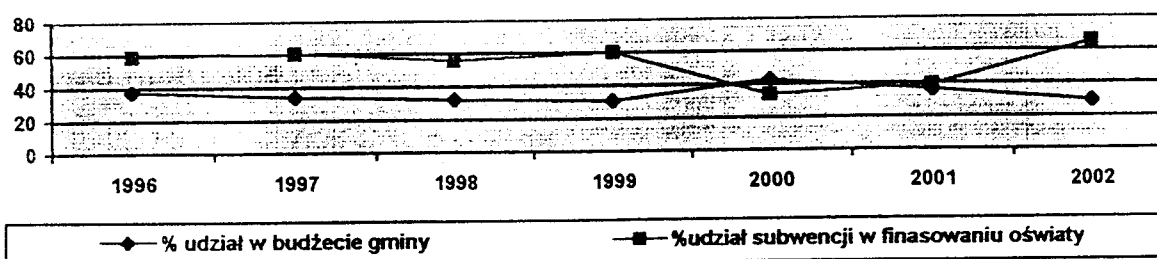
W związku z bliskością Warszawy młodzież zdobywa również wykształcenie w licznych tamtejszych szkołach ponadgimnazjalnych i ośrodkach akademickich.

Uznanie budzi aktywność pozarządowa w zakresie prowadzenia Ośrodków Opiekuńczo – Wychowawczych na terenie gminy.

Nakłady budżetu gminy na oświatę, subwencja oświatowa

Wykonanie budżetu gminy			
Rok	Ogółem oświata w tys. zł.	% udział w budżecie gminy	% udział subwencji w wydatkach oświatowych ogółem
1996	5.551	37,7	59,0
1997	6.679	34,2	60,3
1998	8.264	32,4	55,8
1999	8.856	30,6	60,0
2000	15.870	42,6	33,8
2001	15.858	36,0	38,9
2002	11.526	29,3	64,9

*podstawa: Dane Urząd Gminy w Raszynie

Procentowy udział nakładów na oświatę w średnio w budżetach gminy nieznacznie przekracza 36% i wskazuje na właściwe zarządzanie oświatą i racjonalną sieć szkolną.

Stosunkowo niski udział subwencji oświatowej w finansowaniu oświaty pokazuje na znaczne dodatkowe zaangażowanie gminy w finansowanie oświaty w Gminie Raszyn. Gmina wydawała znaczne kwoty na inwestycje oświatowe w latach 2000 – 2001 od kwoty 4,0 do 6,5 mln zł.

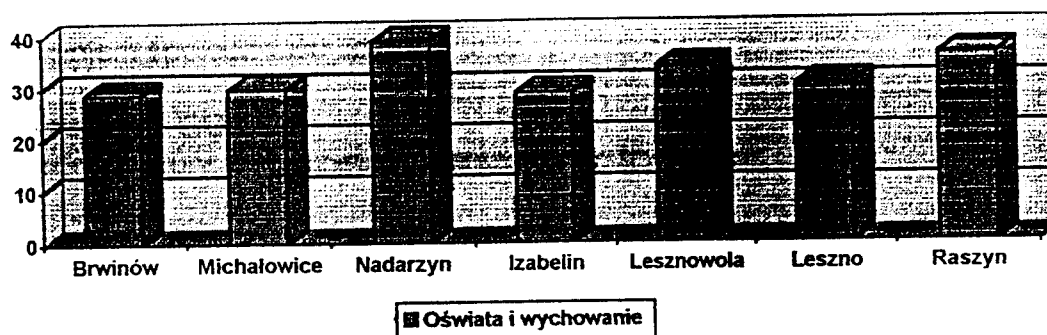

Porównanie wydatków na oświatę w gminie i województwie w latach 2000 – 2001

	Roczne wydatki		Oświatę i wychowanie	
	2000	2001	2000	2001
Raszyn	37.256,9	44.071,1	42,6	36,0
Województwo	8.945.584,5	9.565.277,5	30,2	25,5

* Podstawa: dane Starostwa Powiatowego w Pruszkowie

Porównanie procentowych wydatków gminy na oświatę i wychowanie z podobnymi gminami województwa w 2001 roku.

W porównaniu do sąsiednich gmin województwa procentowy udział wydatków na oświatę i wychowanie w Gminie Raszyn jest jednym z najwyższych. W obszarze wydatków na oświatę widać, że nakłady budżetu państwa i samorządu miejskiego procentowo maleją. Natomiast w liczbach bezwzględnych szybciej rosną nakłady samorządowe w tym obszarze funkcjonowania gminy.

5.2 KULTURA

Popularyzacją kultury zajmują się Gminny Ośrodek Kultury oraz Gminna Biblioteka Publiczna, których ambicją jest wzbogacanie życia mieszkańców gminy o wartości intelektualne i duchowe.

Placówki Kulturalne

- Gminny Ośrodek Kultury w Raszynie
ul. Szkolna 2a
tel. 720-09-87
- Gminna Biblioteka Publiczna w Raszynie
ul. Szkolna 2a
tel. 720-25-90, 720-25-91 w. 136
- Filia Gminnej Biblioteki Publicznej Jaworowa
ul. Warszawska 95

Oferta programowa **Gminnego Ośrodka Kultury** adresowana jest do wszystkich mieszkańców gminy, a w niej główne miejsce zajmuje popularyzacja szeroko rozumianej kultury poprzez organizowanie zajęć artystycznych, edukacyjnych i

rekreacyjnych. GOK zaprasza na spotkania klubowe, imprezy, wystawy, prelekcje konkursy, wycieczki oraz wiele wydarzeń kulturalnych, które rozwijają intelektualnie, duchowo i fizycznie oraz pozwalają atrakcyjnie spędzać czasu wolny. Ośrodek w swoim dorobku ma wypracowane wartościowe formy działalności. Najważniejsze z nich to:

Ognisko muzyczne
Ognisko plastyczne
Zajęcia edukacyjne
Zajęcia rekreacyjne

Gminny Ośrodek Kultury w Raszynie jest instytucją samorządową. Jego zadaniem jest wychowywanie, edukacja i upowszechnianie kultury zgodnie z zapotrzebowaniem społeczności lokalnej

Główne aktywności GOK-u:

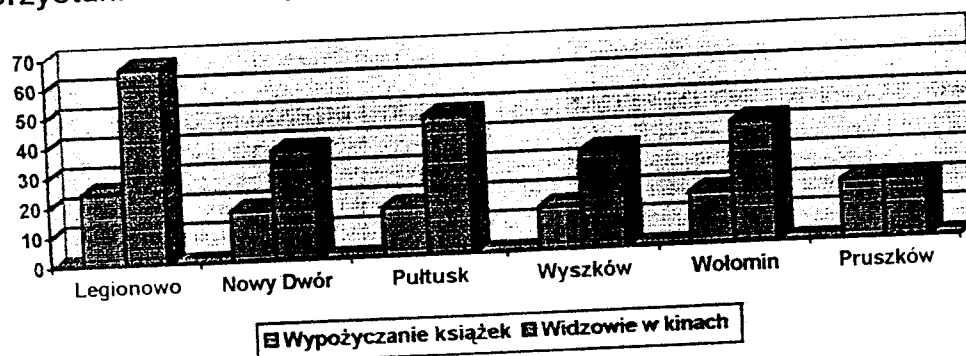
Gminny ośrodek Kultury w Raszynie organizuje między innymi:

- edycje konkursu recytatorskiego dla dzieci i młodzieży „Warszawska Syrenka”,
- wernisaże i wystawy, np. Malarstwo Zbigniewa Majcherowicza,
- Ogólnopolski Turniej Tańca Towarzyskiego o Puchar Wójta,
- obozy szkoleniowo – wypoczynkowe dla dzieci i młodzieży
- występy zespołów i twórców w Klubie Seniora,
- zajęcia Gminnego Klubu Tańca Towarzyskiego „Brawo”.

"BRAWO" RASZYN

Dzięki życzliwości władz Raszyna, Wójta i dyrekcji Gminnego Ośrodka Kultury w Raszynie oraz ich zaangażowaniu w propagowanie tańca na terenie Raszyna we wrześniu 2000 roku powstał Gminny Klub Tańca Towarzyskiego "Brawo". Tańczą tu dzieci, młodzież, a od niedawna także dorośli. Już na początku września rozpoczęły się zajęcia dla grupy turniejowej (tancerze d. Klubu Tańca Towarzyskiego "SwingOrama"). Z ostatnich sukcesów należy wymienić zdobycie tytułu Vice-Mistrza Warszawy przez Rafała Osińskiego i Anitę Jankowską w kategorii do 9-go roku życia oraz II-go Vice-Mistrza Warszawy przez Krystiana Króla i Magdę Dybowską w kategorii Junior I.

Korzystanie z lokalnej infrastruktury kulturowej powiatów w 2001 r.

Mieszkańcy w znacznej mierze korzystają z placówek kulturalnych Warszawy. Oferta kulturalna miasta zaspokaja lokalne potrzeby w zakresie dostępu do placówek i imprez kulturalnych dla dzieci i rodzinnych.

Daje się zauważyć tendencja do zmniejszania ilości wypożyczonych książek na czytelnika. Korzystanie z kin w Powiecie Pruszkowskim jest jednym z najniższych w powiatach leżących pod Warszawą.

Na terenie gminy brak jest imprez o znaczeniu regionalnym czy też krajowym.

5.3 SPORT

Na terenie Gminy Raszyn działalnością sportową i rekreacyjną zajmują się:

- Gminny Ośrodek Sportu w Raszynie
- Klub Sportowy „Raszyn”
- Klub sportowy Łady

Gminny Ośrodek Sportu proponuje zajęcia w następujących obszarach:

Viet Vo Dao / Viet Tai Chi - dalekowschodnie systemy samoobrony, gimnastyka zdrowotna, relaksacyjna, ćwiczenia oddechowe i koncentracyjne; zajęcia specjalistyczne dla dzieci - ćwiczenia koordynacji ruchowej, korekta wad postawy, postawy samoobrony. Zajęcia prowadzone są przez licencjonowanych instruktorów polecanych przez Polska Federację Viet Vo Dao. Nie ma ograniczeń wiekowych. Zajęcia prowadzone są w Szkole Podstawowej w Raszynie.

Cheerleaders - zajęcia taneczno-muzyczne dla dziewcząt z gimnazjum. Cheerleaders czyli taneczny doping jest również dyscyplina sportową. Od trzech lat odbywają się Mistrzostwa Polski w tej dyscyplinie sportu, trzykrotnie wygrane przez zespół "K-12" z Warszawy. Instruktorzy z tego właśnie zespołu poprowadzą zajęcia w Raszynie w Szkole Podstawowej. Nauka tańca, poruszania się, płynności ruchów, gracji jak również elementy gimnastyki i akrobatyki to atuty proponowanych zajęć.

Rekreacja indywidualna i rodzinna - w GOS przy ulicy Sportowej 30 do dyspozycji pozostają:

- boisko do koszykówki
- boisko do siatkówki
- boisko do piłki nożnej boczne (przy ul. Sportowej kort tenisowy (asfaltowy)
- salka do gry w tenis stołowy.

Aerobik dla wszystkich

Gminny Ośrodek Sportu organizuje zajęcia aerobiku. Rozpoczną się one od lutego bieżącego roku. Zajęcia będą prowadzone w dwóch grupach.

Sportowa propozycja dla rodzin

Dla wszystkich rodzin, które chciałyby aktywnie spędzić swój wolny czas. Przygotowano dla tej kategorii boisko do piłki nożnej oraz inne tereny rekreacyjne należące do Gminnego Ośrodka Sportu..

Oferta dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej

Przygotowano również ofertę dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Imprezy sportowe odbywające się na terenie Gminy Raszyn:

Międzygminny Turniej Siatkówki w hali sportowej Szkoły Podstawowej w Raszynie.

Międzygminny Turniej Siatkówki w Szkole Podstawowej w Sękocinie.

Gminna Spartakiada Rekreacyjna mająca na celu zapewnić podczas ferii zimowych wypoczynek dzieciom z terenu Gminy Raszyn.

Koszykówka - zawody międzygminne w Komorowie w piłce koszykowej chłopców.

Międzygminne zawody w piłce nożnej drużyn gimnazjalnych na stadionie KS Raszyn.

Międzypowiatowe Biegi Przelajowe w Kamionie k/Sochaczewa.

5.4 OCHRONA ZDROWIA

Ochrona zdrowia od 1 stycznia 1999 roku funkcjonuje w nowych warunkach organizacyjnych. Samorząd lokalny, obok kas chorych, stał się odpowiedzialny za lokalną politykę zdrowotną wobec mieszkańców.

Zadania ochrony zdrowia w Gminie Raszyn to m in.:

1. Działania w zakresie pozyskania kadry lekarskiej, głównie lekarzy stomatologów,
2. Działania w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej.
3. Poprawa stanu technicznego obiektów – przychodni i ośrodków zdrowia,
4. Dopuszaenie w sprzęt medyczny.

Dla większości mieszkańców gminy opiekę zdrowotną zapewniają:

Placówki Służby Zdrowia

Zespół Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego Ośrodek Zdrowia w Raszynie

ul. Szkolna 2c

- Rehabilitacja

- Punkt szczepień
- Przełożona/Poradnik
- Stomatologia

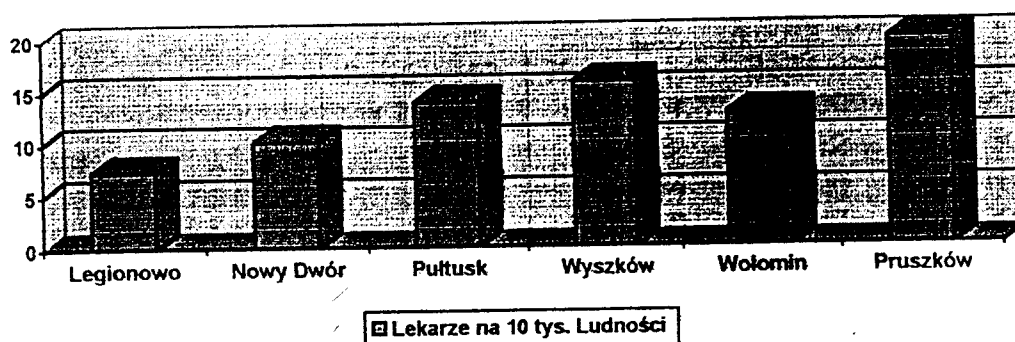
Lecznica prywatna

Gabinety lekarskie szt. 4

Publiczna placówka stomatologiczna

Niepubliczne placówki stomatologiczne szt. 9

Liczba lekarzy na 10000 mieszkańców w podobnych powiatach

Na terenie Gminy Raszyn funkcjonują trzy apteki (2 apteki w Raszynie i 1 apteka w Jankach), które w pełni zaspokajają potrzeby mieszkańców.

Ochrona zdrowia w Gminie Raszyn dobrze wypełnia swoje zadania. Cechuje ją łatwość dostępu, specjalistyczna kadra wysoki poziom opieki. Dane statystyczne w pełni odpowiadają średnim powiatowym.

Zadania z zakresu leczenia szpitalnego i klinicznego oraz usług pogotowia ratunkowego realizowane są w Warszawie.

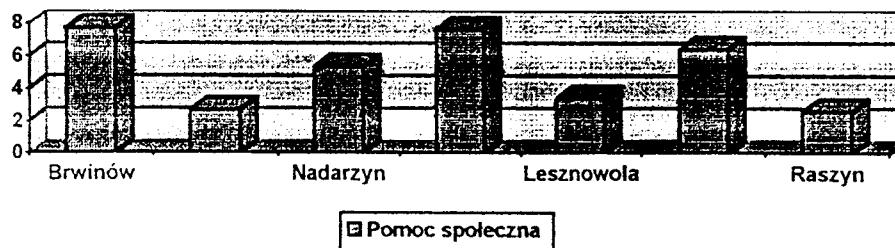
5.5 POMOC SPOŁECZNA

Różnorodne formy pomocy świadczą ośrodki pomocy społecznej, które znajdują się w każdej gminie. Wśród problemów w rodzinach klientów ośrodków pomocy społecznej najczęstszymi przyczynami były: ubóstwo, alkoholizm, wielodzietność.

Ośrodki pomocy społecznej udzielają:

1. pomocy finansowej [zasiłki stałe, stałe wyrównawcze, okresowe, okresowe gwarantowane, okresowe specjalne, celowe, celowe specjalne, renty socjalne, zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne],
2. pomocy usługowej [usługi pielęgniarstwa, gospodarcze],
3. pomocy rzeczowej [odzież, obiady, sprzęt gospodarstwa domowego],
4. pomocy specjalistycznej [poradnictwo, terapie].

Wydatki na pomoc społeczną w % budżetu Gminy Raszyn z podobnymi gminami województwa w 2000 r.

Wydatki na pomoc społeczną w Gminie Raszyn kształtują się na poziomie najniższych w Powiecie Pruszkowskim. Taka niezbyt wysoka wysokość nakładów wynika także ze stosunkowo niskiego bezrobocia w mieście w stosunku do gmin ościennych i miast podobnych.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje na terenie gminy:
Ośrodek Pomocy Społecznej

Do realizacji zadań pomocy społecznej zleconych gminie utworzono jednostki organizacyjne – ośrodki pomocy społecznej.

Ośrodek pomocy społecznej realizuje zadania zlecone gminie zgodnie z ustaleniami przekazanymi w tej sprawie przez wojewodę i zadania własne gminy zgodnie z ustaleniami rady gminy.

Cechy charakterystyczne jednostek organizacyjnych pomocy społecznej to dobre przygotowanie zawodowe zatrudnionej kadry, dobra baza techniczna w wystarczającej ilości i dobrym stanie technicznym.

Na podstawie dotychczasowych doświadczeń nie należy oczekiwać zmniejszenia obszaru działania pomocy społecznej ani zakresu świadczeń.

Na szczególną uwagę zasługuje fakt przeznaczenia znacznych środków na pomoc społeczną z budżetu gminy szczególnie na zasiłki celową.

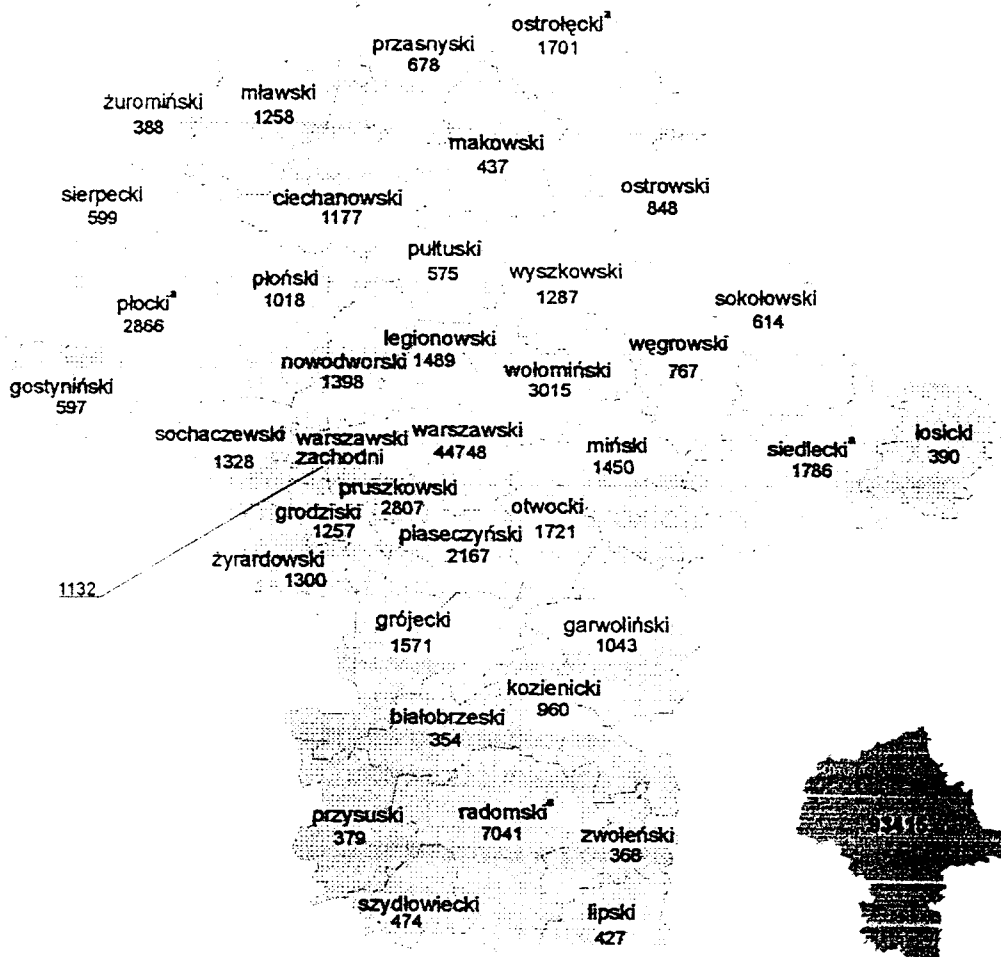
5.6 BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Za zapewnienie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, ochronę przeciwpożarową i zapobieganie innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska odpowiada Starosta Pruszkowski, Komendant Powiatowy Policji oraz Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej.

Odpowiedzialność ponoszą: Komendanci Policji – za porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli i Komendant Państwowej Straży Pożarnej oraz Terenowe Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, które decyzją Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie z dnia 15 kwietnia 1997 r. włączone zostały do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego – za ochronę przeciwpożarową i zapobieganie innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska.

PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE W POWIATACH WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO W OKRESIE STYCZEŃ—CZERWIEC 2002 R.

a łącznie z miastem na prawach powiatu.

*Podstawa: Urząd Statystyczny w Warszawie - Lipiec 2002 r.

Analizując kategorie przestępstw mających zdecydowany wpływ na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy, należy za tę kategorię uznać przestępstwa przeciwko mieniu.

Utrzymanie dynamiki przestępstw na poziomie 2000 roku w kategoriach szczególnie uciążliwych dla społeczności lokalnych, należy uznać za podstawę pozytywnej oceny służb prewencyjnych. Działania prewencyjne prowadzono z uwzględnieniem:

- Współpracy z agencjami ochrony mienia w zakresie opracowania zbiorczej dyslokacji oraz wspólnych patroli.
- Współpracy ze szkołami, jednostkami wojskowymi z wykorzystaniem psa do wykrywania narkotyków.
- Prowadzenia służb koncentrycznych w rejonach zagrożonych.

Przedstawiona powyżej analiza ładu i porządku publicznego daje podstawę do twierdzenia, że generalnie zadania postawione przed KP w Raszynie w zakresie utrzymania ładu i porządku publicznego na podległym terenie zostały zrealizowane mimo sytuacji niedoboru środków finansowych i osobowych.

Policja i Straż Pożarna

- Komisariat Policji w Raszynie
Al. Krakowska 16
- Komenda Powiatowa Policji w Pruszkowie
- Ochotnicza Straż Pożarna Raszyn
ul. Sportowa 1a
- Ochotnicza Straż Pożarna w Falentach

Obrona cywilna

Obrona cywilna ma na celu ochronę ludności, zakładów pracy i urządzeń użyteczności publicznej, dóbr kultury, ratowanie i udzielanie pomocy poszkodowanym w czasie wojny oraz współdziałanie w zwalczaniu klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska oraz usuwaniu ich skutków.

Zadania obrony cywilnej w czasie pokoju obejmują:

- ✓ współdziałanie w zwalczaniu klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska oraz usuwaniu ich skutków,
- ✓ działalność planistyczna i prace organizacyjne,
- ✓ działalność szkoleniowa i upowszechniająca w zakresie problematyki obrony cywilnej,
- ✓ przygotowanie ludności do uczestnictwa w powszechnej samoobronie.

Zgodnie z art. 138 ust. 3 formacje obrony cywilnej w gminie tworzy wójt

Sprawy wojskowe

Na terenie gminy nie ma jednostek wojskowych. Zgodnie z art. 58 ust. 1 ustawy o Powszechnym Obowiązku Obrony RP obowiązkowi służby wojskowej podlegają obywatele polscy.

5.7 ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Na terenie Gminy Raszyn działa niewiele stowarzyszeń, klubów sportowych, kół zainteresowań itp.:

Może to świadczyć o niskim poziomie rozwoju tzw. społeczeństwa obywatelskiego i pozwala stosunkowo nisko ocenić gminę na mapie województwa w zakresie samoorganizacji społeczeństwa i propagowania zdrowego stylu życia.

Lista stowarzyszeń, kół zainteresowań i innych organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Raszyn

- Związek Kombatantów RP i BWP, koło w Raszynie,

- Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Raszyńskiej,
- Cech Rzemiosł Różnych,
- Koło Gospodyń Wiejskich,
- Kółko Rolnicze w Jankach,
- Stowarzyszenie „Chrońmy Mokradła”,
- Raszyńskie Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich – Klub „Arka”,
- Stowarzyszenie Samorządowe Raszyń,
- Fundacja Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- Fundacja Wspierania Edukacji i Oświaty „Victoria”.

Wykaz Kościołów na terenie Gminy Raszyń.

- Parafia Rzymskokatolicka św. Szczepana
Raszyń, Al. Krakowska 6
- Parafia Rzymskokatolicka św. Bartłomieja
Rybie ul. Polna 39
- Parafia Rzymskokatolicka Bł. Faustyny
Sękocin Stary ul. Starowiejska 25
- Parafia Rzymskokatolicka
Św. Mateusza Ewangelisty w Dawidach

6. OCHRONA PRZYRODY, KRAJOBRAZU I ŚRODOWISKA

6.1 OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU

Podstawowymi wartościami przyrodniczymi na terenie gminy są formacje leśne. Znalazły się one w Warszawskim Obszarze Chronionego Krajobrazu. Objęte są więc całkowitą ochroną. Warunkiem utrzymania, szczególnie kompleksu wschodniego, jako terenów czynnych przyrodniczo-klimatycznych jest ograniczenie i egzekwowanie właściwych warunków eksploatacji łąk na terenach leśnych.

Szczególnej ochronie przyrodniczej poddano obiekty:

- rezerwat faunistyczny Stawy Raszyńskie,
- źródłiska w Laszczykach wraz z lasem ochronnym,
- parki zabytkowe wg rejestru Konserwatora Zabytków:
 - Falenty
 - Dawidy Bankowe
- Pomniki przyrody

Wykaz drzew pomników przyrody na terenie Gminy Raszyn

Nr w rejestrze Konserwatora Przyrody	Lokalizacja	Typ pomnika przyrody
417	Raszyn, na szańcach 1809 r.	Topola czarna
1034	Raszyn, ul. Krótka – Godebskiego	Topola im. Godebskiego
461	ZDMUZ Falenty w parku	Klon zwyczajny
747	ZDMUZ Falenty w parku	2 dęby szypułkowe
836	ZDMUZ Falenty w parku	Lipa drobnolistna o dwóch pniach
626	Laszczyki [obręb ZDMUZ Falenty]	źródłiska
1057	ZDMUZ Falenty przy ogrodach działkowych	2 topole białe

*Podstawa: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Raszyn

Najwartościowsze przyrodniczo i krajobrazowo ekosystemy gminy włączone są w Obszar Chronionego Krajobrazu.

Lasy Nadleśnictwa Chojnów w obszarze tzw. Uroczyska Sękocin zostały uznane za ochronione [Decyzja nr 52 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 6 sierpnia 1999 r.].

WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE W LATACH 1995, 1998 I 1999

WYSZCZEGÓLNIENIE	1995	1998	1999
POWIERZCHNIA			
Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	35598	35598	35598
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA			
Pobór wody - w % poboru ogółem - na cele:			
produkcyjne ^a (poza rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem)	x	83,8	82,3
zaopatrzenie wodociągów komunalnych ^b	x	12,3	13,4
Zużycie wody na 1 km ² w dan ³ :			
na potrzeby gospodarki narodowej	64,2	65,7	63,9
do produkcji przemysłowej	53,3 ^c	55,3	53,4
Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane w % wymagających oczyszczania ^d	64,1	65,4	65,1
Ścieki przemysłowe i komunalne nie oczyszczane na 1 km ² w dan ³	3,6	3,1	2,9
Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków w % ogółu ludności (stan w dniu 31 XII)	37,0	39,3	40,2
Przemysłowe zanieczyszczenia powietrza:			
emisja na 1 km ² powierzchni ogólnej w t/r:			
pyłów	0,9	0,5	0,4
gazów (bez dwutlenku węgla)	7,7	6,4	5,8
stopień redukcji wytworzonych zanieczyszczeń w %:			
pyłów	97,9	98,6	98,9
gazów (bez dwutlenku węgla)	0,8	2,5	3,3
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzone (w ciągu roku) na 1 km ² w t	x	105,1	103,7
Odpady komunalne (stałe) nagromadzone (w ciągu roku) na składowiskach (wysypiskach) na 1 km ² w m ³	x	143	161
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) - w % nakładów ogółem - na:			
ochronę środowiska	x	4,7	4,7
gospodarkę wodną	x	1,0	0,8
Obszary prawnie chronione ^e (stan w dniu 31 XII):			
w % powierzchni ogólnej	25,1	29,7	29,6
na 1 mieszkańca w m ²	1766	2088	2075

a Z ujęć własnych. b Pobór na ujęciach przed włączeniem do sieci. c Zużycie na potrzeby przemysłu ogółem. d Odprowadzone do wód powierzchniowych lub do ziemi. e Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody położonych na terenach parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu; łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin.

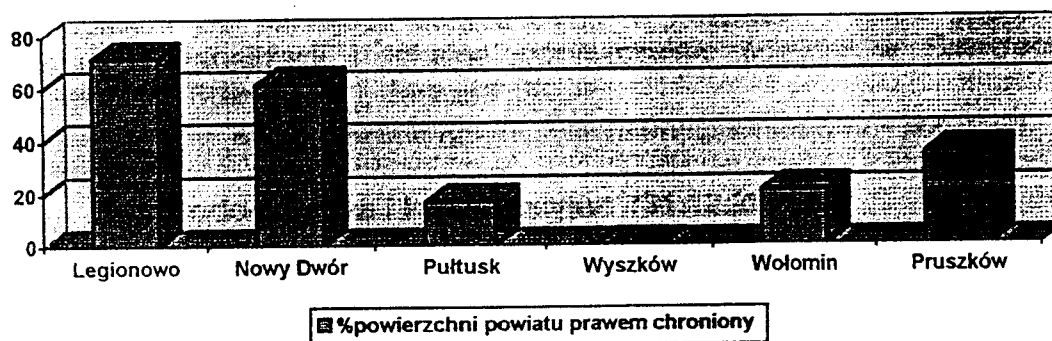
*Podstawa: Urząd Statystyczny w Warszawie - lipiec 2002 r.

Działania w celu poprawy ochrony środowiska przyrodniczego:

- ochrona walorów przyrodniczych zespołów leśnych i ciągów dolin Raszynki i jej dopływów jak również projektowanego zespołu przyrodniczego „Łąki Falęckie”
- utrzymanie standardów jakości tego środowiska poprzez rozwój infrastruktury technicznej wyprzedzająco zrealizowanej przed inwestowaniem
- likwidacja lub ograniczenie emisji
- tworzenie podstaw gospodarczych, cywilizacyjnych i prawnych dla utrzymania reżimów ochronnych
- współdziałanie z sąsiednimi gminami, inwestorami i właścicielami strategicznymi przy tworzeniu tych podstaw
- współdziałanie z sąsiednimi gminami w tworzeniu infrastruktury służącej ochronie środowiska
- ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej przed zainwestowaniem, wspieranie dużych gospodarstw, utrzymanie funkcji rolniczej na obszarach jako terenów rezerw strategicznych
- przestrzeganie ustaleń Rozporządzenia Wojewody w sprawie utworzenia Obszaru Chronionego Krajobrazu
- zakaz wszelkiej zabudowy w obszarach o wiodącej funkcji rekreacyjnej dla których nie uzyskano zgody na przeznaczenie na cele nierolne i nieleśne
- przestrzeganie ustaleń Rozporządzenia z sprawie ustanawiania lasów ochronnych
- zakaz lokowania obiektów tymczasowych i grodzenia terenu
- zakaz parcelacji uniemożliwiających zlokalizowanie w przyszłości preferowanych funkcji

*Podstawa: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Raszyn

Powierzchnia sąsiednich powiatów o szczególnych walorach przyrodniczych prawem chroniona

Porównując powierzchnię prawnie chronioną w powiatach wokół Warszawy zauważyć należy, że powierzchnia taka w Powiecie Pruszkowskim jest na poziomie średnim.

Stan czystości rzek i jezior na podstawie badań WIOŚ w otoczeniu Warszawy wygląda źle. Większość wód powierzchniowych a szczególnie rzek nie mieści się w żadnej klasie czystości wód.

W badanych rzekach o niekorzystnej ocenie decydowały pojedyncze wskaźniki, takie jak:

- Miano coli typu kałowego
- Azot azotynowy
- Fosfor ogólny
- Fosforany
- BZT5 [biologiczne zapotrzebowanie tlenu]

Podstawowymi źródłami zanieczyszczenia wód powierzchniowych są zakłady przemysłowe, większe skupiska ludności, odprowadzające ścieki systemami kanalizacyjnymi.

Duże znaczenie mają również spływy powierzchniowe pochodzenia rolniczego zawierające związki biogenne, środki ochrony roślin oraz wypłukiwane frakcje gleb. Problemem jest także odprowadzanie do rzek nie oczyszczonych wód opadowych z terenów zakładów, ciągów komunikacyjnych i miast.

Proporcja ilości ścieków nieoczyszczonych, odprowadzanych do środowiska, do ilości ścieków oczyszczonych, na terenie Powiatu Pruszkowskiego przedstawia się bardzo korzystnie i wynosi 98%, co jest jednym z najwyższych wskaźników w Województwie Mazowieckim.

6.2 GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Na terenie Gminy Raszyn funkcjonują niezależne systemy wodociągowe. Wodociąg gminny ze stacjami w Raszynie, Ładach, Puchałach i Sękocinie Nowym [w budowie]. Lokalne wodociągi o małym zasięgu w Jankach [IKEA], w Dawidach Bankowych [Spółdzielnia Rolnicza], Falenty [ZDMUZ], w Sękocinie Starym [Instytut Badawczy Leśnictwa].

Odbiornikiem ścieków jest istniejąca oczyszczalnia w Falentach ZDMUZ poprzez rozbudowany układ kanalizacji i lokalne oczyszczalnie ścieków w Dawidach Bankowych, Sękocinie Starym [IBL], Jankach [IKEA].

Następuje systematyczne kanalizowanie gminy systemem grawitacyjno – tłocznym.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna (31.12.2001 r.)

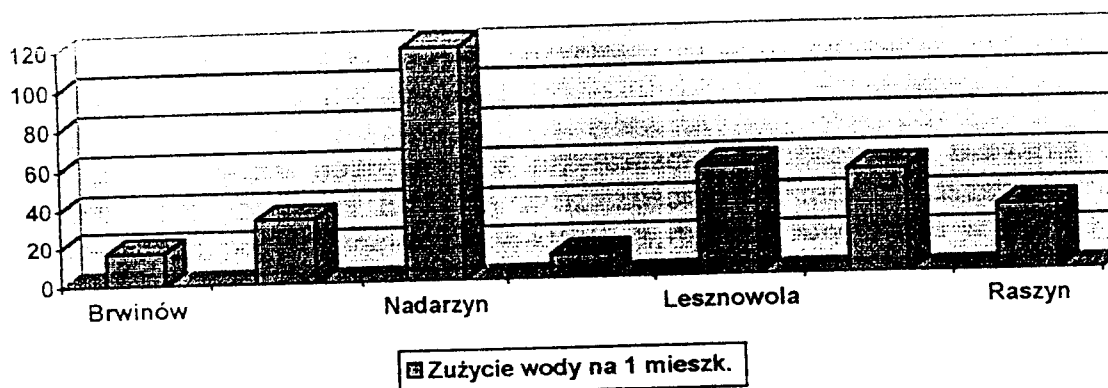
WYSZCZEGÓLNIENIE		RASZYN	POWIAT
Sieć w km	wodociągowa rozdzielcza	85,3	461,8
	kanalizacyjna	24,8	235,8
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych	wodociągowe	3.549	13.956
	kanalizacyjne	63	7.131

Zużycie wody z wodociągów gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	z w	w dm^3	622	5.463
		na 1 mieszkańca w dm^3	33,5	39,6

*Podstawa: Dane Urzędu Gminy Raszyn

Zużycie wody z wodociągów na 1 mieszkańca w sąsiednich gminach województwa.

Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w Gminie Raszyn kształtuje się na poziomie średnim spośród okolicznych gmin.

Zapewnienie pełnego zwodociągowania Gminy Raszyn wymaga pozyskania nowych źródeł lokalnych oraz zewnętrznych i sukcesywnej rozbudowy sieci wodociągowej.

Zapewnienie pełnej obsługi kanalizacyjnej istniejącego zagospodarowania dla Raszyna, Rybia, Nowych Grocholic, Jaworowej, Falent uwarunkowane jest rozbudową rozdzielczej sieci kanalizacji sanitarnej w poszczególnych jednostkach planistycznych.

Projektowane oczyszczalnie ścieków w swojej technologii powinny być zgodne z wymogami przepisów Unii Europejskiej – obowiązującą dyrektywą 91/271/EEC Rady Wspólnot Europejskich.

6.3 GOSPODARKA ODPADAMI STAŁYMI

Problem usuwania i utylizacji odpadów wymaga wspólnych działań wszystkich gmin Powiatu Pruszkowskiego i doprowadzenia do realizacji obiektu utylizacji w Gminie Brwinów lub przyjęcia innych rozwiązań systemowych.

W obszarze Powiatu Pruszkowskiego nie ma możliwości poza terenem Moszny, zlokalizowania centralnego zakładu utylizacji.

Zorganizowany system wywozu odpadów zapewnia pełne pokrycie potrzeb. Wywozem zajmują się różni przewoźnicy. Dotychczas miejscem unieszkodliwiania odpadów były wysypiska śmieci dla Warszawy i inne.

Wobec zamknięcia wysypiska śmieci na Gąsinie w Pruszkowie, brak lokalizacji i zdefiniowanej technologii, zamiennego zakładu utylizacji jest niewątpliwie barierą rozwojową wszelkich inwestycji w Gminie Raszyn.

Znaczne złagodzenie tego problemu może nastąpić poprzez działania preselekcji wstępnej na posesjach i segregacji zbiorowej zorganizowanej na poziomie gminy.

Wprowadzane obecnie w życie znowelizowane przepisy ustawy o czystości i porządku w gminach ujawniają szereg mankamentów gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy. W szczególności dotyczy to:

- wprowadzenia lub aktualizacji niezbędnych uregulowań formalnoprawnych,
- obowiązku organizacji selektywnej zbiórki, segregacji oraz magazynowania odpadów komunalnych, w tym niebezpiecznych,
- zapewnienia budowy instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych.

Składowiska są, a także pozostaną w przyszłości, nieodłącznym elementem systemów gospodarki odpadami. Stają się coraz częściej obiektami zlokalizowanymi na końcu całej drogi postępowania z odpadami, a nie jak dotychczas w Polsce, jedynymi obiektami unieszkodliwiania – wyprowadzania odpadów do środowiska.

Strategiczna Dyrektywa UE z marca 1991 r. nr 91/156/CE wprowadza obowiązek składowania od 2002 roku tylko odpadów przetworzonych tj. pozostałości z innych, intensywnych metod unieszkodliwiania i przerobu.

Dyrektywa Rady Unii Europejskiej nr 1999/31/EC wymusza podejmowanie rozwiązań bardziej zaawansowanych technologicznie składowisk odpadów:

- 1 klasa – składowisko odpadów obojętnych (inertnych) – mineralnych,
- 2 klasa – składowisko odpadów niegroźnych (uciążliwych) – komunalnych,
- 3 klasa – specjalnych – niebezpiecznych.

Zgodnie z ustawą o odpadach z 27 czerwca 1997 r. unieszkodliwiane odpadów polega na poddaniu ich procesom przekształcenia biologicznego, fizycznego lub chemicznego w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożeń dla zdrowia ludzi oraz środowiska.

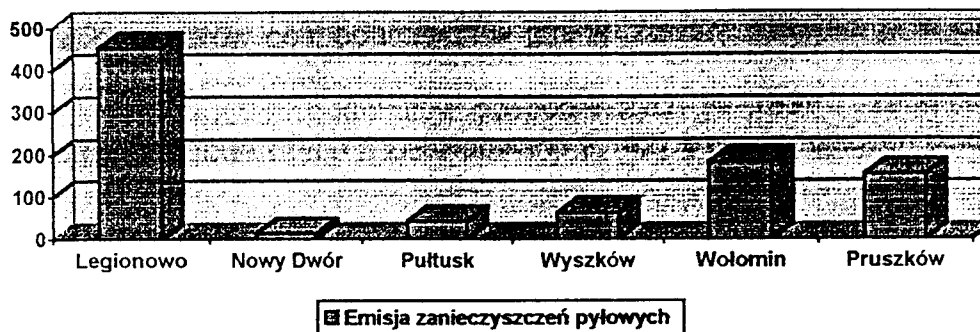
6.4 OCHRONA POWIETRZA

Powietrze atmosferyczne oprócz wód powierzchniowych jest najbardziej wrażliwym na zanieczyszczenia komponentem środowiska, a jednocześnie bezpośrednio decydującym o warunkach życia człowieka, zwierząt i roślin.

Generalnie stopień zanieczyszczenia powietrza w Gminie Raszyn zależy od tła zanieczyszczeń źródeł dalekiego zasięgu. Zanieczyszczenia z tych obiektów powodują zwiększenie obecności w powietrzu SO₂, NO i pyłu opadającego. Przy silnej koncentracji zabudowy pewien wpływ na pogorszenie się stanu sanitarnego atmosfery ma brak zorganizowanego systemu zaopatrzenia mieszkańców w energię ciepłą. Wzrost zanieczyszczenia notuje się w okresie grzewczym.

Stan higieny atmosfery w mieście jest dość dobry. Utrzymanie właściwych warunków czystości atmosfery przy wzroście zagrożeń ze strony dużych źródeł zanieczyszczeń

o oddziaływaniu regionalnym i przy warunkach naturalnych sprzyjających koncentracji zanieczyszczeń wymaga szeregu działań dotyczących uporządkowania przede wszystkim gospodarki cieplnej, utrzymania istniejących warunków przewietrzania, ograniczenia negatywnego oddziaływania obiektów uciążliwych i ograniczenia emisji zanieczyszczeń z Warszawy.

Porównano emisję zanieczyszczeń gazowych innych powiatów. Emisja Powiatu Pruszkowskiego jest na poziomie średnim (153 t.). Najwyższa emisja jest w Powiecie Legionowskim i osiągnęła w roku 2001 poziom 453 ton.

Akty prawne Unii Europejskiej obejmują normy jakości powietrza zawarte w:

- Dyrektywie 80/779/EWG z dnia 15 lipca 1980 r. w sprawie dopuszczalnych i zalecanych wartości stężeń dwutlenku siarki i cząstek zawieszonych w powietrzu.
- Dyrektywie 82/884/EWG z dnia 3 grudnia 1982 r. w sprawie dopuszczalnej wartości stężenia ołowiu w powietrzu.
- Dyrektywie 85/203/EWG z dnia 7 czerwca 1985 r. w sprawie norm jakości powietrza w odniesieniu do dwutlenku azotu.

Dopuszczalną emisję zanieczyszczeń do powietrza przez zakłady przemysłowe zawartą w:

Dyrektywie 84/360/EWG w sprawie zanieczyszczenia powietrza przez zakłady przemysłowe.

6.5 OCHRONA PRZED HAŁASEM

Na terenie miasta występuje dość duże zagrożenie hałasem komunikacyjnym. Warunkiem zachowania właściwego standardu akustycznego w budynkach istniejących bądź nowych sytuowanych bliżej tras jest wprowadzenie zabezpieczeń akustycznych.

Gwałtowny, skokowy, przyrost liczby środków transportu przy minimalnym wzroście długości i jakości dróg spowodował duży wzrost uciążliwości hałasu.

Hałas przemysłowy związany jest głównie z niekorzystną lokalizacją i emisją dźwięku ze stolarni, warsztatów samochodowych, hurtowni, lokali rozrywkowych.

7. GOSPODARKA I RYNEK PRACY

7.1 PODMIOTY GOSPODARCZE

Charakterystyczny przejaw transformacji ostatnich lat – gwałtowny przyrost podmiotów i obiektów działalności gospodarczej nie ominął również Gminy Raszyn, chociaż liczba podmiotów gospodarczych w gminie zawsze stawała ją w czołówce gmin Aglomeracji Warszawskiej.

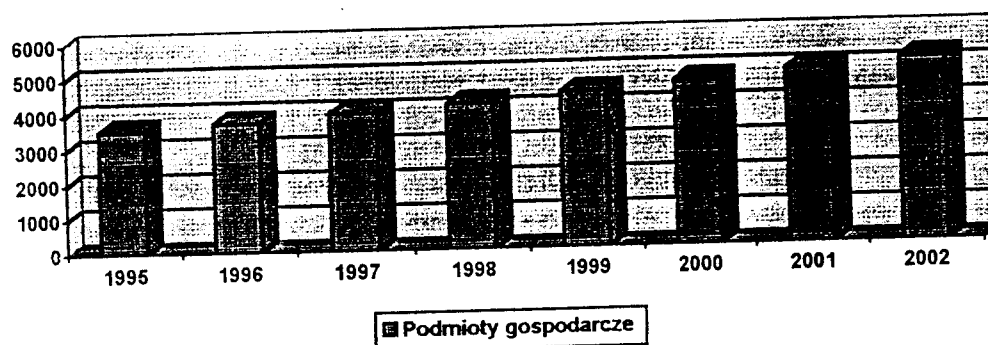
W gminie funkcjonuje 2.986 podmiotów gospodarczych [w 1999 r. zarejestrowano 5.128 podmiotów gospodarczych a zlikwidowano 2.142] w następujących działach:

- zakłady produkcyjne – 570
- handel – 1.330
- gastronomia – 36
- usługi transportowe – 235
- usługi różne – 475
- pozostałe różne – 342

Powyższe zestawienie pokazuje praktycznie model struktury przedsiębiorstw charakteryzujący się wysokim udziałem firm usługowych, bo aż 69,5.% w stosunku do firm pozostałych.

Wykaz zmian ilościowych podmiotów gospodarczych w gminie w latach 1995 – 2002

1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
3.541	3.715	3.958	4.174	4.461	4.706	4.984	5.230

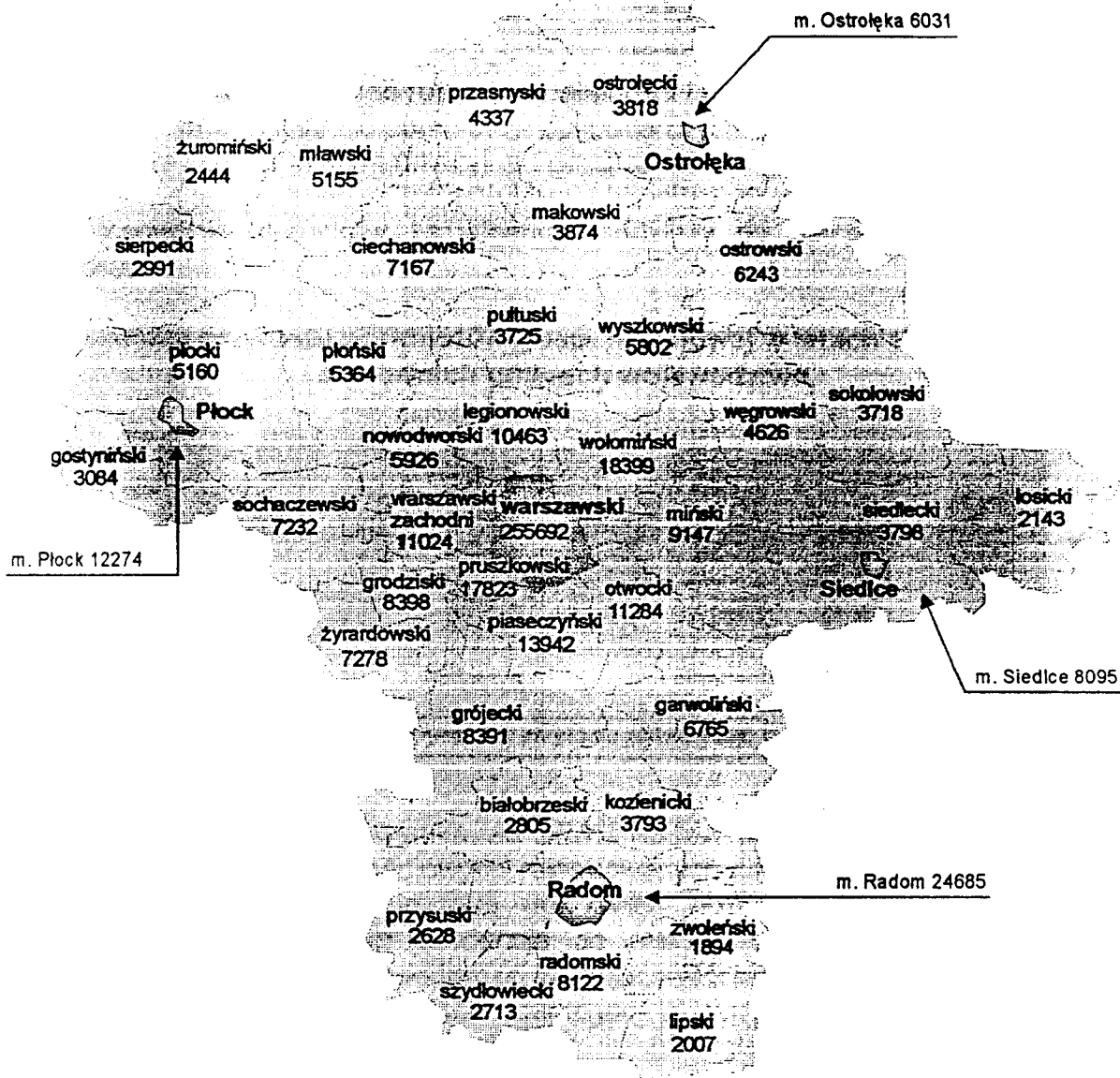

W latach 1995 – 2002 wystąpił systematyczny wzrost w tworzeniu nowych podmiotów gospodarczych na terenie gminy.

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W POWIATACH WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO W 2002 R.

Stan w dniu 30 VI 2002 r.

*Podstawa: Urząd Statystyczny w Warszawie – lipiec 2002

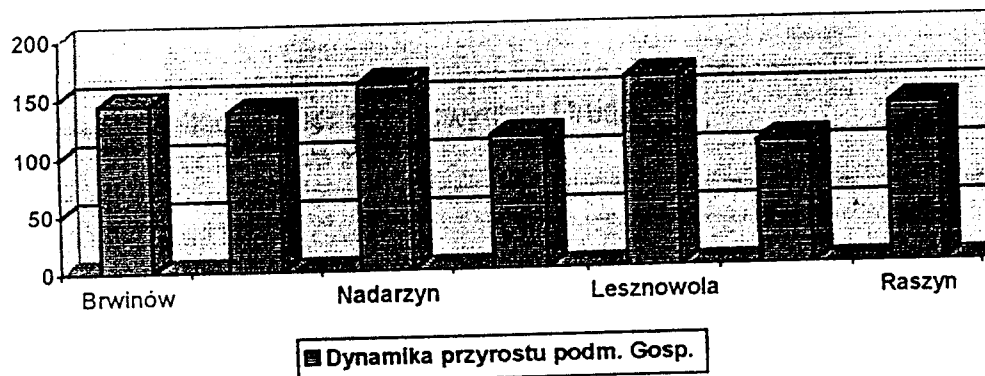

7.2 CHARAKTERYSTYCZNE CECHY FUNKCJI GOSPODARCZYCH

Główne czynniki wpływające na funkcje gospodarcze gminy:

- dominacja usług, handlu i gastronomii,
- możliwość rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw produkcji nieuciążliwej dla środowiska oraz usług i handlu.
- wiele zakładów pracy o strategicznym znaczeniu, mających dobrą kondycję finansową, deklaruje chęć rozwoju działalności i tworzenia nowych miejsc pracy,
- zdecydowana większość podmiotów gospodarczych to zakłady osób fizycznych,
- korzystne położenie komunikacyjne i geograficzne,
- konieczna jest rozbudowa infrastruktury (kanalizacja, gaz)
- dostosowanie kierunków kształcenia młodzieży do potrzeb lokalnego rynku pracy.

Dynamika przyrostu podmiotów gosp. narodowej w latach 1995 – 2000 w sąsiednich gminach województwa.

Z powyższego zestawienia wynika, że Gmina Raszyn posiadała we ostatnich latach dosyć wysoki przyrostów ilościowych rejestrowanych firm na swoim terenie. Wyniki powyższe o tyle mogą nie być do końca adekwatne, gdyż na terenach podwarszawskich występuje tendencja do rejestrowania firm w Warszawie a prowadzenie działalności gospodarczej w miejscowościach leżących pod Warszawą. Samorząd gminy powinien usilnie zabiegać o wymuszenie na takich firmach rejestrację w miejscu wykonywania działalności ze względu na obecne a szczególnie przyszłe korzyści podatkowe.

Kierunki i charakter przemian sektora MSP.

1. Głównym czynnikiem przemian w okresie najbliższych lat będzie przystąpienie Polski do Unii Europejskiej, które ma się dokonać w połowie 2004 roku. Fakt ten będzie wywierał olbrzymi wpływ na kondycję i charakter przemian sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce.

Wyzwania, przed jakimi stoją małe i średnie firmy to m. in.:

- Znaczne zwiększenie konkurencji na rynku wewnętrznym.
- Nagły przyrost nowych konkurentów.
- Potencjalnie zwiększone koszty administracyjne i obsługi prawnej.
- Utrata pomocy państw spoza Europy.
- Zwiększony import.
- Brak systemu zapewniania jakości.
- Zbyt wysoki stopień regulacji.
- Powstanie barier dla handlu i kooperacji z państwami spoza Unii.

Możliwości jakie powstaną po wejściu Polski do UE:

- Szybki wzrost spowodowany otwarciem się rynków w obrębie Unii.
- Ogromne możliwości dla wszystkich sektorów polskiej gospodarki.
- Ujednoczenie umów handlowych obniżające koszty obsługi kontraktów handlowych.
- Dostęp do zwiększonych funduszy i budżetów m. in. na badania ze środków unijnych.
- Większe możliwości kooperacyjne i łączeniowe z partnerami z Unii.
- Likwidacja wszystkich barier handlowych z Unią.
- Wspólna polityka handlowa z Unią.
- Nowe możliwości gospodarcze poprzez zwiększone inwestycje napływające do kraju jako członka Unii.
- Możliwości redukcji obciążeń podatkowych.
- Harmonizacja w zakresie certyfikacji i normalizacji.
- Napływ pomocy finansowej w postaci funduszy strukturalnych oraz innych instrumentów wsparcia.

Cele polityki UE wobec sektora MSP przedstawiają się następująco:

- rozwój edukacji i szkoleń z zakresu przedsiębiorczości,
- tańszy i szybszy proces rejestracji firm,
- uproszczenie regulacji prawnych,
- rozwój kształcenia zawodowego i ustawicznego,
- poprawa dostępności usług elektronicznych,
- polepszenie funkcjonowania firm na jednolitym rynku UE,
- uproszczenie systemu podatkowego i poprawa dostępu do finansowania,
- poprawa systemu dostępu do nowych technologii,
- promocja skuteczności przykładów e-biznesu i wysokiej jakości systemów wspierania firm,
- lepsza reprezentacja interesów przedsiębiorców na szczeblu krajowym i unijnym.

2. Charakterystyka branżowa małych i średnich firm w przyszłości nie ulegnie większej zmianie. Dominować będą firmy usługowe nastawione na zaspakajanie potrzeb zarówno mieszkańców gminy jak i Warszawy. Dalszemu wzmocnieniu podlegać będzie sektor firm handlowo – składowych oraz turystyczno – rekreacyjnych. Przewiduje się także korzystne zmiany w obszarze usług związanych z pielęgnacją i budową terenów zielonych.

PRODUKT KRAJOWY BRUTTO W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM W LATACH 1995-1999

LATA	Ogółem					Na 1 mieszkańca				
	w mln zł	lokata	Polska=100	rok poprzedni= =100	1995=100	w zł	lokata	Polska=100	rok poprzedni= =100	1995=100
1995	50267,7	1	16,3		100,0	9940,9	1	124,5		100,0
1996	68376,2	1	17,6	136,0	136,0	13514,4	1	134,6	135,9	135,9
1997	84500,6	1	17,9	123,6	168,1	16694,8	1	136,6	123,5	167,9
1998	105972,9	1	19,1	125,4	210,8	20920,5	1	146,1	125,3	210,4
1999	120340,8	1	19,6	113,6	239,4	23760	1	149,3	113,6	239,0

*Podstawa: Urząd Statystyczny w Warszawie – lipiec 2002 r.

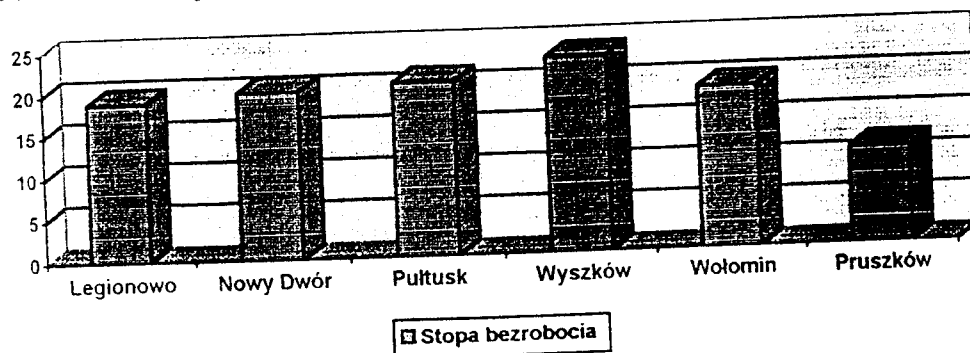
Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Stanowi sumę wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie jednostki instytucjonalne powiększoną o podatki od produktów i pomniejszoną o dotacje do produktów. PKB jest prezentowany w cenach rynkowych.

7.3 BEZROBOCIE I RYNEK PRACY

Większość mieszkańców utrzymuje się z pracy w Warszawie. Natomiast część pracuje na terenie gminy w handlu, usługach oraz administracji samorządowej.

Największe bezrobocie występuje w przedziale wiekowym 18 – 24 lata i dotyczy absolwentów szkół średnich i ludzi młodych, którzy nie podjęli jeszcze żadnej pracy. Występuje następująca prawidłowość: im niższe wykształcenie – tym większy odsetek osób bezrobotnych.

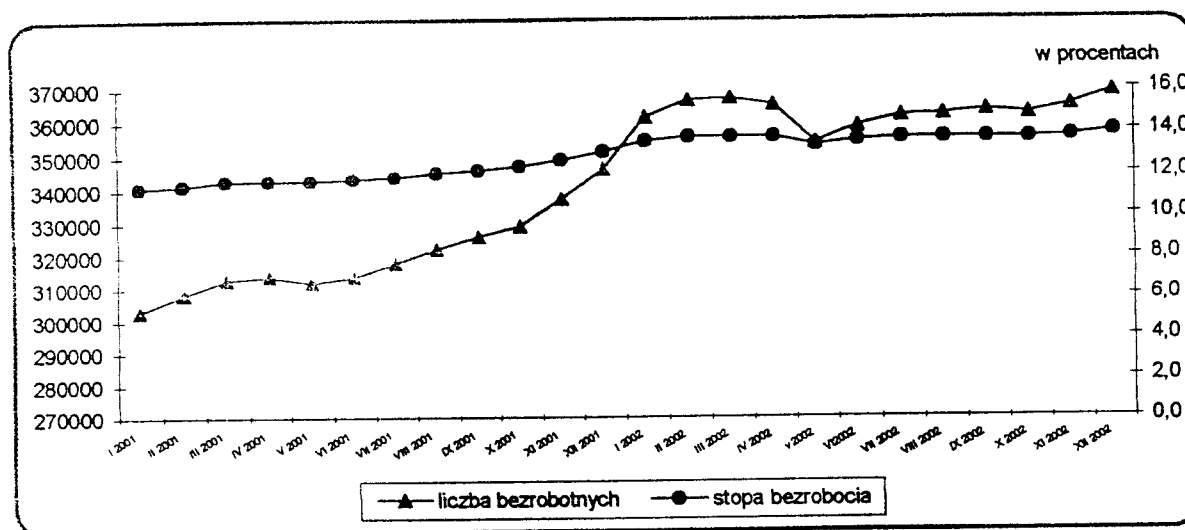
Stopa bezrobocia rejestrow. w powiatach ościennych (stan na marzec 2002 r.)

Na tle powiatów ościennych stopa bezrobocia w Powiecie Pruszkowskim jest jedną z najniższych.

W grudniu 2002 r. na Mazowszu – podobnie jak w woj. małopolskim – odnotowano najniższą w Polsce stopę bezrobocia 13,9% (przy średniej dla kraju 18,1). Nadal na Mazowszu występuje wyraźne zróżnicowanie między poszczególnymi obszarami i powiatami województwa.

W grudniu 2002 r., podobnie jak w poprzednich miesiącach, najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: szydłowieckim – 30,1%, radomskim grodzkim – 28,2%, radomskim ziemskim – 27,7% oraz mławskim – 25,8%. Najniższą stopę bezrobocia wyróżniały się powiaty: miasta stołecznego Warszawy – 6,3%, piaseczyński – 8,5% oraz grójecki – 9,7%.

Stopę bezrobocia niższą od średniej dla województwa odnotowano tylko w 8 powiatach, natomiast stopę bezrobocia przewyższającą średnią dla Polski w 21 powiatach. W 19 z nich osiągnęła wartość 20,0% i powyżej.

W grudniu 2002 r. stopa bezrobocia dla całego województwa w stosunku do poprzedniego miesiąca wzrosła o 0,2 pkt. procentowego, natomiast:

- obniżyła się w 3 powiatach: o 0,1% w grodzkim i m. st. Warszawy oraz o 0,2% w powiecie legionowskim,
- wzrosła w 36 powiatach - od 0,1% w powiatach: ostrowskim, węgrowskim i siedleckim grodzkim, do 0,7% w powiecie sierpeckim,
- pozostała na niezmiennym poziomie w 3 powiatach: otwockim, piaseczyńskim, i pruszkowskim.

W odniesieniu do grudnia 2001 r. stopa bezrobocia wzrosła o 0,9 pkt. procentowego (w kraju o 0,6 pkt. procentowego). W ciągu ostatnich 12 miesięcy stopa zmalała w powiatach: ciechanowskim, otwockim i sokołowskim (po 0,1 pkt. procentowego), białobrzeskim, sierpeckim i sochaczewskim (po 0,2 pkt. procentowego), siedleckim ziemskim (o 0,3 pkt. procentowego), lipskim (o 0,6 pkt. procentowego) oraz węgrowskim (o 0,7 pkt. procentowego). W powiecie siedleckim grodzkim stopa bezrobocia utrzymała się na tym samym poziomie. W pozostałych powiatach wzrosła, najbardziej w powiatach: wołomińskim (o 2,3 pkt. procentowego) i legionowskim (o 2,0 pkt. procentowe).

Liczba bezrobotnych w Gminie Raszyn w latach 2000 – 2002 wraz ze stopą bezrobocia

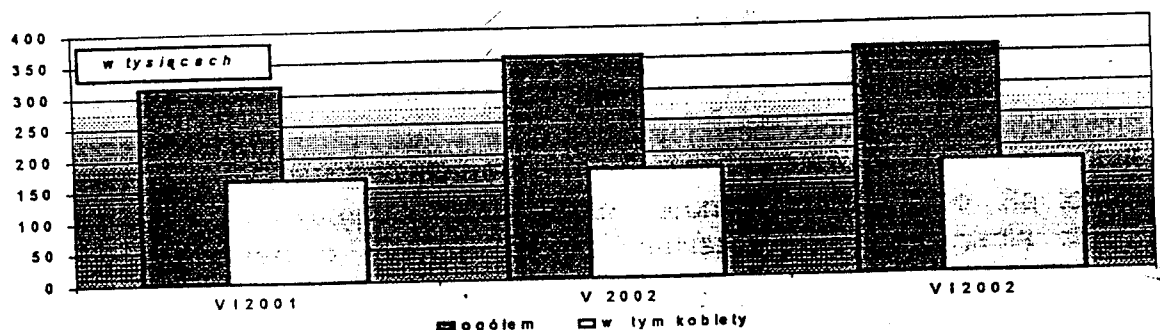
	Liczba bezrobotnych	Stopa bezrobocia
Stan na 31.12.2000 r.	392	3,1%
Stan na 31.12.2001 r.	560	4,4%
Stan na 31.12.2002 r.	676	5,2%

Bezrobocie na terenie Gminy Raszyn jest jednym z najniższych w Województwie Mazowieckim. Obserwowany w ostatnich latach wzrost bezrobocia wykazuje już w 2002 roku tendencje malejącą.

Stopa bezrobocia w Polsce	– 2002 r – 18,1%
Stopa bezrobocia w Województwie Mazowieckim	– 2002 r – 13,9%
Stopa bezrobocia w Powiecie Pruszkowskim	– 2002 r – 11,3%
Stopa bezrobocia w Gminie Raszyn	– 2002 r – 5,2%

Pośrednictwem pracy zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy w Pruszkowie.

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM Stan w końcu miesiąca

*Podstawa: Urząd Statystyczny w Warszawie – lipiec 2002 r.

Występujące bezrobocie w Gminie Raszyn, utrzymuje się na niższym poziomie niż w powiecie i kraju. Ostatnie trendy wskazują na załamywanie się rynku pracy w Warszawie i generowanie bezrobocia w gminach ościennych.

8. ROLNICTWO

8.1 WARUNKI AGROPRZYRODNICZE

Cechy agroklimatu korzystne i średniokorzystne dla rozwoju rolnictwa:

- Długa i ciepła jesień oraz chłodniejsze lato sprzyjają plonowaniu roślin trawiastych, motylkowych, krzyżowych, krzewów jagodowych,
- Wydłużona jesień i łagodna zima oraz opóźniona i chłodna wiosna wymuszają uprawę roślin ozimych.

Cechy agroklimatu mało korzystne dla rozwoju rolnictwa:

- Opóźnione i chłodne wiosny, późne przymrozki wiosenne, a wczesne jesienne,
- Częste występowanie wiatrów przesuszających glebę,
- Zwiększone opady w okresie jesieni.

Warunki klimatyczne

Gmina Raszyn, według regionalizacji klimatycznej R. Gumińskiego, leży w VIII dzielnicy klimatycznej zachodniej. Dzielnica ta charakteryzuje się najniższym opadem rocznym – poniżej 500mm. Liczba dni z przymrozkami dochodzi do 100 – 110 dni, a okres zalegania pokrywy śnieżnej trwa 50 – 80 dni. Okres wegetacji roślin jest stosunkowo długi i wynosi 210 – 220 dni. W granicach tej dzielnicy wyróżnia się część cieplejszą zachodnią – wielkopolską i wschodnią część chłodniejszą – mazowiecką, w której leży Gmina Raszyn.

W dolinach rzek występują niekorzystne warunki bioklimatyczne. Są to obszary wilgotnych obniżeń o różnym stopniu predyspozycji do zalegania chłodnego, wilgotnego powietrza a w przypadku zabudowy również powietrza zanieczyszczonego.

Warunki glebowe

Gleby położone na obszarze gminy należą do gleb o najwyższym stopniu ochrony. 70% gruntów ornych zaliczone jest do kompleksów:

- pszennych – bardzo dobrego
- żytnich – bardzo dobrego i dobrego.

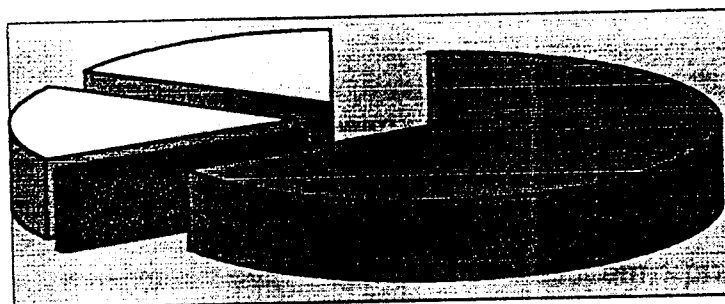
W dolinach rzecznych występują niewielkie enklawy gruntów organicznych [torfy]. Potrzeby melioracyjne gleb zaspokojone są w 80%.

Struktura użytków rolnych na dzień 31.12.2001 r. wg przeznaczenia w Gminie Raszyn:

Wyszczególnienie		Powierzchnia (ha)	% udziału
	Razem grunty orne:	2.414	85,4%
Użytki rolne	Sady	97	3,4%
	Łąki	209	7,4%
	Pastwiska	107	3,8%
	Razem	2.827	100,0

* podstawa: dane z Urzędu Gminy Raszyn

■ Grunty orne ■ sady □ łąki □ pastwiska

Użytki rolne zajmują ponad 60% ogółu powierzchni gminy.

Charakterystyka wielkości gospodarstw rolnych w Raszynie

W Gminie Raszyn jest 731 gospodarstw rolnych o powierzchni tzw. hektara przeliczeniowego [1999r.], które zajmują 1.780 ha terenu. Pozostałe gospodarstwa:

do 2 ha	2-3 ha	3-7 ha	7-12 ha	12-15 ha	Razem
466 ha	802 ha	414 ha	319 ha	156 ha	2.158

* podstawa: dane z Urzędu Gminy Raszyn

Gospodarstwa rolne znajdują się głównie w Jankach, Falentach Nowych, Dawidach Bankowych i Laszczykach.

W Gminie Raszyn tereny w większości są prywatne. Grunty Skarbu Państwa i spółdzielcze znajdują się w następujących miejscowościach:

- Skarb Państwa – obręb ZDMUZ Falenty, Sękocin Stary – Nadleśnictwo Chojnów,
- tereny specjalne – Sękocin Las, obręb ZDMUZ Falenty,
- tereny spółdzielcze – Dawidy Bankowe.

Na terenie gminy nie występują obiekty obsługi rolnictwa.

W Słoninie i w ZDMUZ Falenty na 18 ha zlokalizowano ogrody działkowe.

8.2 WARUNKI SPOŁECZNE, TECHNICZNE, EKONOMICZNE

Znaczące powierzchniowo tereny Gminy Raszyn stanowiły do lat 80-tych obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej łączącej się z obszarami rolniczych przestrzeni Gmin Michałowice, Lesznówola i Warszawa – Ursynów. Rolnictwo było podstawą ekonomiczną tych obszarów. Zmieniające się uwarunkowania gospodarcze spowodowały, że rolnictwo przestało być bazą ekonomiczną zapewniającą wystarczające warunki rozwoju. Dlatego zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego rozwój gminy opierał się na rozwijaniu funkcji mieszkalnictwa i działalności gospodarczej przy systematycznej marginalizacji [zwłaszcza obszarowo] funkcji produkcji rolnej.

Produkcja rolna pozostaje stale zmniejszającą się orientacją działalności gospodarczej.

Produkcję rolniczą Gminy Raszyn ukształtowała jakość gleb oraz bliskość chłonnych rynków zbytu. Jest ona ukierunkowana na warzywnictwo gruntowe pod szkłem i folią oraz upraw roślin okopowych.

Rozmiary prowadzonej w gminie produkcji zwierzęcej nie są znaczne.

Ziemia w rolnictwie jest naturalnym zasobem przyrodniczym, miejscem najważniejszych procesów pracy i produkcji.

Rolniczą przestrzeń produkcyjną Gminy Raszyn stanowi 2.827 ha użytków rolnych, które zajmują 64,4 % ogółu jej powierzchni. Przestrzeń ta w ocenie kompleksowej IUNG w Puławach [waloryzacja gleby, klimatu, rzeźby terenu oraz warunków wodnych] jest dla rolnictwa korzystna i stawia gminę – pod tym względem w czołówce dawnego województwa warszawskiego.

Utrudnienia wynikające ze specyficznych warunków naturalnych i stosowane z przyczyn ekonomicznych uproszczenia w technologii uprawy roli i roślin oraz gospodarce płodozmianowej, powodują niekontrolowane ubytki próchnicy, wzrost zachwaszczenia chwastami uciążliwymi, znaczne występowanie chorób i szkodników zwłaszcza zbożowych, strączkowych i okopowych.

Wyróżnikiem województwa jest duża liczba ciągników rolniczych oraz kombajnów ziemniaczanych. Znacznie mniejsza niż średnia krajowa jest liczba gospodarstw podłączonych do gazu ziemnego oraz do telefonów.

Województwo Mazowieckie jest największym w Polsce producentem zbóż paszowych, głównie żyta i owsa oraz ziemniaków i warzyw gruntowych.

9. TURYSTYKA I REKREACJA

9.1 BAZA TURYSTYCZNA

Dziedzictwo kultury gminy, bogata historia, dobre położenie i skomunikowanie oraz obecność lasów a także licznych zabytków stanowią pomyślne warunki do rozwoju wszelkich form wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców gminy i Warszawy.

Pomimo korzystnych warunków środowiskowych oraz występowania obiektów mogących pełnić funkcje rekreacyjne, [stawy wyrobisk w rejonie wsi Wypędy – Puchały, staw Puchalski, parki zabytkowe] brak jest odpowiednich zorganizowanych ośrodków turystyki i rekreacji kwalifikowanej, zarówno dla potrzeb gminy jak i potrzeb ponadlokalnych.

WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE W LATACH 1995, 1998 I 1999

WYSZCZEGÓLNIENIE	1995	1998	1999
BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI			
Obiekty turystyczne (stan w dniu 31 VII)	381	422	400
w tym hotele	45	62	67
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	72,6	75,1	69,6
Korzystający z noclegów na 1000 ludności	338,2	366,0	281,3 ^a

Na terenie Gminy Raszyn niezbędne jest utworzenie weekendowego miejsca rekreacji, o wielonurtowym programie:

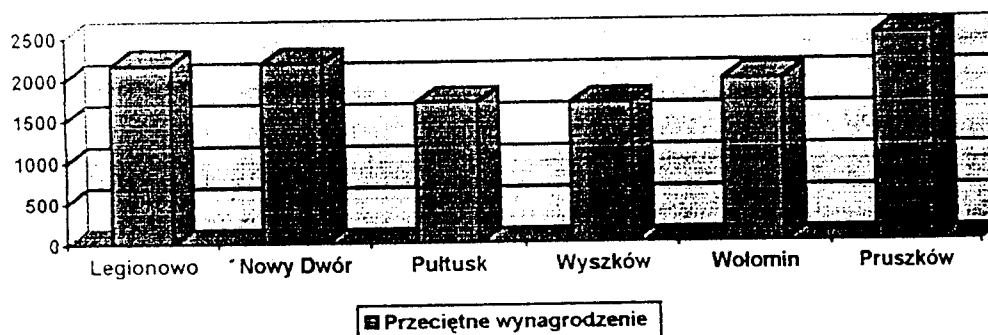
- trasy turystyczne piesze i rowerowe, miejsca biwakowe, restauracje, miejsca parkingowe
- miejsca sportów wodnych, ścieżki zdrowia, sporty zimowe, program gastronomiczny w tym sezonowy
- sportowy program ekskluzywny
- program kulturalno dydaktyczny – muzyka, teatr
- udostępnienie ośrodka Falenty
- niekwalifikowany wypoczynek letni, nadwodny – trawiaste plaże
- rozbudowa bazy gastronomicznej i hotelowej

10. DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU

10.1 DOCHODY OSÓB FIZYCZNYCH

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w wybranych powiatach w 2001 r.:

Powiat	Legionowo	Nowy Dwór	Pułtusk	Wyszaków	Wołomin	Pruszków
Wynagrodzenie w zł.	1.981	2.020	1.626	1.588	1.890	2.437

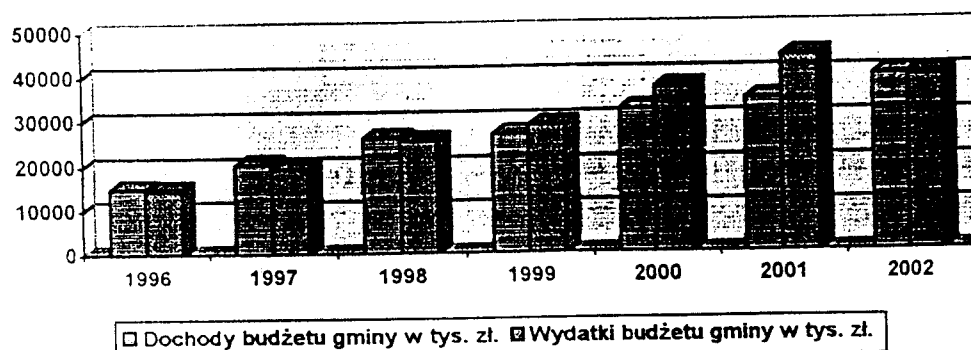

Wielkość dochodów osób fizycznych jest jednym z grupy wskaźników charakteryzujących poziom zamożności społeczeństwa. W Powiecie Pruszkowskim występuje najwyższe średnie wynagrodzenie brutto spośród powiatów otaczających Warszawę.

10.2 DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU GMINY RASZYN

	Dochody w tys. zł	Wydatki w tys. zł	Dochody na 1 mieszkańca	Wydatki na 1 mieszkańca
1996	15.048	14.735	873	856
1997	20.505	19.503	1.174	1.116
1998	26.159	25.494	1.462	1.425
1999	26.953	28.954	1.478	1.588
2000	32.240	37.257	1.756	2.029
2001	34.511	44.071	1.868	2.385
2002	39.641	39.397	b.d.	b.d.

*Podstawa: Dane Urzędu Gminy Raszyn

Dochody własne gminy w 2000 r. (w tys. zł)

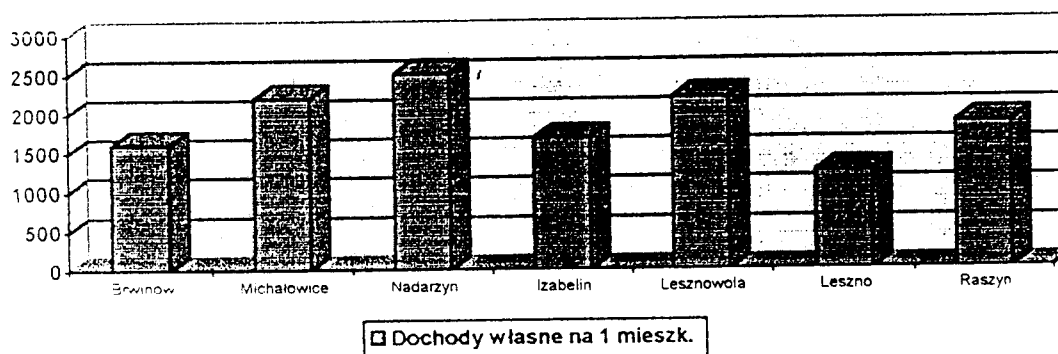
WYSZCZEGÓLNIENIE	RASZYN
Dochody razem	32.240,1
Podatek rolny	102,1
Podatek od nieruchomości	5.426,3
Podatek od środków transportu	b.d.
Opiaty skarbowe	4.284,6
Subwencje	6.163,9
Dotacje	1.003,1
Dochody z majątku gminy	b.d.
Inne	b.d.
Udział w podatku dochodowym państwa	7.130,1

*Podstawa: Dane Urzędu Gminy Raszyn

W strukturze dochodów gminy obserwuje się znaczną coroczną dynamikę wzrostu dochodów gminy. Szczególnie wysokie wpływy do budżetu gminy obserwuje się w dziale podatków od nieruchomości.

Średnia wielkość dochodów i wydatków budżetu na jednego mieszkańca mieści się w grupie najlepszych gmin Województwa Mazowieckiego.

Dochody własne w zł podobnych gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2001 r.

Z powyższego zestawienia wynika, że Gmina Raszyn posiada średni poziom dochodów własnych przeliczonych na 1 mieszkańca, co dowodzi stosunkowo wysokiej aktywności lokalnej gospodarki.

Wydatki budżetu gminy według działów w 2000 i 2001 r.

Działy	2000 r.	2001 r.
Rolnictwo	1.560,9	b.d.
Transport	1.372,4	b.d.
Gosp. Komunalna	6.552,2	8.469,0
Gosp. Mieszk.	704,6	b.d.
Oświata i wychowanie	15.869,6	15.857,7
Kultura i sztuka	377,1	b.d.
Ochrona zdrowia	241,1	265,7
Opieka społeczna	969,1	b.d.
Kultura fiz. i sport	4.934,8	b.d.
Administracja samorządowa	4.202,9	b.d.
Bezpieczeństwo publiczne	152,9	b.d.

*Podstawa: Dane Urzędu Gminy Raszyn

W polityce budżetowej gminy zauważyć można tendencję do zadłużania się na cele inwestycji infrastrukturalnych. Po wykonaniu zadania inwestycyjnego następuje spłata kredytów. Znaczny przekroczenie wydatków nad dochodami gminy w 2001 roku o kwotę prawie 10 mln. zł spowoduje kilkuletnie ograniczenie wydatków inwestycyjnych w następnych latach i możliwe trudności ze współfinansowaniem inwestycji ze środków Unii Europejskiej.

11. GŁÓWNE PROBLEMY GMINY I ANALIZA SWOT

11.1 GŁÓWNE OBSZARY I PROBLEMY ROZWOJOWE

Najważniejszym **atutem** Gminy Raszyn jest dogodne położenie geograficzne blisko Warszawy i lotniska oraz dobre z nimi skomunikowanie. Dobrze rozwinięty jest przemysł i sektor MSP co przekłada się na niski poziom bezrobocia. Gmina posiada jeszcze wolne tereny inwestycyjne pod mieszkalnictwo, przemysł i rekreację. Niewątpliwym atutem gminy są jej bogate tradycje historyczne oraz atrakcyjne obiekty zabytkowe. Skutecznie działa samorząd terytorialny. Mieszkańcy wykazują wysoki poziom przedsiębiorczości i są dobrze wykształceni.

Główną **słabością** Gminy Raszyn są braki w infrastrukturze technicznej szczególnie w obszarze kanalizacji, wodociągów i gazu przewodowego. Coraz większą uciążliwość sprawiają problemy komunikacyjne z Warszawą, podział gminy na dwie części przez drogę krajową jak również komunikacja wewnątrz gminy.

Występuje znaczący brak infrastruktury społecznej i oświatowej w gminie. Wiele do życzenia pozostawia estetyka gminy. Dynamiczna urbanizacja gminy wymaga uporządkowania. Dodatkowo występuje niska świadomość ekologiczna mieszkańców. Odczuwalny jest brak integracji i samoorganizacji mieszkańców połączonej z brakiem ofert spędzania wolnego czasu przez młodzież.

Najbardziej istotną **szansą rozwojową** Gminy Raszyn jest korzystne położenie geograficzne i komunikacyjne (wzdłuż drogi krajowej).

Cały region charakteryzuje się znaczną atrakcyjnością inwestycyjną, osadniczą i turystyczną. Mieszkańcy gminy mają możliwość korzystania z infrastruktury społecznej i technicznej Warszawy w tym z ogromnych możliwości edukacyjnych i naukowych. Swoją szansę Raszyn znajduje także w procesie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej i rozwoju współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej. Regionalny trend osadnictwa poza Warszawą daje znaczną szansę rozwoju gminy.

Głównym **zagrożeniem zewnętrznym** dla społeczności Gminy Raszyn wydają się być: słabnąca koniunktura w Warszawie oraz wyższa atrakcyjność inwestycyjna i osadnicza sąsiednich gmin i regionów. Problemem jest starzenie się społeczeństwa i ucieczka wykształconych ludzi młodych z gminy. Gmina zagrożona jest nadmiernym ruchem komunikacyjnym i zagrożeniami ekologicznymi ze strony Warszawy. Mieszkańcy obawiają się przenikania na teren gminy zagrożeń związanych z przestępczością i patologiami społecznymi. Zagrożenie wchłonięciem przez Warszawę nakłada się na występującą dezintegrację społeczeństwa w regionach podwarszawskich.

11.2 WEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY RASZYŃ

ATUTY GMINY

- ❖ dobrze rozwinięta gospodarka a w tym sektor małych i średnich przedsiębiorstw, rzemiosło i handel,
- ❖ istniejące centrum handlowe,
- ❖ wolne tereny pod inwestycje,
- ❖ wysoka przedsiębiorczość mieszkańców, wysoki poziom wykształcenia,
- ❖ skuteczność i stabilność działania samorządu terytorialnego,
- ❖ dobry układ komunikacyjny gminy,
- ❖ posiadanie aktualnego planu zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań,
- ❖ dobry poziom infrastruktury technicznej (gaz, energia elektryczna, telekomunikacja, częściowo wodociągi),
- ❖ dobry stan środowiska przyrodniczego - obecność rezerwatów przyrody,
- ❖ dobra promocja gminy,
- ❖ dobry poziom infrastruktury społecznej i sportowej (basen),
- ❖ wysoki poziom szkolnictwa, opieki zdrowotnej i społecznej,
- ❖ wartość historyczna gminy, obecność zabytków prawem chronionych,
- ❖ wysoki stan bezpieczeństwa,
- ❖ obecność inwestycji zagranicznych na terenie gminy.

SŁABOŚCI GMINY

- ❖ uciążliwy układ komunikacyjny (korki, brak obwodnic, podział gminy na dwie części),
- ❖ niedostateczna sieć dróg i chodników na terenie gminy, zły stan istniejących dróg gminnych,
- ❖ braki w infrastrukturze technicznej (kanalizacja, wodociągi, oczyszczalnia, gospodarka śmieciowa, energia elektryczna, dostęp do internetu),
- ❖ uchybienia w działaniu administracji samorządowej i obsłudze ludności - brak skutecznego systemu kontroli w tym obszarze,
- ❖ niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców,
- ❖ zróżnicowany poziom życia mieszkańców,
- ❖ zły stan rolnictwa i brak agroturystyki,
- ❖ brak strategii rozwoju gminy,
- ❖ niedostatki bazy kulturalnej,
- ❖ niedostatek terenów rekreacyjno – sportowych (brak ścieżek rowerowych, niska estetyka Austerii, brak parku i dostępu do krajobrazu chronionego),
- ❖ niska estetyka gminy,
- ❖ brak budownictwa socjalnego,
- ❖ niewłaściwa organizacja pracy w policji,
- ❖ tolerancja zła przez mieszkańców gminy,
- ❖ brak integracji mieszkańców i poczucia tożsamości,
- ❖ brak propozycji zagospodarowania czasu wolnego dla młodzieży,
- ❖ brak zachęt dla rozwoju przedsiębiorczości,
- ❖ brak współpracy gminy z władzami Warszawy.

11.3 ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY RASZYN

SZANSE ROZWOJU GMINY

- ❖ położenie blisko Warszawy, lotniska,
- ❖ wysoka koniunktura gospodarcza w regionie,
- ❖ atrakcyjność inwestycyjna, osadnicza, turystyczna regionu,
- ❖ dobre kontakty międzyregionalne i międzynarodowe regionu,
- ❖ dobre warunki przyrodnicze regionu,
- ❖ niezły poziom ochrony środowiska naturalnego,
- ❖ dobrą współpracę z gminami w zakresie infrastruktury technicznej [oczyszczalnia] i strefy wokół lotniska,
- ❖ akcesja do Unii Europejskiej,
- ❖ bardzo dobrze rozwinięte instytucje finansowe w regionie,
- ❖ korzystne procesy demograficzne w regionie (migracja z Warszawy).

ZAGROŻENIA ROZWOJU GMINY

- ❖ słabnąca koniunktura gospodarcza w regionie,
- ❖ przewidywane zmiany prawa i zasad działania samorządów,
- ❖ zanieczyszczenia emitowane przez Warszawę,
- ❖ wyższa atrakcyjność inwestycyjna gmin w regionie,
- ❖ zagrożenia komunikacyjne w regionie (wzrost natężenia ruchu na drogach dojazdowych do Warszawy, nadmierne wydzielanie spalin, niskie nakłady na inwestycje drogowe, uciążliwość lotniska, złe połączenie z powiatem),
- ❖ trudności w dostępie do środków Unii Europejskiej,
- ❖ zbyt duża ingerencja państwa w działalność gminy,
- ❖ zły stan infrastruktury technicznej w regionie,
- ❖ recesja gospodarcza kraju,
- ❖ brak integracji mieszkańców w regionie,
- ❖ zorganizowane grupy przestępcze w sąsiednich regionach,
- ❖ brak porozumienia, integracji między gminami i powiatem,
- ❖ korupcja,
- ❖ napływ inwestycji zagranicznych kosztem własnych,
- ❖ możliwość rozszerzenia granic Warszawy.
- ❖ zaśmiecenie terenów leśnych w regionie,

12. WIZJA ROZWOJU GMINY RASZKÓW W 2020 ROKU

Podstawowym wyznacznikiem przyszłego wizerunku Gminy Raszków będzie umiejętna wykorzystanie potencjału związanego z atrakcyjnością inwestycyjną oraz osadniczą gminy.

Wielkie wyzwanie stojące przed gospodarzami gminy to ukształtowanie wizerunku gminy przyjaznej dla inwestorów i mieszkańców, atrakcyjnej dla zamieszkiwania i spędzania czasu wolnego. Nastąpi rozwinięcie wielu funkcji, dzisiaj w niewielkim stopniu realizowanych, takich jak atrakcyjna oferta w zakresie **kultury, oświaty i rekreacji**. Pozwoli to na większą integrację mieszkańców z miejscem zamieszkania.

Ważnym obszarem, który będzie podlegał przemianom, będzie **sektor małych i średnich przedsiębiorstw**. System ulg i zachęt dla małych przedsiębiorstw i rzemiosła pozwoli skutecznie generować lokalne miejsca pracy.

Najbardziej radykalne zmiany dotkną **sektor rolniczy**. Zakłada się funkcjonowanie szczytkowego rolnictwa na terenie gminy z zachowaną funkcją przetwórstwa spożywczego. Na cele osadnicze i inwestycyjne przeznaczane będą grunty klasy V i VI.

Ochrona **środowiska przyrodniczego** będzie obszarem ważnej aktywności gminy. Zahamowanie degradacji środowiska dokona się poprzez rozwój infrastruktury technicznej związanej z pełnym skanalizowaniem gminy, budową oczyszczalni oraz poprzez wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców i przyjezdnych. Dokona się zagospodarowanie naturalnych wyrobisk i stawów a gmina podejmie działania zapewniające zachowanie ładu przestrzennego i estetycznego na swoim terenie.

Zakłada się praktyczne zakończenie działań inwestycyjnych w obrębie **rozwój infrastruktury technicznej** gminy. Stan dróg i chodników ulegnie radykalnej poprawie. Nowe obwodnice, obudowanie Alei Krakowskiej i rozbudowa metra ograniczą negatywny ruch komunikacyjny w Raszkowie. Na terenie całej gminy dostępna będzie sieć wodociągowa i gaz przewodowy. Nastąpi znaczny postęp w estetyzacji gminy. Dla potrzeb zwiększenia liczby ludności do około 35 tys. niezbędna będzie znaczna rozbudowa sieci infrastruktury technicznej i społecznej.

Wysokiej staranności wymagać będzie sprostanie oczekiwaniom w zakresie **rozwiązania problemów związanych z problematyką społeczną** na terenie gminy. Mieszkańcy oczekiwać będą bezkolizyjnego załatwienia wszelkich problemów bytowych na miejscu jak również poczucia ochrony socjalnej najsłabszych mieszkańców. Poziom życia mieszkańców i przyjezdnych kształtować będzie atrakcyjność oferty oświatowej, kulturowej i zdrowotnej oraz stan sieci rekreacyjno – sportowej. Nastąpi znaczny rozwój oferty oświatowej i medycznej powiązany z promocją gminy. Dokona się integracja społeczności gminy. Gmina będzie liderem samoorganizacji społecznej połączonej z wysoką aktywnością władzy samorządowej.

Przyszły obraz i niektóre elementy charakteryzujące Gminę Raszków stanowiły na seminarium przedmiot dyskusji w grupach oraz na posiedzeniu plenarnym. Zapis

wyników prac zespołów przedstawiono w załączniku do niniejszego opracowania. Zdaniem autorów opracowania wizję Gminy Raszyn w 2020 r. będą cechować następujące elementy i wyróżniki:

WIZJA GMINY RASZYN W 2020 r.

- 1) Liczba ludności wzrośnie do ok. 35 tys. mieszkańców głównie poprzez migrację z Warszawy, nastąpi wzrost wykształcenia z dominującym średnim i wyższym (85%). Pojawi się szkolnictwo średnie na terenie gminy. Zanotowany zostanie wzrost aktywności społecznej szczególnie w obszarze przedsiębiorczości przy jednoczesnym utrwaleniu się podmiotowości obywatelskiej społeczeństwa gminy.
- 2) Stan środowiska przyrodniczego znacznie się polepszy. Nastąpi także znaczna poprawa stanu świadomości ekologicznej mieszkańców. Na terenie całej gminy wykonana będzie pełna infrastruktura w zakresie odprowadzania ścieków i gospodarki odpadami ze 100% segregacją. Wykonane zostaną i szeroko udostępnione tereny rekreacyjne na bazie rezerwatu, parku i pradoliny Raszynki.
- 3) Pozostanie kilka dużych, specjalistycznych gospodarstw rolnych oraz przedsiębiorstwa przetwórstwa rolno – spożywczego. Znaczna część gruntów rolnych zostanie przekwalifikowana na tereny inwestycyjne. W ograniczonym zakresie zachowa się sektor przetwórstwa spożywczego nakierowany na zaspakajanie rynku Aglomeracji Warszawskiej.
- 4) Nastąpi rozbudowa bazy oświatowej, pojawi się zróżnicowana oferta w zakresie szkolnictwa średniego na terenie gminy oraz prywatnego szkolnictwa wyższego a także elitarna szkoła podstawowa z gimnazjum. Gmina oferować będzie pełną gamę usług medycznych (nowy ośrodek zdrowia, prywatny szpital, dom starców), oraz bogatą ofertą usług kulturalnych (kino, domy kultury, itp.). Pojawi się kompleksowa oferta w zakresie usług rekreacyjno – sportowych z wykorzystaniem terenów chronionych i naturalnych wyrobisk i stawów (Raszyńskich). Powołane zostanie Muzeum Bitwy Raszyńskiej a istniejące obiekty zabytkowe będą odrestaurowane. Zaistnieje wiele ofert spędzania czasu wolnego dla młodzieży. Powstanie dom pogodnej jesieni i studio telewizji lokalnej. Wzrośnie poziom bezpieczeństwa publicznego poprzez powołanie straży gminnej i zwiększenie ilości posterunków policji.
- 5) Gmina Raszyn będzie w dobrej kondycji finansowej dzięki zwiększeniu ilości podmiotów gospodarczych oraz umiejętnej akwizycji środków z Unii Europejskiej. Główna podaż miejsc pracy pokaże się w sferze usługowo – przemysłowej. Ważnym czynnikiem rozwoju będzie ustawowo powiększona samodzielność gminy.
- 6) Dochody mieszkańców oscylować będą wokół średnich w Unii Europejskiej. Mieszkańcy znajdować będą pracę w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw, w sektorze usług oraz w Warszawie. Poziom bezrobocia będzie bliski „0”.
- 7) Problemy infrastrukturalne zostaną w pełni rozwiązane szczególnie w obszarze kanalizacji, wodociągów, gospodarki odpadami gminy oraz w obszarze oczyszczania ścieków. Gmina wykona modernizację i budowę nowych dróg na swoim terenie. Powstaną obwodnice zachodnia i wschodnia Raszyna, sieć metra dotrze do miejscowości Janki. Aleja Krakowska przekształcona zostanie w trasę podziemna lub obudowaną i zostanie połączona nową drogą z ul. Puławską. Do Raszyna dotrze także szybka kolej szynowa. Pojawi się mieszkaniowe budownictwo socjalne pokrywające lokalne zapotrzebowanie.
- 8) Raszyn rozwijać się będzie w kierunku gminy handlowo – usługowo - osadniczej z dobrze rozwiniętym sektorem małych i średnich przedsiębiorstw. Poważną gałęzią dochodów gminy i kreowania miejsc pracy będzie sektor rekreacyjny. Gmina będzie wykazywała dużą dbałość o ekologię, stynąć będzie z wielu inicjatyw obywatelskich.

13. UWARUNKOWANIA I CELE ROZWOJU

13.1 CELE STRATEGII GMINY RASZKÓW DO 2020 ROKU

W oparciu o wnioski wypracowane przez zespoły na seminarium można sformułować obecne i przyszłościowe uwarunkowania rozwoju gminy, które wymagają koncentracji działań rozwojowych w następujących obszarach:

- I. Jakość życia mieszkańców
- II. Infrastruktura społeczna
- III. Rozwój zrównoważony
- IV. Komunikacja
- V. Infrastruktura techniczna
- VI. Wizerunek gminy

W ramach w/w obszarów określono następujące cele strategiczne, a w ich ramach cele średniookresowe do osiągnięcia w perspektywie 2020 r.:

I. Wzrost jakości życia oraz aktywności mieszkańców Raszkowa wraz z odzyskaniem tożsamości regionalnej, poprzez:

- Kreowanie społeczeństwa obywatelskiego,
- Pomoc w tworzeniu organizacji pozarządowych na terenie gminy,
- Prowadzenie działań integrujących społeczeństwo Raszkowa, budowa tożsamości lokalnej,
- Umocnienie więzi społecznych i odpowiedzialności za wspólnotę gminną mieszkańców,
- Wzrost bezpieczeństwa publicznego,
- Objęcie aktualnymi szczegółowymi planami zagospodarowania przestrzennego całej gminy,
- Stworzenie warunków rozwoju zawodowego mieszkańców,
- Tworzenie lobbingu dla samorządności,
- Zaprojektowanie i wykonanie urządzeń małej architektury,
- Prewencja zjawisk patologicznych w gminie,
- Powołanie zespołu do pozyskiwania środków przedakcesyjnych i strukturalnych UE.
- Stworzenie warunków dla realizacji aspiracji intelektualnych mieszkańców,
- Stworzenie systemu informacyjnego dla mieszkańców gminy,
- Wprowadzenie systemu konsultacji społecznych z mieszkańcami,

II. Dostosowanie infrastruktury społecznej gminy do oczekiwań mieszkańców a w szczególności młodzieży, poprzez:

- Rozwój budownictwa społecznego,
- Rozwój bazy oświatowej (budowa szkoły średniej, przedszkoli, sal gimnastycznych, boisk, itp.),
- Rozwój prywatnego szkolnictwa wyższego na terenie gminy,
- Zwiększenie zakresu usług specjalistycznych służby zdrowia,
- Prywatyzacja gminnej służby zdrowia,
- Stworzenie atrakcyjnej oferty zagospodarowania czasu wolnego i pracy dla zdolnej młodzieży,
- Stworzenie gminnego systemu informacji o środkach pomocowych i Unii Europejskiej,
- Nawiązanie współpracy międzynarodowej dla aktywizacji wymiany młodzieżowej itp.
- Rozwój gminnej bazy kulturowej,
- Utworzenie instytucjonalnych systemów wzajemnej komunikacji władzy samorządowej i mieszkańców,

III. Wdrożenie europejskich norm rozwoju zrównoważonego (ekorozwoju) w gminie, poprzez:

- Opracowanie lokalnej AGENDY 21
- Rozbudowa sieci kanalizacyjnej,
- Wprowadzenie powszechnego systemu zbiórki i segregacji odpadów,
- Ciągła edukacja ekologiczna mieszkańców,
- Poprawa stanu środowiska przyrodniczego,
- Wdrożenie zasad planowania przestrzennego w oparciu o normy rozwoju zrównoważonego,
- Nawiązanie współpracy z sąsiednimi gminami w zakresie działań proekologicznych,
- Efektywne wykorzystanie możliwości UE dla ekorozwoju,
- Skuteczna egzekucja norm ekologicznych na terenie gminy,
- Estetyzacja miejsc publicznych,
- Rozwój współpracy z Warszawą w dziedzinie problematyki ekologicznej,

IV. Eliminowanie uciążliwości komunikacyjnych na terenie gminy, poprzez

- Wspólne z Warszawą rozwiązywanie problematyki komunikacyjnej gminy,
- Uporządkowanie i rozszerzenie informacji komunikacyjnej na terenie gminy,
- Modernizacja i rozbudowa istniejącej sieci drogowej na terenie gminy,
- Rozbudowa strategicznych połączeń komunikacyjnych związanych z ruchem tranzytowym (obwodnice, nowe połączenia),
- Lobbing na rzecz realizacji zamierzeń komunikacyjnych o znaczeniu ponadgminnym,
- Aktualizacja miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy w zakresie zamierzeń komunikacyjnych,
- Budowa na drogach krajowych ekranów dźwiękowych,
- Budowa bezkolizyjnych skrzyżowań z drogami krajowymi.

V. Poprawa stanu infrastruktury technicznej na terenie gminy dla rozwoju przedsiębiorczości, osadnictwa i rekreacji, poprzez:

- Rozbudowa sieci wodociągowej,
- Poprawa stanu sieci energetycznej,
- Wykonanie sieci gazu przewodowego na terenie gminy,
- Współpracę z sąsiednimi gminami w celu pozyskania środków na inwestycje międzygminne.
- Stworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości,
- Opracowanie strategii gospodarczej gminy dla pozyskania inwestorów,
- Uzbrojenie i promocja terenów inwestycyjnych,
- Zmiany prawa lokalnego na przyjazne przedsiębiorcom,
- Aktywizacja społeczeństwa w zakresie rozwoju przedsiębiorczości,
- Rozwój usług finansowych na terenie gminy,
- Powołanie Gminnego Centrum Informacji Gospodarczej,
- Stworzenie lokalnego funduszu poręczeń kredytowych,
- Przedstawienie bogatej oferty szkoleniowo – informacyjnej dla przedsiębiorców,
- Utworzenie programu osadnictwa na terenie gminy,
- Rozbudowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej
- Opracowanie i wdrożenie programu rozwoju szlaków pieszych i rowerowych itp.
- Rozwój gospodarstw agroturystycznych,

VI. Promocja wizerunku gminy ukazująca jej atrakcje kulturowe i historyczne, poprzez:

- Opracowanie i wdrożenie gminnego programu promocji gminy,
- Wykorzystanie lokalnych tradycji i historii dla celów promocyjnych,
- Aktywna promocja gminy jako miejsca dla działalności gospodarczej, zamieszkania i rekreacji,
- Wykreowanie imprezy turystycznej o zasięgu krajowym,
- Wykorzystanie osób znanych zamieszkujących na terenie gminy do celów promocyjnych,
- Zaprojektowanie i wdrożenie szerokiego zakresu imprez kulturalnych i sportowo – rekreacyjnych w gminie,
- Udostępnienie obszarów chronionego krajobrazu dla celów rekreacyjnych,
- Stworzenie możliwości ekspozycyjnych dla Panoramy Bitwy pod Raszynem,
- Rozwój systemu informacji gospodarczej i turystycznej,
- Przeciwdziałanie rozwojowi przestępczości w tym zorganizowanej,
- Opracowanie i promocja logo gminy.

13.2 BADANIE ZGODNOŚCI CELÓW STRATEGICZNYCH GMINY RASZYN ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO I Z NARODOWYM PLANEM ROZWOJU NA LATA 2004 – 2006..

Cel strategiczny nr 1

Wzrost jakości życia oraz aktywności mieszkańców Raszyna wraz z odzyskaniem tożsamości regionalnej

Cel ten współgra z drugim celem długookresowym SRWM :

Przeciwdziałanie nadmiernym, społecznie nieakceptowanym dysproporcjom w poziomie rozwoju gospodarczego i warunków życia ludności w województwie,

oraz odpowiada 2 osi rozwoju Narodowego Planu Rozwoju –

Rozwój zasobów ludzkich i zatrudnienia.

Cel strategiczny nr 2

Dostosowanie infrastruktury społecznej gminy do oczekiwań mieszkańców a w szczególności młodzieży

Cel ten odpowiada drugiemu celowi średniookresowemu strategii wojewódzkiej:

Przyspieszenie procesów rozwoju społeczno – gospodarczego opartego na wiedzy i innowacjach.

a także pierwszemu celowi średniookresowemu strategii:

Wzmocnienie mechanizmów dyfuzji procesów rozwojowych z aglomeracji warszawskiej na otoczenie regionalne.

a także odpowiada 2 osi rozwoju Narodowego Planu Rozwoju –

Rozwój zasobów ludzkich i zatrudnienia.

Cel strategiczny nr 3

Wdrożenie europejskich norm rozwoju zrównoważonego (ekorozwoju) w gminie

Zapisy tego celu strategicznego odpowiadają zapisom strategii wojewódzkiej w punkcie 2.5.:

„Przeciwdziałanie degradacji i rewaloryzacja środowiska przyrodniczego”.

oraz celem długookresowym szczególnie w punkcie 1.3. strategii RWM:

„Poprawa jakości środowiska przyrodniczego Mazowsza”.

Odpowiada także celowi średniookresowemu 2.4j

„Aktywizacja i modernizacja obszarów metropolitalnych poprzez rozwój funkcji turystyczno – wypoczynkowych”.

a ponadto odpowiada 3 osi rozwoju NPR -

Tworzenie warunków dla zwiększania poziomu inwestycji, promowanie zrównoważonego rozwoju i spójności przestrzennej.

Cel strategiczny nr 4

Eliminowanie uciążliwości komunikacyjnych na terenie gminy

Powyższy cel zgodny jest z zapisami pierwszego celu długookresowego Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego:

„Zwiększenie konkurencyjności metropolii warszawskiej i regionu w układzie europejskim i regionalnym”

a także odpowiada 5 osi rozwoju NPR -

Wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów i przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów.

Cel strategiczny nr 5

Poprawa stanu infrastruktury technicznej na terenie gminy dla rozwoju przedsiębiorczości, osadnictwa i rekreacji

Powyższy cel jest zgodny również z priorytetem 6 kontraktu wojewódzkiego, który brzmi:

Poprawa wyposażenia w infrastrukturę techniczną obszarów wymagających aktywizacji

Ponadto odniesienie do powyższego celu strategicznego można znaleźć w zapisach celu średniookresowego 2.4.:

„Aktywizacja i modernizacja obszarów pozametropolitalnych”.

a także odpowiada 5 osi rozwoju NPR –

Wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów i przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów.

Cel strategiczny nr 6

Promocja wizerunku gminy ukazująca jej atrakcje kulturowe i historyczne

Powyższy cel strategiczny odpowiada celowi średniookresowemu 2.1g SRWM, który brzmi:

Wzmocnienie mechanizmów dyfuzji procesów rozwojowych z aglomeracji warszawskiej na otoczenie regionalne poprzez ułatwienia inwestowania w regionie, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów poza aglomeracją warszawską

oraz odpowiada celowi średniookresowemu 2.4j

„Aktywizacja i modernizacja obszarów metropolitalnych poprzez rozwój funkcji turystyczno – wypoczynkowych”.

a także odpowiada 5 osi rozwoju NPR –

Wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów i przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów.

**Podsumowując należy stwierdzić, że zapisy
Strategii Rozwoju Gminy Raszyn do 2020 roku
w pełni odpowiadają zapisom:
STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO
oraz zapisom
NARODOWEGO PLANU ROZWOJU NA LATA 2004 - 2006**

14. MISJA GMINY RASZYŃ

W tym miejscu naszych rozważań warto przytoczyć jedną z definicji misji, która autorom opracowania wydaje się być najbardziej trafna:

Misja to zwięzłe, realistyczne sformułowanie filozofii, celów i zasad rozwoju strategicznego uwzględniające identyfikację podstawowych problemów oraz wyniki analizy SWOT.

Misją Gminy Raszyń, rozumianej jako wspólnota wszystkich osób zamieszkujących na jej terenie, jest:

**KSZTAŁTOWANIE
GMINY RASZYŃ JAKO MIEJSCA:
PRZYJAZNEGO MIESZKAŃCOM,
PRZEDSIĘBIORCOM I PRZYJEZDNYM,
BUDUJĄCEGO AKTYWNE
SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE,
DBAJĄCEGO
O ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE,
WYKORZYSTAJĄCEGO
POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE
I HISTORIĘ REGIONU**

15. MIERNIKI, WSKAŹNIKI MONITORINGU STRATEGII ROZWOJU

W celu ułatwienia nadzoru i kontroli nad realizacją strategii rozwoju Gminy Raszków proponujemy dla każdego celu strategicznego wprowadzenie zestawu kilku obiektywnych mierników pozwalających skutecznie monitorować postępy w realizacji strategii rozwoju.

Wzrost jakości życia mieszkańców Raszkowa wraz z odzyskaniem tożsamości regionalnej

I tak dla pierwszego celu strategicznego przytoczonego poniżej proponujemy następujące wskaźniki monitoringu:

- liczba organizacji pozarządowych,
- procent budżetu przeznaczany na inwestycje oświatowe,
- ilość imprez kulturalnych i sportowych w roku,
- procent budżetu gminy uzyskany z funduszy europejskich,
- procentowy udział społeczeństwa gminy w wyborach,
- ilość i wykrywalność przestępstw

Dostosowanie infrastruktury społecznej gminy do oczekiwań mieszkańców a zwłaszcza młodzieży

Dla drugiego celu strategicznego proponuje się następujące mierniki kontroli wdrażania strategii:

- liczba młodzieży uczęszczająca do szkół średnich na terenie gminy,
- liczba skarg na służbę zdrowia,
- wielkość zajęć pozalekcyjnych w placówkach oświatowych i kultury,
- procent młodzieży uczestniczącej w wymianie międzynarodowej,
- ilość osób korzystających z gminnych ośrodków informacji europejskiej.

Wdrożenie europejskich norm rozwoju zrównoważonego (ekorozwoju) w gminie

Zestaw wskaźników monitoringu wdrażania strategii rozwoju gminy w obrębie trzeciego celu strategicznego:

- procentowy wskaźnik śmieci segregowanych,
- procentowy stopień skanalizowania gminy,
- Ilość dzikich wysypisk śmieci na terenie gminy,
- procent budżetu gminy wykorzystany na ochronę środowiska,
- procent energii pozyskiwany ze źródeł alternatywnych na terenie gminy,
- poziom czystości lokalnych rzek i zbiorników wodnych.

Eliminowanie uciążliwości komunikacyjnych na terenie gminy

Czwarty cel strategiczny wymaga następujących wskaźników kontroli wdrażania:

- poziom hałasu emitowanego z drogi krajowej,
- łączna długość barier dźwiękowych,
- procent mieszkańców korzystających z komunikacji zbiorowej,
- czas dojazdu do centrum Warszawy.

Poprawa stanu infrastruktury technicznej na terenie gminy dla rozwoju przedsiębiorczości, osadnictwa i rekreacji

Dla realizacji piątego celu strategicznego proponuje się zestaw mierników monitoringu wdrażania strategii rozwoju:

- środki wydane na uzbrojenie terenów inwestycyjnych,
- średni czas uzyskania pozwolenia na budowę,
- ilość porad udzielonych przez Gminne Centrum Informacji Gospodarczej,
- ilość podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy,
- roczna ilość osób osiedlających się na terenie gminy.
- ilość gospodarstw domowych przyłączonych do sieci gazowej,
- ilość gospodarstw przyłączonych do sieci wodociągowej,
- ilość gospodarstw przyłączonych do sieci kanalizacyjnej,
- ilość osób odwiedzających gminę w celach turystyczno – rekreacyjnych.

Promocja wizerunku gminy ukazująca jej atrakcje kulturowe i historyczne

Dla realizacji szóstego celu strategicznego proponuje się następujący zestaw mierników monitoringu wdrażania strategii rozwoju:

- procent wydatków budżetu gminy przeznaczonych na promocję,
- ilość wydarzeń kulturalno – sportowych o zasięgu ponadgminnym,
- łączny nakład druków promocji gospodarczej i turystycznej,
- procent budżetu przeznaczony na promocję inwestycyjną,
- ilość przestępstw na terenie gminy,

16. REKOMENDACJE *BALTYCKIEGO INSTYTUTU GMIN*

Analiza strategiczna istniejącego potencjału oraz sytuacji zewnętrznej Gminy Raszków wskazuje na konieczność utrwalenia charakteru gminy przyjaznej przedsiębiorczości i na uwzględniający w większym stopniu **rozwój funkcji osadniczej oraz rekreacyjno – turystycznej**.

Przekształcenia funkcjonalno – strukturalne w Raszkowie wymagają kompleksowych i konsekwentnych, wieloletnich działań. Zestaw takich działań przedstawiony jest w rozdziale „Cele strategiczne” oraz „Programy operacyjne”.

Jest niezwykle trudno zarekomendować kolejność działań, jakie powinna podjąć społeczność lokalna chcąc realizować strategię rozwoju. Trzeba pamiętać o kilkunastoletnim horyzoncie czasowym realizacji strategii, oraz o możliwościach finansowych i organizacyjnych gminy.

Wypada przyjąć tutaj założenie, że każda złotówka wydana przez samorząd terytorialny powinna generować co najmniej drugie tyle ze środków zewnętrznych, pomocowych oraz z obszaru partnerstwa publiczno – prywatnego.

Do działań akwizycji takich pieniędzy należałoby oddelegować kompetentną osobę. Decyzje realizacyjne strategii powinny zapadać w sposób bieżący w trakcie roku kalendarzowego, ale kulminacja przesądzeń związanych ze strategią będzie miała w sposób oczywisty miejsce podczas corocznych przesądzeń budżetowych gminy.

Wybór tematów do realizacji musi opierać się o dwa filary: pierwszy to możliwości finansowe, a drugi to efekt synergii. A mianowicie decyzja realizacyjna jednego z obszarów strategii powinna otwierać jak najwięcej następnych możliwości rozwoju. Zaleca się, aby równocześnie realizować cele średniookresowe z każdego zarysowanego priorytetu rozwojowego. Uzyskamy wtedy efekt równoważenia rozwoju gminy.

Krótko chcemy tutaj zasygnalizować działania jakie lokalna społeczność będzie musiała w najbliższej przyszłości podjąć z rozbiciem na n/w obszary aktywności :

1. Uwarunkowania społeczno – administracyjne.

Należy uświadamiać społeczności lokalnej nieuchronność i konieczność zmian, a także korzyści płynące z większego uświadomienia sobie istotnych funkcji gminy. Działania informacyjno – uświadamiające powinny zaczynać się już w szkołach, ale powinny objąć wszystkich mieszkańców. Należy informować o kierunkach przemian, ukazywać ich skutki oraz wskazywać działania. Jest to bardzo ważne zadanie dla samorządu lokalnego, gdyż nie zrozumienie działań samorządu prowadzi najczęściej do sprzeciwu i blokady działań. Zaleca się prowadzenie otwartej polityki informacyjnej drogą publikacji prasowych a najlepiej metodą spotkań informacyjnych z mieszkańcami.

Wielkim wyzwaniem dla społeczności lokalnej będą problemy edukacyjne. Usytuowanie szkoły średniej na terenie gminy, oraz sanacja sieci szkolnej wraz z podniesieniem poziomu nauczania i wdrożeniem edukacji dorosłych to główne zadania na najbliższe lata.

2. Podmiotowość mieszkańców gminy

Niezwykle istotną dla rozwoju gminy, oprócz aktywności samorządu terytorialnego, jest zaangażowanie mieszkańców i ich świadomość obywatelska. Tworzenie społeczeństwa obywatelskiego jest długotrwałym i złożonym procesem, który możemy obserwować w niektórych państwach o wysokim poziomie rozwoju cywilizacyjnego. Społeczeństwo obywatelskie to mieszkańcy świadomi swoich praw i obowiązków, aktywnie włączający się w rozwiązywanie wspólnych problemów nie czekające bezradnie na reakcję instytucji odpowiedzialnych za realizację określonych zadań.

Zadaniem gminy jest także pomoc w samoorganizacji społeczeństwa. Gmina powinna wspomagać tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych, integrować mieszkańców wokół wspólnych celów strategicznych, budować tożsamość lokalną i ściśle współpracować z mieszkańcami i ich organizacjami.

Dla realizacji tych zadań sugerujemy między innymi powołanie przy wójcie **Rady ds. Rozwoju Gminy**, która skupiać będzie grono osób opiniotwórczych i ważnych dla gminy niekoniecznie tu zamieszkałych.

Celowym wydaje się także powołanie **punktu informacji gospodarczej** dla lokalnych przedsiębiorców, który będzie zaopatrywał ich w niezbędne informacje gospodarcze.

3. Modernizacja infrastruktury technicznej.

Realizacja inwestycji infrastrukturalnych często obarczona jest myśleniem życzeniowym, że dobra infrastruktura automatycznie przełoży się na pojawienie się w gminie rzeszy inwestorów. Specjaliści zalecają w takich przypadkach podwójne powiązanie inwestycji infrastrukturalnych dla przemysłu z tymi dla mieszkańców oraz włączenie inwestorów do współfinansowania infrastruktury gminnej. Trzeba pamiętać, że często więcej dla inwestora znaczy dobra atmosfera w urzędzie gminy i życzliwy wójt niż cena nieruchomości.

Pamiętać jednak należy, że ważnym dla inwestorów wydaje się być przede wszystkim stan techniczny dróg i dbałość o środowisko przyrodnicze. Ostatnio publikowane badania preferencji inwestorów na ten aspekt właśnie wskazują.

4. Promocja gminy i budowanie nowego wizerunku.

Realizacja rozwoju gminy w założonych kierunkach wymaga skutecznej promocji własnej oferty. Dotyczy to zwłaszcza określenia terenów pod inwestycje produkcyjno-usługowe oraz promocji własnych atrakcji rekreacyjno – turystycznych..

Promocję inwestycyjną należy zorientować pod konkretne grupy potencjalnych inwestorów. Wymaga to profesjonalnego podejścia, kontaktów, konsekwentnego kreowania nowego wizerunku gminy. Wszystkie działania promocyjne powinny być realizowane pod hasłem, logo lub tytułem sztandarowej atrakcji.

W promocji takiej wielce pomocnym są imprezy o randze regionalnej lub ogólnokrajowej czy międzynarodowej. Wydaje się, iż funkcjonujące obecnie imprezy są ciągle zbyt mało spopularyzowane i brak jest jednego lub kilku ewidentnych wyróżników Raszyń na mapie województwa.

5. Finansowanie

Źródłami finansowania przedsięwzięć objętych strategią rozwoju będą: budżet gminy, dotacje zewnętrzne oraz środki pomocowe a także Unii Europejskiej. Najistotniejszym źródłem środków przy wspólnym działaniu z gminami, może być fundusz **Phare i SAPARD a także po wstąpieniu do UE fundusze strukturalne**. Ponadto należy zachęcać mieszkańców i przedsiębiorców do współpracy przy finansowaniu zadań publicznych gminy w drodze partnerstwa publiczno – prywatnego (służymy udanymi przykładami takich działań).

BIGmin służy także pomocą w wyszukiwaniu stosownych funduszy pomocowych, przedakcesyjnych i strukturalnych.

6. Organizacja realizacji strategii rozwoju.

Dla stwarzania odpowiedniego klimatu sprzyjającego realizacji prac objętych strategią rozwoju oraz rozwijania koncepcji zawartych w wizji rozwoju celowe jest powołanie **Zespołu Monitoringu Strategii**, składającego się z osób odpowiedzialnych za kontrolę wdrażania niniejszej strategii rozwoju.

W celu sprawnej realizacji strategii rozwoju gminy celowe jest dodatkowe opracowanie szczegółowych programów rozwoju przedsiębiorczości, turystyki, promocji gminy, lokalnej Agendy 21 itp.

Sugerujemy coroczną analizę możliwości budżetowych w zakresie realizacji poszczególnych celów długo- i średniookresowych strategii gminy oraz zrealizowanie zasady składania corocznych sprawozdań z realizacji strategii przez w/w zespół podczas uchwalania budżetu.

Lista programów operacyjnych – harmonogram prac

CEL STRATEGICZNY NR 1:

Wzrost jakości życia oraz aktywności mieszkańców Raszyna wraz z odzyskaniem tożsamości regionalnej

Lp.	Program operacyjny	Termin	Wykonawcy	Nakłady [tys. zł]	Źródło finansowania
1	3	4	5	6	7
1.1	Wykonanie projektu urządzeń małej architektury na terenie gminy	2003	Urząd Gminy		Budżet gminy
1.2	Opracowanie brakujących planów zagospodarowania przestrzennego	2004	Urząd Gminy		środki zewnętrzne Budżet Gminy
1.3	Powołanie zespołu do akwizycji środków Unii Europejskiej	2003	Urząd Gminy		Budżet gminy
1.4	Opracowanie i wdrożenie programu „Dialog ze społeczeństwem”	2003	Urząd Gminy		środki zewnętrzne
1.5	Powołanie gminnego forum dyskusyjnego	2003	Urząd Gminy		środki zewnętrzne
1.6	Podjęcie uchwały wspomagającej powstawanie inicjatyw intelektualnych mieszkańców gminy	2003	Urząd Gminy		środki zewnętrzne
1.7	Usytuowanie tzw. Kiosku informacyjnego w Urzędzie Gminy	2004	Urząd Gminy		środki zewnętrzne
1.8	Organizowanie posiedzeń Rady Gminy i Komisji w sołectwach	2003	Urząd Gminy		środki zewnętrzne
1.9	Wprowadzenie systemu monitoringu jednostek szkolnictwa i przeciwdziałania narkomanii	2003	Urząd Gminy		Budżet gminy
1.10	Wdrożenie programu prac interwencyjnych na terenie gminy	2003 -2004	Urząd Gminy		środki zewnętrzne Budżet gminy

Lista programów operacyjnych – harmonogram prac

CEL STRATEGICZNY NR 2:

Dostosowanie infrastruktury społecznej gminy do oczekiwań mieszkańców a w szczególności młodzieży

Lp.	Program operacyjny	Termin	Wykonawcy	Nakłady [tys. zł]	Źródło finansowania
1	3 Nawiązanie współpracy z gminą z obszaru Unii Europejskiej	4 2004	5 Urząd Gminy	6	7 Budżet gminy środki zewnętrzne
2.1	Uruchomienie gminnego punktu informacji o Unii Europejskiej	2003	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne
2.2	Utworzenie szkoły średniej w Raszynie	2004	Starostwo Powiatowe		Budżet powiatu Budżet państwa
2.3	Budowa sal gimnastycznych przy szkołach	2003 - 2008	Urząd Gminy Starostwo		Budżet gminy środki zewnętrzne
2.4	Budowa ogródka jordanowskiego	2003 - 2004	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne
2.5	Prywatyzacja ośrodków zdrowia	2004	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne
2.6	Budowa przedszkoli	2003 - 2005	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne
2.7	Budowa gminnych ośrodków kultury	2003 - 2005	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne
2.8	Budowa domu spokojnej starości	2007 - 2009	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne
2.9	Utworzenie tzw. „Uniwersytetu III wieku”	2003 - 2005	Inwestor prywatny		środki prywatne środki zewnętrzne
2.10	Organizacja biblioteki publicznej z czytelnią i dostępem do internetu	2003	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne
2.11	Opracowanie gminnego wzorca architektury zabudowy mieszkaniowej	2003	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne
2.12					

Lista programów operacyjnych – harmonogram prac

CEL STRATEGICZNY NR 3:

Wdrożenie europejskich norm rozwoju zrównoważonego (ekorozwoju) w gminie

Lp.	Program operacyjny	Termin	Wykonawcy	Nakłady [tys. zł]	Źródło finansowania
1	3	4	6	6	7
3.1	Likwidacja dzikich wysypisk śmieci	2003	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne
3.2	Opracowanie programu ochrony środowiska	2003 - 2005	Inwestor prywatny		Budżet gminy środki zewnętrzne
3.3	Wdrożenie gminnego systemu zbiórki i selekcji odpadów	2003 - 2007	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne
3.4	Opracowanie lokalnej AGENDY 21	2003	Urząd Gminy		Budżet gminy
3.5	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej	2003 - 2010	Urząd Gminy		Budżet gminy
3.6	Opracowanie programu estetyzacji gminy	2004	Urząd Gminy		Budżet gminy
3.7	Nawiązanie współpracy z samorządem Warszawy w obszarze ekologii	2003	Urząd Gminy		Budżet gminy
3.8	Cykliczne organizowanie konferencji o tematyce ekorozwoju	2003 - 2015	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne
3.9	Budowa lub rozbudowa oczyszczalni ścieków	2004 - 2008	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne
3.9	Organizacja studia telewizyj lokalnej w Raszynie	2004 - 2005	Inwestor prywatny		Środki zewnętrzne

Lista programów operacyjnych – harmonogram prac

CEL STRATEGICZNY NR 4:

Eliminowanie uciążliwości komunikacyjnych na terenie gminy

Lp.	Program operacyjny	Termin	Wykonawcy	Nakłady [tys. zł]	Źródło finansowania
1	3	4	5	6	7
4.1	Uaktualnienie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy	2003	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne
4.2	Modernizacja gminnej sieci drogowej	2003 -2015	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne
4.3	Budowa obwodnicy A2	2007-2010	GDDP Warszawa		środki zewnętrzne
4.4	Budowa trasy N – S (Warszawa Kraków)	2010-2012	GDDP Warszawa		środki zewnętrzne
4.5	Budowa połączenia drogowego Salomea - Wolica	2008-2010	GDDP Warszawa		środki zewnętrzne
4.6	Budowa linii metra do Raszyna	2017-2020	GDDP Warszawa		środki zewnętrzne
4.7	Budowa osłon dźwiękowych wzdłuż dróg krajowych	2007-2010	GDDP Warszawa		Środki prywatne środki zewnętrzne
4.8	Budowa połączenia tramwajowego do Raszyna	2015-2017	GDDP Warszawa		Środki prywatne środki zewnętrzne
4.9	Wypracowanie programu zwiększenia bezpieczeństwa ruchu ulicznego na terenie gminy	2003 -2004	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne

Lista programów operacyjnych – harmonogram prac

CEL STRATEGICZNY NR 5:

Poprawa stanu infrastruktury technicznej na terenie gminy dla rozwoju przedsiębiorczości, osadnictwa i rekreacji

Lp.	Program operacyjny	Termin	Wykonawcy	Nakłady [tys. zł]	Źródło finansowania
1	3	4	5	6	7
5.1	Rozbudowa sieci wodociągowej	2004 - 2008	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne
5.2	Zakończenie telefonizacji gminy szczególnie na nowych osiedlach	2003-2006	TP S.A.		Środki prywatne
5.3	Modernizacja sieci energetycznej na terenie gminy	2004-2007	Zakład Energet.		Środki prywatne
5.4	Opracowanie programu rozwoju turystyki	2003	Urząd Gminy		Środki prywatne
5.5	Opracowanie koncepcji ścieżek rowerowych i pieszych na terenie gminy	2004	Urząd Gminy		Budżet gminy
5.6	Wprowadzenie na poziomie powiatu funduszu poręczeń kredytowych	2004	Starostwo		Budżet gminy środki zewnętrzne
5.7	Opracowanie programu rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości [MSP] w gminie	2003	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne
5.8	Opracowanie programu rozwoju osadnictwa w gminie	2003	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne
5.9	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych	2003 – 2010	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne
5.10	Powołanie Gminnego Ośrodka Informacji Gospodarczej w Urzędzie Gminy	2002	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne
5.11	Powołanie samorządu gospodarczego firm z terenu gminy	2003	przedsiębiorstwa		Środki prywatne
5.12	Organizacja i budowa targowiska w gminie	2005 - 2007	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne

Lista programów operacyjnych – harmonogram prac

CEL STRATEGICZNY NR 6:

Promocja wizerunku gminy ukazująca jej atrakcje kulturowe i historyczne

Lp.	Program operacyjny	Termin	Wykonawcy	Nakłady [tys. zł]	Źródło finansowania
1	3 Opracowanie programu promocji gminy	4 2004	5 Urząd Gminy	6 6	7 Budżet gminy środki zewnętrzne
6.1	Powołanie „Muzeum Bitwy Raszyńskiej”	2004	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne
6.2	Wybudowanie rotundy z panoramą Bitwy pod Raszynem	2006 -2008	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne
6.3	Zakup makiety Bitwy pod Raszynem	2004	Urząd Gminy		środki zewnętrzne
6.4	Powołanie przy wójcie gminy Rady Rozwoju Gminy Raszyn	2003	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne
6.5	Przejęcie przez Gminę Raszyn stawów Puchalskiego	2004	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne
6.6	Zorganizowanie konkursów promujących historie i tradycję gminy	Corocznie od 2003	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne
6.7	Odrestaurowanie zabytków na terenie gminy	2005 -2010	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne
6.8	Opracowanie koncepcji i zagospodarowanie wyrobisk i stawów Raszyńskich	2005 -2007	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne
6.9	Odbudowa parku	2005 -2008	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne
6.10	Certyfikacja ISO Urzędu Gminy	2004 -2007	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne
6.11	Budowa pomnika Godebskiego	2007 -2010	Urząd Gminy		Budżet gminy środki zewnętrzne
6.12					

WYNIKI PRAC

SEMINARIUM DIAGNOSTYCZNO – PROJEKTOWE nt. „Strategia Rozwoju Gminy Raszyn do 2020 roku” Raszyn, sierpień 2002 r.

18.1 IDENTYFIKACJA POJĘCIA „GMINA”

Diagnoza problemów rozwojowych gminy zapoczątkowana została plenarną dyskusją nad istotą pojęcia „gmina”.

Uczestnicy seminarium stwierdzili, że gmina to:

1. mała ojczyzna
2. teren, ludzie i wspólne interesy
3. rozwój gospodarczy, sportowy i kulturalny
4. infrastruktura
5. potrzeby mieszkańców
6. religia
7. tradycja
8. finanse gminy
9. bogactwa naturalne na terenie gminy
10. środowisko naturalne
11. kultura
12. Urząd Gminy, zarządzanie gminą, radni
13. uwarunkowania geograficzne
14. mieszkańcy określonego terytorium
15. miejsce pracy
16. rolnictwo
17. przedsiębiorczość, rzemiosło, handel, usługi
18. administrowanie danym terenem
19. ochrona środowiska
20. ochrona zdrowia
21. edukacja, nauka
22. służba społeczeństwu
23. planowanie przestrzenne
24. samorządność

18.2 OKREŚLENIE GŁÓWNYCH PROBLEMÓW ROZWOJOWYCH GMINY

1. drogi, aleja Krakowska, natężenie ruchu
2. podzielenie Raszyna przez drogę krajową
3. wodociągi, kanalizacja – braki w części gminy
4. zły stan dróg lokalnych – brak dróg
5. ratowanie zabytków – zły stan obiektów zabytkowych
6. niedostatki bazy rekreacyjnej
7. wychowanie dzieci i młodzieży – sport i rekreacja
8. niedostatek bazy kulturalnej
9. zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży
10. wzrost przestępczości
11. wykorzystanie terenów Chronionego Krajobrazu
12. brak poczucia tożsamości mieszkańców gminy
13. zapomniane ślady historii – wymazanie historii lat okupacji niemieckiej
14. supermakety
15. hałas – lotnisko, drogi, urbanizacja gminy
16. nierozwiązany problem gospodarki śmieciami
17. niedostatek specjalistów w Ośrodku Zdrowia
18. zróżnicowanie poziomu życia mieszkańców – rolnicy
19. komunikacja – złe połączenia z powiatem
20. komunikacja – utrudnienia w godzinach szczytu
21. zwiększenie miejsc rekreacyjnych – młodzież
22. niedoinwestowanie służby zdrowia
23. brak placów zabaw, parków, ścieżek rowerowych
24. brak budownictwa socjalnego

18.3 WIZJA GMINY RASZKÓW W 2020 ROKU

Zespół 1

Liczba ludności – 30.000 mieszkańców

wykształcenie od przedszkola [część prywatnych], poprzez gminne szkoły podstawowe, gimnazjum, liceum, po szkołę wyższą, aktywność społeczeństwa na poziomie europejskim

Stan środowiska – udostępnienie środowiska przyrodniczego

- ❖ opracowanie koncepcji terenów rekreacyjnych na bazie rezerwatu, parku, terenów pradoliny Raszkówny, terenów sportowych [ew. aqua park]
- ❖ zaostrzenie przestrzegania ustaw o gospodarce odpadami [segregacja śmieci]

Stan rolnictwa – rolnictwo tradycyjne – „0”

- ❖ przetwórstwo rolno-spożywcze
- ❖ szczytkowe rolnictwo specjalistyczne

Problemy społeczne –

- ❖ poszerzenie bazy opieki zdrowotnej [dodatkowy ośrodek zdrowia, prywatny szpital, dom starców]
- ❖ utworzenie dwóch posterunków policji [Janki, Dawidy]
- ❖ Dom Kultury, ogródki Jordanowskie, przynajmniej jeden kompleks boisk sportowych, w każdej wsi boisko

Lokalne finanse – zadawalający – wzrastający budżet, fundusze z Unii Europejskiej (dotacje – programy, przyciąganie kapitału z zewnątrz),

Dochody mieszkańców –

- ❖ praca na terenie gminy – 80%

Infrastruktura –

- ❖ metro do centrum Janek
- ❖ obwodnica zachodnia i wschodnia
- ❖ wodociągi i kanalizacja – 100%
- ❖ oczyszczalnie – 8 szt.

Kierunki dalszego rozwoju – nowoczesna gmina z centrami handlowymi w obszarach przewidzianych w planach

Zespół 2

RASZYN – MIASTO OGRÓD

Liczba ludności – minimum 25 tysięcy mieszkańców

- ❖ wykształcenie – średnia europejska
- ❖ aktywność: handel, różnorodne usługi [kultura, basen, sport, turystyka]

Stan środowiska – 100% odpadów zagospodarowanych [recykling]

- ❖ spalarnia śmieci – najnowocześniejsza technologia

Stan rolnictwa – spadek w rolnictwie ilości gospodarstw o 50%

Problemy społeczne –

- ❖ szkoła średnia publiczna
- ❖ szkoła wyższa prywatna
- ❖ wymiana młodzieży pomiędzy szkołami [Austria, Europa]
- ❖ odrestaurowanie zabytków na terenie gminy
- ❖ stworzenie Muzeum – Bitwy Raszynskiej
- ❖ publiczna służba zdrowia + zabezpieczenie podstawowej opieki zdrowotnej [lekarz rodzinny]
- ❖ sprywatyzowana podstawowa służba zdrowia
- ❖ Dom Kultury – Centrum Multimedialne [internet]
- ❖ pole golfowe, ośrodek sportowy, siłownia, tenis, itd.
- ❖ przestępczość:
 - szeryf wybierany w bezpośrednich wyborach
 - zwiększenie liczby funkcjonariuszy policji
 - powołanie straży miejskiej
 - zaplecze techniczne

Lokalne finanse – płatnik netto do budżety Unii Europejskiej

Dochody mieszkańców –

- ❖ działalność gospodarcza [handel, usługi, produkcja]
- ❖ praca w strukturach samorządowych
- ❖ praca w Warszawie

Infrastruktura –

- ❖ Aleja Krakowska trasą podziemną
- ❖ Aleja Krakowska deptakiem rekreacyjno – handlowym
- ❖ stacja metra w Jankach – Plac Szwedzki
- ❖ obwodnica Salomea – Janki [tranzyt TIR-rów]
- ❖ zwodociągowanie gminy w 100%
- ❖ kanalizacja – Raszyn, Rybie, Janki, Grocholice, Falenty, Jaworowa, Sękocin, Dawidy
- ❖ budowa i modernizacja dróg na terenie gminy w 100%
- ❖ Raszyn – miasto ogród, zieleni, parki, ogrody

Kierunki dalszego rozwoju – gmina nowoczesna, turystyczna dbająca o tradycje

Zespół 3

- ❖ 35 – 50 tysięcy mieszkańców, wykształcenie minimum średnie, wysoka aktywność społeczna
- ❖ budowa obwodnicy, rozbudowa i modernizacja dróg lokalnych, połączenie Alei Krakowskiej z Puławską
- ❖ kompletne uzbrojenie terenu całej gminy – wodociągi, kanalizacja, gazyfikacja, energetyka
- ❖ całkowite zlikwidowanie bezrobocia i stworzenie miejsc pracy dla napływowej ludności
- ❖ rozbudowa terenów przeznaczonych pod zabudowę usługowo – handlowo – magazynowo o produkcyjną
- ❖ budowa osiedli mieszkaniowych na terenie całej gminy
- ❖ kilka Ośrodków Kultury na terenie gminy
- ❖ liceum
- ❖ stworzenie kompleksu rekreacyjno – sportowego przy basenie wraz z obiektami towarzyszącymi – aqua park, ścieżki rowerowe, edukacyjne
- ❖ zmiany w strukturze własności rolnej – dwa specjalistyczne gospodarstwa rolne
- ❖ maksymalne wykorzystanie funduszy strukturalnych Unii Europejskiej
- ❖ wraz z rozwojem przedsiębiorstw i przedsiębiorczości, wykluczeniem bezrobocia nastąpi wzrost dochodów gminy
- ❖ ukierunkowanie rozwoju gminy na wypoczynek i rekreację poprzez stworzenie bazy turystyczno – wypoczynkowej dla mieszkańców gminy i zaplecze dla Warszawy
- ❖ wykorzystanie naturalnych wyrobisk i stawów [Raszyńskich] dla wypoczynku i rekreacji
- ❖ zorganizowanie komunikacji szynowej [szybki tramwaj] wraz z miejscami parkingowymi [metro] – Janki, Falenty
- ❖ zorganizowanie z Austrii wizytówki wyjazdowej do Raszyna
- ❖ całkowite rozwiązanie problemów odpadów komunalnych
- ❖ elitarna szkoła podstawowa i budowa nowych przedszkoli [dwóch]
- ❖ rozwój opieki medycznej – podstawowa, specjalistyczna, szpitalna

Zespół 4

Liczba ludności – około 30 tysięcy mieszkańców

- ❖ wykształcenie średnie i wyższe – 85% mieszkańców
- ❖ aktywność zawodowo w kierunku MSP

Stan środowiska –

- ❖ kanalizacja – 100%
- ❖ segregacja odpadów komunalnych – 100%
- ❖ pełna świadomość ekologiczna mieszkańców od przedszkola po emerytów
- ❖ pełne zachowanie rejonów krajobrazu chronionego
- ❖ pogłębianie edukacji ekologicznej poprzez wykorzystanie rekreacyjno – wypoczynkowego zachowania społeczeństwa

Stan rolnictwa – duże, specjalistyczne gospodarstwa rolne, gospodarstwa agroturystyczne [wypoczynek weekendowy]

Problemy społeczne – stan samowystarczalności gminy na europejskim poziomie w zakresie prezentowanych zagadnień

Lokalne finanse – według modelu duńskiego

- ❖ pełne wykorzystanie funduszy Unii Europejskiej

Dochody mieszkańców –

- ❖ przewaga MSP
- ❖ jednostki budżetowe
- ❖ duży zakład produkcyjny
- ❖ zakład przetwórstwa rolno – spożywczego [wszystko zgodnie z normami ekologicznymi]
- ❖ stan bezrobocia bliski „0”

Infrastruktura – 100% infrastruktury technicznej dostosowanej do rozwoju gminy i zgodnej ze standardami Unii Europejskiej, szybki tramwaj i metro

Kierunki dalszego rozwoju – Gmina o charakterze nowoczesnym o profilu rekreacyjno – wypoczynkowym i elementami turystyki

18.4 OCENA POTENCJAŁU GMINY – SILNE I SŁABE STRONY

Wyniki głosowań (waga problemu) uwidoczniiono w postaci procentowej)

ATUTY GMINY

- ❖ gospodarka, MSP, rzemiosło, handel, centrum handlowe, tereny pod inwestycje – 15
- ❖ potencjał ludzki, przedsiębiorczość mieszkańców, wykształcenie – 11
- ❖ skuteczność działania samorządu, stabilny program działania – 11
- ❖ położenie blisko Warszawy, lotniska, dobry układ komunikacyjny – 8
- ❖ plan zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań – 7
- ❖ poziom infrastruktury technicznej, woda, kanalizacja, gaz, energia elektryczna, telefony, basen, gimnazjum – 6
- ❖ stan środowiska przyrodniczego, naturalnego, rezerваты przyrody, ochrona środowiska – 4
- ❖ promocja gminy – 3
- ❖ infrastruktura społeczna, kulturalna i sportowa, szkolnictwo, opieka zdrowotna i społeczna – 3
- ❖ wartość historyczna, zabytki – 2
- ❖ stan bezpieczeństwa – 1
- ❖ inwestycje zagraniczne na terenie gminy – 1

SŁABOŚCI GMINY

- ❖ komunikacja, korki, brak dróg, chodników, stan dróg, brak obwodnic, Al. Krakowska, wąskie gardło wylotowe, podział gminy na dwie części – **19**
- ❖ brak infrastruktury technicznej, kanalizacji, wody, oczyszczalni, energii, dostępu do internetu – **12**
- ❖ administracja, obsługa ludności, zarząd, niekompetencja radnych, gaśnięcie samorządności, brak systemu kontroli – **8**
- ❖ środowisko naturalne, zagrożenia ekologiczne, ochrona środowiska, rolnictwo, agroturystyka – **7**
- ❖ zagospodarowanie przestrzenne, brak propozycji mądrego rozwoju gminy, brak gruntów gminnych, terenów pod inwestycje – **7**
- ❖ tereny rekreacyjno – sportowe, ścieżki rowerowe, estetyka Austerii, estetyka gminy, brak parku, dostępu do krajobrazu chronionego – **6**
- ❖ bezpieczeństwo ludzi i mienia, zmiany w policji, tolerancja zła przez mieszkańców – **6**
- ❖ brak integracji mieszkańców, zepchnięta na margines młodzież – **4**
- ❖ rzemiosło, rozwój gospodarczy – **2**
- ❖ brak współpracy gminy z władzami Warszawy – **1**

SZANSE ROZWOJU GMINY

- ❖ położenie geograficzne regionu – 12
- ❖ koniunktura gospodarcza w regionie – 10
- ❖ atrakcyjność inwestycyjna, osadnicza, turystyczna regionu – 9
- ❖ dobry układ metropolitarny z Warszawą – 6
- ❖ kontakty międzyregionalne i międzynarodowe regionu – 4
- ❖ warunki przyrodnicze regionu, środowisko naturalne, ochrona środowiska – 4
- ❖ współpraca z gminami w zakresie infrastruktury technicznej [oczyszczalnia], strefa wokół lotniska – 3
- ❖ akcesja do Unii Europejskiej – 3
- ❖ instytucje finansowe w regionie – 2
- ❖ przewidywane zmiany prawa i zasad działania – 1
- ❖ procesy demograficzne w regionie – 1

ZAGROŻENIA ROZWOJU GMINY

- ❖ koniunktura gospodarcza w regionie, instytucje finansowe – 8
- ❖ przewidywane zmiany prawa – 7
- ❖ stan środowiska naturalnego w regionie – 7
- ❖ atrakcyjność inwestycyjna regionu – 4
- ❖ procesy demograficzne w regionie – 3
- ❖ zagrożenia komunikacyjne w regionie, zagrożenia spalinami, zły stan dróg, lotnisko – 8
- ❖ położenie geograficzne regionu – 4
- ❖ akcesja do Unii Europejskiej – 2
- ❖ ograniczenia finansowe, ustawowe i państwowe – 3
- ❖ stan infrastruktury technicznej w regionie – 1
- ❖ zapaść i recesja gospodarcza kraju – 1
- ❖ brak integracji mieszkańców w regionie – 1
- ❖ brak bezpieczeństwa w regionie, zorganizowane grupy przestępcze – 1
- ❖ brak porozumienia, integracji między gminami, powiatem – 5
- ❖ korupcja – 1
- ❖ napływ inwestycji zagranicznych kosztem własnych – 1
- ❖ rozszerzenie granic Warszawy – 2
- ❖ zaśmiecenie terenów leśnych w regionie – 1

18.5 CELE STRATEGICZNE

WZMACNIANIE ATUTÓW

poprzez:

- ❖ dokończenie planów zagospodarowanie przestrzennego i korekta studium uwarunkowań
- ❖ zamrożenie terenów dla potomnych i ich zrównoważonego rozwoju
- ❖ rozwój oświaty i infrastruktury
- ❖ zwiększenie więzi społecznych i odpowiedzialności mieszkańców
- ❖ zakończenie budowy wodociągów i kanalizacji, rozwój i modernizacja sieci energetycznej, telefonicznej i komunikacyjnej
- ❖ wspólne z Warszawą rozwiązanie problemów komunikacyjnych [drogi]
- ❖ udostępnienie środowiska przyrodniczego pod rekreację i wypoczynek dla mieszkańców Warszawy
- ❖ udostępnienie środowiska przyrodniczego, realizacja projektu terenów rekreacyjno – wypoczynkowych, mała infrastruktura, wykorzystanie Stawu Puchalskiego, źródlisk, pradoliny Raszynki, doliny Raszynki do Dawid
- ❖ budowa rotundy z panoramą bitwy pod Raszynem, kompleks hotelowy, Polska w miniaturze, rekonstrukcja zabytków

ELIMINOWANIE SŁABOŚCI

poprzez:

- ❖ wybudowanie obwodnicy [A2]
- ❖ budowę połączenia Salomea – Wolica
- ❖ budowę trasy N –S [Warszawa – Kraków]
- ❖ wprowadzenie w/w elementów do planu zagospodarowania przestrzennego i do realizacji przez Państwo
- ❖ wybudowanie kanalizacji na terenie całej gminy
- ❖ usprawnienie pracy samorządu lokalnego i powiatowego
- ❖ wymuszenie przestrzegania przepisów ochrony środowiska i czystości na terenie gminy
- ❖ estetyzację miejsc publicznych [zieleni, parki, chodniki]
- ❖ opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego
- ❖ sprawniejszą policję wzmocnioną strażą miejską
- ❖ wybudowanie parku
- ❖ przejęcie Stawów Puchalskiego

WYKORZYSTYWANIE SZANS

poprzez:

- ❖ promocję atrakcyjności inwestycyjnej, osadniczej i rekreacyjno – turystycznej gminy,
- ❖ opracowanie logo, znaku reklamującego Raszyn
- ❖ uporządkowanie i rozszerzenie informacji komunikacyjnej
- ❖ uzbrojenie terenów inwestycyjnych
- ❖ nawiązanie i utrzymanie kontaktów regionalnych i międzynarodowych [przynależność do związków gmin, bliźniaczych gmin, współpraca z organizacjami pozarządowymi]
- ❖ stworzenie Lokalnego Funduszu Poręczeń Kredytowych
- ❖ utworzenie punktów informacji gospodarczej i turystycznej
- ❖ rozwój infrastruktury turystycznej w oparciu o zasoby środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego
- ❖ tworzenie lobbingu – finansowego i projektów zmian ustawowych
- ❖ nawiązanie i utrzymanie współpracy z Warszawą

PRZECIWDZIAŁANIE ZAGROŻENIOM

poprzez:

- ❖ stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości lokalnej
- ❖ zaangażowanie banków i instytucji finansowych do pomocy MSP w inwestowaniu
- ❖ stworzenie lobbingu dla samorządu
- ❖ pomoc w tworzeniu organizacji pozarządowych [NGO] na terenie gminy
- ❖ opiniowanie projektów ustaw przez organizacje pozarządowe [NGO] – kreowanie społeczeństwa obywatelskiego
- ❖ budowa autostrad, obwodnic, parkingów m.in. wielopoziomowych, metra, szybkiego tramwaju, budowa i modernizacja sieci dróg lokalnych i chodników
- ❖ powołanie związków celowych z sąsiednimi gminami [ochrona środowiska, budowa wspólnej spalarni śmieci, uświadamianie ekologiczne społeczeństwa, bezpieczeństwo]
- ❖ działania integrujące społeczeństwo Gminy Raszyn
- ❖ wspieranie inwestorów lokalnych i zagranicznych
- ❖ skuteczne przeciwdziałanie rozwijającej się przestępczości zorganizowanej
- ❖ stworzenie wyspecjalizowanej grupy odpowiedzialnej za składanie wniosków o ośrodki Unii Europejskiej
- ❖ stworzenie systemu informacji i szkolenia o korzyściach z przynależności do Unii Europejskiej
- ❖ zakończenie szczegółowych planów zagospodarowania przestrzennego

18.6 MISJA GMINY

**KSZTAŁTOWANIE GMINY RASZYN
JAKO MIEJSCA PRZYJAZNEGO MIESZKAŃCOM I PRZYJEZDNYM,
O SILNYM SEKTORZE MSP,
BUDUJĄCA AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE,
DBAJĄCEJ O ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE
WYKORZYSTAJĄCEJ POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE I HISTORIĘ**

**RASZYN
TO GMINA SPRZYJAJĄCA INICJATYWOM
BIZNESOWYM, OŚWIATOWYM I REKREACYJNYM,
BUDUJĄCA AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE,
SPRAWNIE REALIZUJĄCA WYZWANIA INFRASTRUKTURALNE**

**RASZYN
TO NOWOCZESNA PODWARSZAWSKA GMINA
PRZYJAZNA OSADNICTWU, PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I REKREACJI,
DOBRZE WSPÓŁPRACUJĄCA Z OŚCIENNYMI GMINAMI I REGIONAMI,
WYKORZYSTUJĄCA TRADYCJĘ I HISTORIĘ DLA SWOJEGO ROZWOJU**

18.7 HASŁA PROMUJĄCE RASZYN

- Raszyn z życzliwością wita gości: życzymy udanych zakupów i miłego pobytu na terenie gminy.
- Tworzymy dobre klimaty •Raszyn•
- Dobre miejsce dla Ciebie – RASZYN
- Droga do Europy prowadzi przez Raszyn [Jacek Grajewski]
- Droga przez Raszyn – Drogą do Europy [Jacek Grajewski]
- Warszawie do Unii Europejskiej najbliżej przez Raszyn
- Raszyn – gmina solidarna i przyjazna
- Nie musimy iść do Europy, Europa przyszła do nas
- IKEA, GEANT, FESTO, w Gminie Raszyn
- W Raszynie się darzy, każdy o nim marzy
- Warto tutaj żyć
Warto tutaj być
Warto zawsze bo Raszyn – to jest to!
Czuwają historii wieki
I dłoń Bożej opieki
- Stabilność
 Pewność
 Kontynuacja
- Stabilność rządzących, kontynuacja programu rozwoju gminy
- Raszyn – tradycja i nowoczesność
- Nie zapomnij o bitwie pod Raszynem
- Zabytki Raszyna wołają o zadbanie
- 1809 –2020
Dziś w Raszynie nikt nie zginie
- Zapraszamy do Raszyna to zielone płuca Warszawy
- Gmina Raszyn żegna i życzy dalszej szczęśliwej drogi
- Raszyński Styl

ZAŁĄCZNIKI

INSTYTUCJE UNII EUROPEJSKIEJ

KOMISJA EUROPEJSKA

Jest to organ wykonawczy UE składający się z 20 komisarzy. Komisja proponuje akty wykonawcze, wydaje samodzielne akty prawne, czuwa nad przestrzeganiem prawa, zarządza budżetem i funduszami strukturalnymi.

RADA EUROPEJSKA

Są to spotkania szefów państw i rządów krajów członkowskich UE. Rada wytycza kierunki polityki UE, rozwiązuje problemy sporne.

RADA UNII EUROPEJSKIEJ

Są to spotkania ministrów poszczególnych resortów każdego z państw członkowskich UE. Rada pełni funkcję organu decyzyjnego i prawodawczego.

PARLAMENT EUROPEJSKI

Składa się z 626 deputowanych, posiada funkcje uchwałodawczą i kontrolną wobec władzy wykonawczej.

TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI

Jest to organ orzekający UE. Dokonuje wykładni prawa europejskiego i interpretacji traktatów. Składa się z 15 sędziów mianowanych przez państwa członkowskie.

KOMITET REGIONÓW

Jest organem doradczym, który umożliwia regionom i społecznościom lokalnym udział w opracowywaniu i wdrażaniu polityki UE. Składa się z 222 przedstawicieli społeczności regionalnych (mianowanych przez Radę UE).

KOMITET EKONOMICZNO – SPOŁECZNY

Organ doradczy, którego zadaniem jest wyrażanie opinii na temat polityki gospodarczej i społecznej. Składa się z 222 przedstawicieli życia gospodarczego i społecznego państw członkowskich mianowanych przez Radę UE).

TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY

Jest organem kontroli finansowej, składa się z 15 członków. Trybunał bada legalność przychodów i rozchodów Wspólnot, bada sposób zarządzania finansami, opracowuje coroczny raport z wykonania budżetu przez Komisję Europejską.

POLITYKA REGIONALNA UNII EUROPEJSKIEJ – to proces mający na celu zmniejszenie dysproporcji w rozwoju pomiędzy poszczególnymi obszarami.

Podstawowymi instrumentami pomocy w ramach polityki regionalnej są **Fundusze Strukturalne**.

Poza tym funkcjonuje również **Fundusz Spójności**, czasowy instrument, który ma pomóc przy realizacji największych inwestycji w najuboższych krajach UE.

Cztery fundusze strukturalne:

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej,
- Finansowy Instrument Ukierunkowania Rybołówstwa,
- Europejski Fundusz Społeczny.

Trzy cele, na które kierowane są środki z funduszy:

- CEL 1 – regiony upośledzone gospodarczo – poniżej 75% PKB na mieszkańca, ,
- CEL 2 – regiony w trakcie restrukturyzacji,
- CEL 3 – rozwój zatrudnienia i zasobów ludzkich.

Dwie różne grupy instrumentów:

- programy krajowe – 94% środków funduszy strukturalnych,
- inicjatywy wspólnotowe – 6% środków funduszy strukturalnych.

OBECNE CELE WSPÓLNEJ POLITYKI ROLNEJ:

- 1. Podnoszenie produktywności rolnictwa poprzez wprowadzanie postępu technicznego, racjonalizację produkcji i optymalne zastosowanie czynników produkcji a zwłaszcza siły roboczej.**
- 2. Zapewnienie ludności rolniczej odpowiedniego standardu życia poprzez powiększenie dochodu osób żyjących z rolnictwa.**
- 3. Zapewnienie zaopatrzenia ludności w produkty rolne, umożliwienie konsumentom kupna produktów rolnych po rozsądnych cenach oraz ogólna stabilizację rynku rolnego i żywności.**

ZASADY WSPÓLNEJ POLITYKI ROLNEJ:

- 1. Zasada jednolitości rynku** - oznacza swobodny przepływ towarów, jednakowe ceny skupu interwencyjnego głównych produktów rolnych, jednolitą zasadę regulacji rynku rolnego, wspólne reguły handlu z rynkami trzecimi.
- 2. Zasada preferencji Wspólnoty** – oznacza pierwszeństwo zbytu produktów rolnych państw członkowskich i rozbudowany system ochrony przed importem.
- 3. Zasada solidarności finansowej** – polega na wspólnym ponoszeniu kosztów WPR przez wszystkie państwa członkowskie, bez względu na terytorialny i rzeczowy aspekt wykorzystania środków.
- 4. Zasada współodpowiedzialności producentów** – oznacza, że we Wspólnocie zostały przyjęte maksymalne progi produkcyjne, dla których cena została zagwarantowana, natomiast skutki ich przekroczenia w postaci obniżki cen są przenoszone na producentów.

Wspólna Polityka Rolna jest finansowana z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnych (FEOGA).

Wydatki na realizację WPR stanowią ponad 40% budżetu Unii Europejskiej i przekraczają obecnie 40 mld. euro rocznie.

POLITYKA UNII EUROPEJSKIEJ WOBEC MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORCÓW

W czerwcu 2000 r. na spotkaniu Rady Europejskiej w Portugalii przyjęto dokument pn. **Europejska Karta Małych Przedsiębiorstw**, która określa zasady polityki UE wobec tego sektora.

Dziesięć głównych kierunków planowanych działań:

- rozwój edukacji i szkoleń z zakresu przedsiębiorczości,
- tańszy i szybszy proces rejestracji firm,
- uproszczenie regulacji prawnych,
- rozwój kształcenia zawodowego i ustawicznego,
- poprawa dostępności usług elektronicznych,
- polepszenie funkcjonowania firm na jednolitym rynku UE,
- uproszczenie systemu podatkowego i poprawa dostępu do finansowania,
- poprawa systemu dostępu do nowych technologii,
- promocja skuteczności przykładów e-biznesu i wysokiej jakości systemów wspierania firm,
- lepsza reprezentacja interesów przedsiębiorców na szczeblu krajowym i unijnym.

FUNDUSZE STRUKTURALNE UNII EUROPEJSKIEJ W LATACH 2000 – 2006

Zadania finansowane	Środki w mln Euro	Środki w %
Wsparcie rozwoju i dostosowań strukturalnych regionów zacofanych	125.910	69,7
Spółeczna i ekonomiczna konwersja obszarów dotkniętych trudnościami strukturalnymi (regiony przemysłowe, wiejskie, miejskie lub związane z rybołówstwem)	22.500	11,5
Wsparcie adaptacji i modernizacji polityki edukacji, szkoleń i zatrudnienia	24.050	12,3
Inicjatywy wspólnoty	10.400	5,35
Szkolenia i doradztwo związane z przygotowaniem i wdrożeniem programów	1.300	0,65
Rezerwa	0,850	0,50
RAZEM	195.010	100
Środki zarezerwowane w budżecie UE dla 15 krajów kandydujących, dostępne po przyjęciu do Unii Europejskiej w latach 2002 - 2006	45.390	
Fundusz Spójności na rzecz transeuropejskich sieci transportowych i ochrony środowiska	18.000	
Środki przedakcesyjne (PHARE, ISPA, SAPARD)	6.300	

Zasady działania funduszy strukturalnych:

**KONCENTRACJA, PROGRAMOWANIE,
PARTNERSTWO, DODATKOWOŚĆ.**

NARODOWY PLAN ROZWOJU (osie rozwojowe)

1. Oś rozwoju - Wspieranie konkurencyjności przedsiębiorstw, poprzez

- zwiększenie poziomu inwestycji,
- poprawę produktywności,
- zwiększenie eksportu i kooperacji międzynarodowej,
- zwiększenie zatrudnienia,
- osiągnięcie standardów UE w zakresie ochrony środowiska,
- pełniejszego wykorzystania szans na jednolitym rynku europejskim,
- adaptację do działania w warunkach gospodarki opartej na wiedzy.

2. Oś rozwoju - Rozwój zasobów ludzkich i zatrudnienia, poprzez

- zwiększenie poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych przez młodzież i dorosłych,
- podwyższanie efektywności i jakości działania systemu edukacji i kształcenia ustawicznego,
- podwyższanie skuteczności funkcjonowania instytucji i instrumentów rynku pracy,
- wspomaganie tworzenia nowych przedsiębiorstw i adaptacji kadr istniejących do funkcjonowania na jednolitym rynku europejskim, w tym w szczególności tych, które wykazują największy potencjał rozwojowy także w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy.
- poprawę możliwości bycia zatrudnionym i utrzymania zatrudnienia poprzez rozwój jakości zasobów ludzkich,
- rozwój przedsiębiorczości,
- poprawę zdolności adaptacyjnych przedsiębiorstw i ich pracowników do warunków zmieniającego się rynku,
- wzmocnienie polityki równości szans.

3. Oś rozwoju - Tworzenie warunków dla zwiększania poziomu inwestycji, promowanie zrównoważonego rozwoju i spójności przestrzennej, poprzez

- kontynuację rozpoczętych w okresie przedakcesyjnym inwestycji w modernizację oraz rozbudowę sieci drogowej oraz kolejowej w paneuropejskich korytarzach transportowych i pozostałej sieci TINA,
- poprawę inwestycji na drogach i liniach kolejowych o krajowym znaczeniu, zapewniających poprawę jakości obsługi ruchu pomiędzy dużymi aglomeracjami miejskimi oraz zapobiegającym peryferyzacji obszarów położonych na wschodzie Polski,
- poprawę infrastruktury portów lotniczych, w celu sprostania standardom ruchu międzykontynentalnego w głównych portach (Warszawa, Gdańsk, Kraków i Katowice),
- rozbudowę infrastruktury portów morskich w celu poprawy ich dostępności od strony lądu i morza oraz utworzeniu przeładunkowych terminali kontenerowych i promowych, a także centrów logistycznych w ich pobliżu.

NARODOWY PLAN ROZWOJU (osie rozwojowe)

4. Oś rozwoju – Przekształcenia strukturalne w rolnictwie i rybołówstwie, rozwój obszarów wiejskich, poprzez

- podniesienie konkurencyjności i dochodowości gospodarstw rolnych (obok rozwiązań z zakresu Wspólnej Polityki Rolnej),
- modernizację i rozbudowę sektora żywnościowego, przetwórstwa ryb oraz marketingu wytwarzanych produktów,
- dostosowanie nakładu połowowego do zasobów morskich, modernizacji pozostałej floty rybackiej w celu poprawy jej efektywności i bezpieczeństwa pracy rybaków, umożliwieniu przekwalifikowania rybaków i ich rodzin,
- dywersyfikację źródeł dochodu ludności rolniczej,
- zapewnienie rozwoju obszarów wiejskich oraz obszarów zależnych od rybactwa dla podniesienia standardu cywilizacyjnego ich mieszkańców i zwiększenie możliwości inwestowania na tych obszarach w pozarolnicze i pozarybackie sfery gospodarki,

5. Oś rozwoju - Wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów i przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów, poprzez

- rozbudowę i modernizację infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów metropolitarnych będących głównymi węzłami rozwoju polskiej przestrzeni w kontekście europejskim i globalnym,
- restrukturyzację bazy ekonomicznej regionów i tworzeniu warunków jej dywersyfikacji,
- rozwój zasobów ludzkich,
- wsparcie obszarów wymagających aktywizacji i zagrożonych marginalizacją,
- rozwój międzynarodowej współpracy regionów.

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

CELE STRATEGICZNE DŁUGO I ŚREDNIOOKRESOWE

Cele długookresowe do 2020 roku

- I. Zwiększenie konkurencyjności metropolii warszawskiej i regionu w układzie europejskim i globalnym.**
- II. Przeciwdziałanie nadmiernym, społecznie nieakceptowanym dysproporcjom w poziomie rozwoju gospodarczego i warunków życia ludności.**
- III. Poprawa jakości środowiska przyrodniczego Mazowsza.**
- IV. Wydłużenie trwania życia mieszkańców Województwa Mazowieckiego poprzez zmianę stylu życia oraz poprzez zmniejszenie rozpowszechniania chorób cywilizacyjnych i uzależnień.**
- V. Ukształtowanie tożsamości kulturowej regionu.**
- VI. Bardziej efektywne wykorzystanie przestrzeni.**

Cele średniookresowe

- 1. Wzmocnienie mechanizmów dyfuzji procesów rozwojowych z aglomeracji warszawskiej na otoczenie regionalne.**
- 2. Przyspieszenie procesów rozwoju społeczno – gospodarczego opartego na wiedzy i innowacjach.**
- 3. Wzmocnienie istniejących i stymulowanie rozwoju nowych funkcji metropolitalnych Warszawy.**
- 4. Aktywizacja i modernizacja obszarów pozametropolitalnych służąca likwidacji zapóźnień cywilizacyjnych i poprawie dochodów i warunków życia ludności.**
- 5. Przeciwdziałanie degradacji i rewaloryzacja środowiska przyrodniczego.**
- 6. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców Województwa Mazowieckiego.**
- 7. Wzmocnienie regionalnych więzi kulturowo – społecznych mieszkańców Województwa Mazowieckiego.**
- 8. Zahamowanie narastania chaosu w przestrzennym zagospodarowaniu Warszawy i województwa.**

Ramowy program seminarium

10.00 Wprowadzenie do warsztatów

- wzajemna prezentacja uczestników
- przedstawienie oczekiwań związanych z warsztatem
- omówienie programu warsztatów

10,20 Główne problemy rozwojowe miasta

- Dyskusja: co rozumiesz pod pojęciem „ gmina”
- wprowadzenie do prac w zespołach
- Określenie głównych problemów gminy – dyskusja moderowana

11.00 Analiza SWOT gminy

- analiza szans i zagrożeń gminy - praca indywidualna
- analiza atutów i słabości gminy - praca indywidualna

11,45 Określenie wizji gminy w 2017 roku

- wprowadzenie do pracy w zespołach
- określenie wizji - praca w zespołach
- prezentacja i dyskusja wyników pracy w zespołach

13,00 Określenie celów strategicznych rozwoju gminy do 2017 roku

- wprowadzenie do pracy w zespołach – strategie regionalne
- zamiana analizy SWOT w cele strategiczne – praca w zespołach
- prezentacja i dyskusja wyników pracy w zespołach

14,30 Określenie misji gminy

- prezentacja wybranych propozycji
- dyskusja i wybór jednej z wersji

15,30 Podsumowanie warsztatów

Strategia – definicje

Strategia - plan działania zmierzający do osiągnięcia wyznaczonego celu (na podstawie "Leksykonu Polityki Regionalnej i Zrównoważonego Rozwoju" Centrum imienia Mirosława Dzielskiego)

Strategia rozwoju regionalnego- koncepcja systemowego działania, polegająca na formułowaniu długookresowych celów regionu i ich modyfikacji w zależności od zmian zachodzących w otoczeniu, określaniu zasobów i środków niezbędnych do realizacji tych celów oraz sposobów postępowania zapewniających optymalne ich rozmieszczenie i wykorzystanie w celu elastycznego reagowania na wyzwania otoczenia i zapewnienia regionowi korzystnych warunków egzystencji i rozwoju.
Dokument taki powinien zawierać:

- opis i diagnozę stanu istniejącego;
- analizę silnych i słabych stron regionu;
- sformułowanie celu strategicznego (musi się on mieścić we wspólnym polu oczekiwań i możliwości);
- wyznaczenie celów pośrednich;
- określenie metod i zasobów niezbędnych do osiągnięcia celów, identyfikacja aktorów (na podstawie "Leksykonu Polityki Regionalnej i Zrównoważonego Rozwoju " Centrum imienia Mirosława Dzielskiego)

Zarządzanie strategiczne – to takie zarządzanie, które prowadzi do skutecznego osiągnięcia priorytetów społeczności (lokalnej, regionalnej) przy efektywnym wykorzystaniu środków. Na takie zarządzanie składają się:

- sprawne funkcjonowanie;
- przywództwo;
- praca zespołowa- (na podstawie materiałów LGPP)

Planowanie strategiczne to systematyczna metoda radzenia sobie ze zmianami, budowania konsensusu obejmującego całą społeczność oraz tworzenia wspólnej

wizji lepszej przyszłości gospodarczej. Jest to twórczy proces, którego celem jest zidentyfikowanie najważniejszych zjawisk oraz uzgodnienie wiarygodnych celów, zadań i strategii, których realizacja będzie dotyczyć tych zagadnień.

Planowanie strategiczne jest również ważnym narzędziem służącym poprawie klimatu gospodarczego oraz konkurencyjnej pozycji gminy lub miasta.

(na podstawie materiałów LGPP)

ELEMENTARNE POZIOMY STRUKTURY PROCESU ZARZĄDZANIA

ABSTRAKCJA

DECYZJE
PERSPEKTYWICZNE

KONKRET

BIEŻĄCE DECYZJE
OPERACYJNE

SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE – definicje i określenia.

Spoleczeństwo obywatelskie (społeczeństwo cywilne), społeczeństwo, w którym jest ograniczona do minimum ingerencja władzy polit. w życie obywateli; obywatele z własnej inicjatywy tworzą odpowiadające ich potrzebom formy życia gosp. społ. i kulturalnego.

(Według Encyklopedii PWN.)

Komentarz opisowy do w/w definicji

Termin „społeczeństwo obywatelskie” określa przestrzeń pozostawioną swobodnym zrzeczeniom, a jednocześnie także i zespół zależności - uformowanych na rzecz rodziny, wiary, zainteresowań czy ideologii - które ową przestrzeń wypełniają. Pojęcie to odnosi się więc do zrzeczeń takich jak Kościoły, fundacje, stowarzyszenia profesjonalne, kluby i wiele innych. Mogą one gromadzić od kilku do wielu tysięcy osób. Mogą zmierzać do realizacji jakiegoś jednorazowego celu lub działać przez wiele dziesięcioleci. Na pograniczu tak rozumianego społeczeństwa obywatelskiego i struktur władzy państwowej, znajdują się samorządy lokalne. Nie sposób wyobrazić sobie działania wszystkich tych instytucji bez wolnej prasy.

Instytucje te mają zasadnicze znaczenie zarówno dla funkcjonowania rynku, jak i dla demokracji politycznej. Instytucje takie wspierają rynek, stwarzając jego społeczne ramy, cywilizując go i przyspieszając przebieg informacji. Służą temu najrozmaitsze stowarzyszenia profesjonalne, izby handlowe, związki przedsiębiorców i im podobne organizacje. Instytucje społeczeństwa obywatelskiego zapobiegają także negatywnym dla poszczególnych uczestników skutkom rynku, zabezpieczając ich przed nieuchronnie związanym z jego działaniem ryzykiem. Na tym polega rola spółdzielni, towarzystw ubezpieczenia wzajemnego, wzajemnego kredytu czy organizacji filantropijnych. Instytucje te pomagają więc w rozwiązywaniu problemów społecznie istotnych, a trudnych do załatwienia przez rynek - tym samym zaś sprzyjają akceptacji działania rynku w innych dziedzinach.

Rozwój gospodarczy krajów takich jak Szwajcaria czy Dania jest niezrozumiały bez analizy instytucji, o których mowa. We Francji rozwijający się od stulecia sektor tak zwanej economie sociale, a więc gospodarki stowarzyszeń i spółdzielni, zatrudnia ponad milion osób i spełnia kluczową rolę na przykład w dziedzinie zabezpieczenia społecznego.

Stowarzyszenia umacniają też demokrację, dla funkcjonowania której same partie polityczne - zajmujące się przede wszystkim formułowaniem programów i organizowaniem wyborów - są wprawdzie niezbędne, ale z pewnością niewystarczające. Ich bezpośrednia działalność obejmuje niewielką tylko w końcu część obywateli, reszcie pozostawiając jedynie możliwość wrzucenia raz na kilka lat kart do urny wyborczej. Dobrowolne stowarzyszenia, składające się na społeczeństwo obywatelskie, wciągają natomiast ludzi w działalność codzienną. Mogą działać bezpośrednio w sferze polityki, ale także mogą działać jak gdyby obok niej. Uczą demokracji w mikroskali i w sprawach konkretnych, takich jak kontrola wójta przez radę gminy czy układanie budżetu parafii, spółdzielni mieszkaniowej lub konkretnej szkoły. Prowadzą zacieśnienie więzi między ludźmi, zwiększają poczucie tożsamości jednostek z szerszą społecznością, sprzyjają wzrostowi odpowiedzialności za własny los, tym samym zaś zmniejszają ryzyko wyobcowania, frustracji, wycofania i buntu.

Sprowadza się to wszystko do stwierdzenia, iż społeczeństwo obywatelskie jest ważne dla funkcjonowania rynku i demokracji (lub państwa), ponieważ czyni je bardziej stabilnym i łatwiej akceptowalnymi.

„Mamy tu do czynienia - powiada Michael Walzer - z obrazem jednostek swobodnie się zrzeszających i komunikujących się ze sobą, tworzących i reorganizujących grupy wszelkiego możliwego rodzaju nie w celu wzmocnienia więzi jakiegoś jednego szczególnego typu - rodziny, plemienia, narodu, religii, wspólnoty, braterstwa - lecz w celu wzmocnienia życia społecznego jako takiego. Jesteśmy bowiem z natury istotami społecznymi, zanim stajemy się istotami politycznymi czy też ekonomicznymi”. Tworzenie tak rozumianego społeczeństwa obywatelskiego - co zazwyczaj jest długotrwałym procesem historycznym - tłumaczy się często kształtowaniem się tak zwanych klas średnich, a więc warstw ludności, których pozycja w społeczeństwie wynika czy to z własności, czy to ze zdobytych dzięki wykształceniu kwalifikacji. Znaczenie ma jednak nie tyle samo wyłanianie się warstw średnich, ale i bardzo odległe tradycje historyczne.